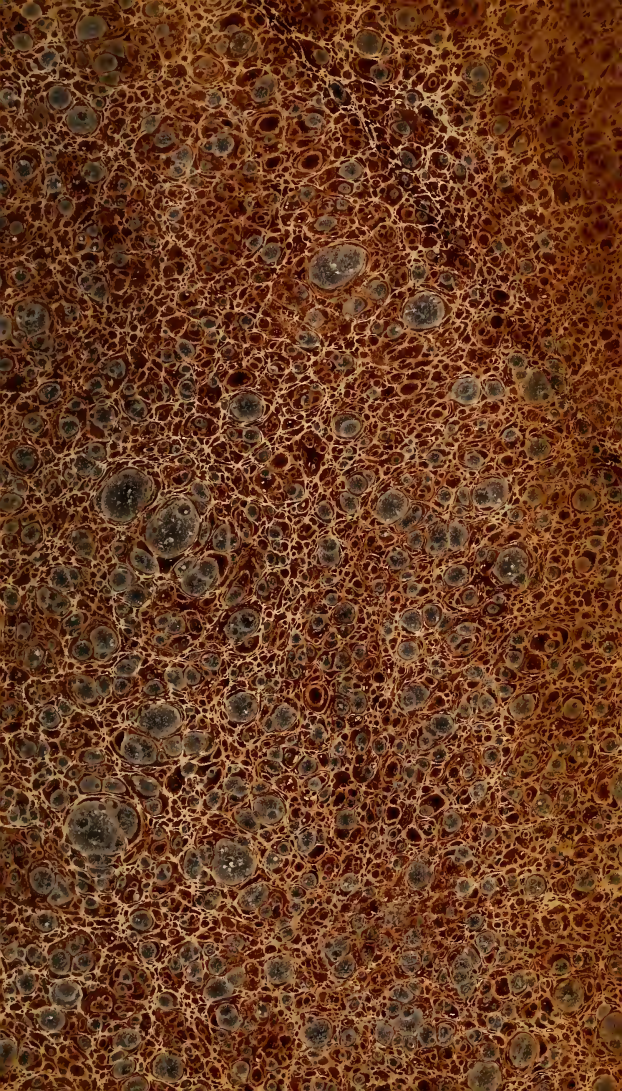

BOSTON MEDICAL LIBRARY
in the Francis A. Countway
Library of Medicine ~ *Boston*

CODICILLVS

SEV VADE

MECVM RAYMVN

DI LVLLI PHILOSOPHI

DOCTISSIMI, IN QVO FONTES

Alchimicæ artis ac philosophiæ

reconditoris vberrimè

traduntur.

Secunda editio in qua innumerabiles loci multorum exemplarium collatione restituantur, & multa prius omissa suppleantur.

COLONIAE

Apud Heredes Arnoldi Birckmanni,

Anno M. D. LXXII.

Cum Priuilegio Cæs. Maiest. ad decen.

1850

25th Nov

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

CODICIL-

LVS SIVE VADE ME-

CVM, AVT CANTILENA,

Raymundi Lulli.

 E V Sin virtute Tri-
nitatis, qua vnitas di-
uinitatis tuæ non le-
ditur nec confunditur
in aliquo, incipimus
præfens Compendium, quod ali-
ter vade mecum de número philo-
sophorū, siue clausulam testamen-
ti per modum Codicilli iubemus
nominari, ad nostros hæredes suc-
cessiuos Anglorū Reges inclytos
voluntate perpetua iam conces-
sum. In quo quidem Compen-
dio siue arte, determinauimus per-
fecta declaratione effectum toti-
us practicæ huius artis, & operan-
di modum, per certa & effica-
cia instrumenta, quæ sunt trium

A 2 gene-

generū principalia principia in hac arte. Nā cū artifex, qui per * *ex-*
aliās extrin- tremā & improbata principia quę
seca. nullo modo dependēt, cū multum
 remota sint ab arte, de intrinsecus
aliās exacti- naturę * effectib. satagat iudicare,
us. nequit de talibus habere probabi-
aliās illa præ- lem notitiā, maximè cū * illa præ-
cedere de- cedere debeat per æstimationem
bent. certam propinquam veritati, quā-
 tum possibile est humanæ rationi,
 penetrare ad secreta naturæ. Illud
 autem quod æstimationem artifi-
 cis regulat vt appropinquat se ve-
 ritati, est regula artis venerabilis
 doctrinæ intellectualis. Et quia
aliās exter- semper in talibus * æstimatur regu-
minatio. latur per artem ideo artificialiter
 censetur, quòd demonstrauerunt
 patentissimè vires huius.

*De processu artis & probabilitate
 illius ex parte materiæ.*

Cap. I.

Ars

ARs igitur semper ꝑcedit * de *alià sex.*
 his quæ circa suam * naturam *aliàs mate-*
 certiora sunt, quoniã incerta pro- *riam.*
 bari nequeunt, nisi ex his quæ sal-
 tem aliquo modo, vel vt plurimũ
 certitudinem habent. Nec ars po-
 test esse nisi incipiatur à suis * dictis *aliàs certis.*
 principijs, quorum aliqua materi- *aliàs materi-*
 alia quæ secundum magis & mi- *alium.*
 nus depurata existunt, & secundũ
 hoc operi propinquiora vel remo-
 tiora, vt te charissime ignorare nõ
 credimus. Ideo instãte inclyto Re-
 ge Eduardo, in cuius custodia ac
 protectione diuina præposita, ne
 tanta philosophiæ memoria vel
 cognitio * ipsius largiatur, hoc o- *aliàs impijs.*
 pus operum stricto ligamine com-
 mēdamus in conuersionē pagano-
 rum in conseruatione salutis fidei,
 qua salus fidelium dependet, cui
 præesse dinoscitur, non solum qui
 dem vt corpori sed vt menti & ani-
 mæ redundet in commodum sem-
 piternum. Et quia omnia mētis o-
 pera siue in agendo, siue in appre-

A . 3 henden-

hendendo vel iudicando clarius & perfectius, virtutibus, facultate, comparatis annexa, secundum cursum & debitum naturale ad totius Christianæ religionis augmentum & animarum salutem, nequeant generaliter integrari, sicut probauimus in quæstionario 26. distinctione huius artis: idcirco hac cōsideratione non modicum altitudo coronæ regiæ sublimatur, cū per hoc cunctorum matri fidelium in procreando palam prouideatur ampla seges: ad quod summum bonum procreandum ipse quidem Rex quātum ei possibile fueirit obligatus est nobis non fictè, non coactè vt asseruit, sed proprio spiritu voluntatis.

De reuelatione nostræ intentionis.

Cap. II.

NOs igitur intēdimus in præsenti breui colloquio ad honorem cœlestis filij foelicissimæ & be-

beatæ virginis Mariæ matris eius
cuius solum beneuolos ac corde
astantes in qualibet vtili plenitudi
ne veritatis attingere vidimus. eo
intuitu humilitatis, pro communi
utilitate philosophantium, nec mi
nus quoq; de præsentī philosophia
cupientium perfici, compilare &
tractare artem practicādi, per quā
supremæ medicinæ medicinarum
compositio, eiusq; compositio ad
oculum cunctis intelligētibus de
monstraretur.

De forma eius tripartita. Cap. III.

FACIMUS autem formam no
stri compendij tripartitam, de
tribus generibus principiorum,
cum omnibus regulis huiusartis:
quibus velut effectiuis instrumen
tis proprijs, non solum tam dictæ
quinimo etiā cuiuscūq; traditę cō
positionis medicinarū artis veritas
illucescat, & quam propinquius
directo tramite habeatur. Scribun
tur enī omnia certa principia non

solum considerationis, sed ad oculum demonstrationis huius per modum textus theorematum principiorum demonstrabilium, ex quibus doctrinæ filij intellectus, omnimodam consequi poterit faciliter veritatem, maximè cum secundaria & cætera principia sequentia ex prioribus velut ex primordijs dependentibus ex huius artis principijs demonstrantur.

De expositione theorematum & distinctione partium.

Cap. IIII.

Consequenter autem in mystico sermone subiungemus expositionem & applicationem vniuscuiusq; principiorum theorematum declarando ad propositum modum & ordinem practicalem, quantum imbecillitas nostræ rationis permiserit, quicquid circa materiam principiorum theorematum, anteriores nostri sensisse videntur, communia

nia omnia verò principia, theore-
mata tribus distinguētur partibus,
priusquam applicationibus misce-
antur : vt circa modos & titulos
per sequētes rubricas indicabitur.

*De primi generis principijs ma-
terialibus & de his quæ
labuntur ex illis.*

Cap. V.

PRincipia ergo materialia vsua-
liter, materiam illius naturæ se-
quuntur amoris fœdere quā ipsa-
met vel eadē natura suis actionib⁹
proprijs naturalibus amorosis cō-
uertit in metallicā formam trans-
mutauit vel mediā ad ipsam. Et sūt
in ordine primo materialis princi-
pij quatuor practicalia principia
quorum duo sunt naturalia, & re-
liqua duo contra naturam. Natu-
ralia sunt sulfur & argentū viuum
& ex his duobus amor metallicus
gignitur, per quam fit generatio
rei petite, cum propria eorum in-

A 5 di-

diuidua ad inuicem naturali foedere colligantur: hoc est, quando virtus eorum iuuatur super contrariam virtutem illius qui est corruptibilis, vt statim manifestabimus. Contra naturam verò sunt natura vitrioli & natura salis communis, ex quibus amor alterius generis oritur, generationis tamen propinquæ: & * sub ipsis fit corruptio rei petitiæ, scilicet in quantum deterior eorum natura iuuatur super meliorem naturam sulphuris & argenti viui quod frequenter accidit virtute superflua * luteæ mixtionis vincens materiam sulphuris & argenti viui: vel fit ex defectu præparationis seu ignorantia artificis. Quamobrem ne Regia maiestas in ipsa præparatione prætereunda valeat aliquam causam ignorantie, aut in posterum nos aliquomodo increpare, eam tanquam fecundissimam sicuti promisimus debitis solutis largiemur. Intelligendum itaque primo est, quomodo ex
iam

* cum sibi ipsi.

* linea.

iam dictis principijs, formetur plura principia alia, q̄ ad vnguē per literas reuelabimus secundum q̄ ab eorū natura, dicta materialia principia labūtur successiuē, & gradualiter alterātur notis & certis operationib. per practicalia principia directa & gubernata, mediāte doctrina intellectuali, q̄ per demonstratiua principia regulantur. Vltius est diligenter notandū quod supra dictorū duorū principiorū naturalium vnum verius est naturale in tota & per totam sui substantiam, tam intra quam extra & illud est sulphur purum, calidum & ficcum inducens formā suā, scilicet secundū quod forma metalli sequitur & purū effectū. Reliquum verò est innaturale, id est, intus naturale & extra contra naturā. Naturale verò intrinsecū est sibi propriū, & etiā* generale naturale factum, q̄a per propriā naturā adue
** al. conuenit.*
 nit. Sed extrinsecū ei additur per ac-
turale.
 cidēs, et ab isto est naturaliter, post
 eius

eius corruptionem non habet separandum. Propter quod constat argentum viuum tale, non esse in

* *aliàs sicut* tota sui substantia naturale, * in pri
erat in sui pri ma sui receptione: nec erit ad ple
ma creati- num depuratum, nisi per artis de
one. puretur ingenium. Ex his potest

Theor. cap. intelligi an argentum viuum nunc
57. in tota sua sit substantia, cum luto-
 sam suam amiserit, & in prima sua

* *alias inte-* natura * iam integrè sit alterata
gra cum iam per digestionem, & in aliam natu-
alterata sit p ram couersam vltcrius, scilicet sul-
digestionem. phuriam * congelatiuam per dige-
 * *aliàs gela-* tionē aliam sibi * superueniētem,
ta. hoc est autem argentum viuum no

* *aliàs sub-* strum, in se recipiens formā sulphu-
uenientem. ris vel metalli secundum quòd illo-
 rum virtus vnus, virtutē vincit al-

* *aliàs vel tē* terius * per temperamentū ad inui-
perantur ad cem, vt * in eis metallorum natura
inuicem ostendit, cum sic in nobiliori for-
al. Regis. mē intuenti cuilibet deducuntur

Nec etiam similiter intelligas sul-
 phur prædictum esse in tota sui sub-
 stantia tale creatū, nec adhuc com
 par

par eius arg. viuum à quo fuit creatus ipse rex metallorum, sed ex parte illius naturæ maioris retentionis & firmæ coagulationis generatum ex nostri argenti viui substantia artificialiter, natura instante.

Hoc autè intelligas non solùm de *Principia* principijs materialib. successiuis, *naturalia successina.* ex quibus immediatè componitur elixir vel medicina : sed etiam de prioribus corrumpendis alterandis & ad duritatem prioris materiæ sulphuris & argenti viui deducendis.

De principijs demonstratiuis, & de his quæ labuntur ex illis, quæ secundum sunt generis.

Cap. VI.

DEmonstratiua principia generalia quibus artifex signis præcognitis insignitus, veritatem postulante, artificialiter informat, sunt illa signa quæ magis habitu, & infixa materialibus principijs **al. infixo à* celsiue in decoctionibus emittuntur *materialibus*

tur, vt sunt quatuor p̄cīpales cō-
** al. incine-*lores, scilicet nigredo, albedo ** ci-*
*ratio.*trinatio & rubedo: & ex illis ema-
 nant tot colores mixti per accidēs,
 quot in tota natura excogitari po-
 terūt, sed non remanent in effectu,
 nisi tantūmodō quatuor supradicti
** al. reētrices* colores essentiales veluti ** radices*
 totius magisterij. Quorum primus
 color scilicet nigredo terminatur
** al. cineriti-*in album: deinde album in ** citri-*
*um.*num terminatur, & citrinū in ru-
 beum, quod est vltimum principi-
 um demonstratiuum, & finis per-
 fectionis totius magisterij. Ideo
 fuerunt ista principia data cū qui-
 busdam alijs particularib. quæ hic
 dicuntur, & in practica: vt per illo-
 rum notitiā administrare sciat cau-
 tus artista, id de quo à natura per
 signa demonstrabilia cognoscet in
 practica, vt secundum regulam ar-
 tis traditam, suam sciat gubernare
 materiam, præelectam iuxta for-
 mam naturæ debitè informandæ
 per practicalia principia quæ se-
 quuntur.

*De principijs tertij generis practicabili-
bus & his quæ labuntur ex illis.*

Caput. VII.

Tertij generis principia opera-
tiua in hac arte principalia,
sunt quatuor virtutes conuertentes:
videlicet soluere, abluere, redu-
cere, & figere: quia ex quolibet e-
orum dependent plura alia princi-
pia particularia practicalia, actus
ignium respicientia & illorum in-
formationes: vt puta naturalis, in-
naturalis, & contra naturam & arti-
ficialis vt per successiuas operatio-
nes ostendetur breuiter. Declaran-
do igitur quodlibet istorum, nul-
lo modo recedendo à practica, bre-
uiori & faciliiori modo quo possi-
bile fuerit, exponemus cum de
duobus principalibus naturæ mo-
tibus scilicet corruptionis &
generationis, vt promptius &
facilius modum effectiuum ca-
pere valeat artis filius per in-
strumeta prædicta. Intellectis
igitur

igitur illis principijs, & practica
 quæ sequitur ex ipsis, ac modo o-
 perandi: ad naturam mediorum na-
 turalium, & innaturalium, ac con-
 tra naturam recurrat artifex: vt
 gubernare sciat secundū vires me-
 diorum naturæ conuertētis, vt ex-
 ercitare sciat suum negotium, cir-
 ca confortationem vel debilitatio-
 nem naturæ eorum.

De corruptione & generatione.

Cap. VIII.

HVius autem magisterij inte-
 gritas, duos principiorum
 respicit motus, quibus corruptio
 & generatio præsignantur: scilicet
 naturalem & innaturalem. Innatu-
 ralis motus dependet ex totius ma-
 teriæ motu, & quamplurimorum
 per euacuationem corporis à spiri-
 tib⁹ spiritum videlicet innaturalis
 caloris excitatione. Naturalis mo-
 tus est ex egritatione caloris ī cor-
 pore. Et ideo cū homo itinerat
 in

in estate sumpto cibo post prandiū
 incenditur calor naturalis in cor-
 pore, & motus digestionis perfe-
 ctę non solum retardatur, sed po-
 tius confunditur in corporis cor-
 ruptionem: quia spiritus resol-
 uuntur, calor naturalis minuitur
 propter quòd homines qui multū
 itinerant, macres cōmuniter sūnt
 velut cholericī & melancholicī.
 Quia iste motus formatur ex pri-
 mo p̄ncipio practicali scilicet in so-
 latione tamen cū igne innaturali,
 per alia principia benè informata,
 ita vt excedat in quantitate virtu-
 tem caloris naturalis, nisi secundū
 quid ad corruptionem naturalem
 Neque à tali actione fit diminutus
 quia quanta est proportio talis po-
 tentiæ ad sic corrumpendum: tan-
 to est calor naturalis virilior ad
 generandum seu renouandū eius
 indiuidua, cum modica corrupti-
 one, ab eorum temperamento sint
 lapsa. Quia non expedit naturalē
 calorem p̄ nimia fortitudine cor-

rumpētium in omni sui parte, vincere vel suffocare excellentia igniū: quia tunc nō esset in actu reformationis. Quia natura reformatiua scilicet calor thesaurizans per calorem corrumpentem sibi contrariā extinctus, tanquam malleo mortis percussus, ad intima sui cordis repercutitur totaliter, vnde totius vitæ influentia euacuatur. Alius motus est cum calor naturalis non intenditur alieno calore, sed per se, motu proprio, & per accidēs motu informationis perfectæ caloris extrinseci, vt cum homo dormit post cibum sumptum, ab aliena frigidityte per calorem extrinsecū conseruatus, efficaciter illum dirigit & ad se conuertit. Et hoc ideo fit. Quia tūc natura limites sui corporis non transgreditur, in quo ipsa vniuersaliter est dispersa: sed ibi tanquam in proprio thalamo corporis se ipsā sollicitat, ad suas pficiendas actiones. Et tunc non debilitatur corp⁹ per euacuationē spirituum
tuum

tuum in quib. calor naturalis quiescit: sed potius confortatur per repletionem, attractionem, & transmutationem ipsorum, & conseruationem humidi radicalis in quo affluētia caloris naturalis cōseruatur naturaliter, velut in subiecto suo proprio naturaliter calescendo. Et iste motus dupliciter confortatur, vno modo per informationem tertij principij practicalis scilicet per reductionē cum omnibus suis instrumentis: vt quando lapis creatur, & calor naturalis contra suum cōtrarium augmentatur confortando, ad secundarias eius actiones celebrandas. Secundo confortatur per informationem, quartū & vltimi principij factam per fixationem cum iuuamine omnium signatorum vt cū lapis post eius creationem figitur, & per suum calorem confortatū omnia in thesaurum transmutat. Et quanquam adhuc mod⁹ iste sit duplex habēdo respectum ad actiones quas medicina

vel Elixir per se perficit, attamen hoc non tangit propositum operis artificis, nisi solum in applicatione illius ad humana corpora sufficiens modicis relinquatur. primo sciendum est quod innaturalis motus est in parte contra naturam quæ interream substantiam mortuam reducuntur: & in parte est in conseruatione naturæ scilicet in quantum perficit, vt res remanens, & indiuidua corrupta perficiens, post eorum ablutionem in naturam fermenti & metalli educens, actione aeris & ignis quæ sunt vnguenta & olea philosophorum ac anima auri. Hoc enim est oleum naturas incærans, & coniungens, eò dicta indiuidua in medicinam inducens ad corpora tingenda. Et hoc oleum spiritus caloris retinet semper vsque ad sui inspissationem: & tunc induit citrinitatem aut formam metallicam. Causa verò suæ inspissationis est lapis factus ex indiuiduis reformatis
per

per artem, cuius reformationis finis est ipsum oleum, & medium coniungendi. Talis processus est vltra imitationem naturæ supplementus, ex quo relucet tota substantia libri Geberi de perfecto magisterio: in quo reuelando secretum materiale inquit. Quod perfectio magisterij consistit in consideratione rerum s. tam materialium, q̃ operantiũ quibus ad medicinã artifex peruenit. Quia ex cõsideratiõe illius dirigitur intellectus, & artifex perducitur ad operis complementum: id est ad medicinam veram & substantiam lapidis, quæ ex argento viuo sumit originem: & substantia aeris & ignis colores manifestat consideratio rerum iuuatium sine quibus rarò perueniuntur ad formam lapidis supradicti, est vt quis consideret naturam illarum rerum quas corporibus adhærere videmus sine artificio, & imitationem facere quæ media dicuntur inter illa & illa quæ corpora mundifi-

cant sine adhærentia , vt aqua lapidis: ex quibus gratia elicitur quæ pijs in DOMINO relinquitur amatoribus , cum veri ignis vitri adhæret & natura communis recedit per dissolutionem, quando non ingreditur ratione sulphuritatis & falsedinis , substantiam argenti viui in amaritudinem constringentis & reducens. Et hæc est illa substantia quæ per indurationem argenti viui nostri conuertitur in Elixir perfectum . Et in parte in conseruatione naturæ : quia ex toto naturalis motus non confunditur, quemadmodum nec expedit , vt dictum est in motu innaturali: quia sic non esset motus innaturalis, sed contra naturam: qui motus ratione suæ extremitatis excellentis vincit , & ad profundiora rei ingrediens corruptibilis , calorem obtundit naturalem, & mortificat id de quo intēdebatur educi spiritus motu regenerationis.

Fac

Fac ergo vt naturalis motus debilis non confundatur per acritudinem sui inimici: sed semper ei resistendo et fabricando virili actione mallei, creet in suis partibus corruptis vice post vicem, nō in grossum sed in simplum, & per minima *medicinam, ita vt natura sua corruptionem non sentiat, nec violetur: sed reparando indiuidua antiqua secundum quid corrupta, reducat in noua. Hoc autem est quod diximus videlicet quod innaturalis motus est intus naturalis sub conseruatione speciei, vt patet per fabricationem motus naturalis mox corruptioni successiuam, in eius compositio, remissa eius contrarij actione *relucta est etiam vis naturalis, non vt absolutè sit contra naturam, quia tunc esset totaliter in destructionem illius sine conseruatione primæ formæ. Sed est quodammodo contra naturam scilicet in parte, vel sub terminata forma

nō est in alio
al. est etiam extra nō naturalis.

corruptionis limitata , quamuis
improprie: vtique dicat cum poti-
us sit adiuuans naturam quam ei
nocens : vt patet per futiliationem
cum conseruatione speciei indiui-
duorum. Et ideo dicimus ipsum
esse innaturale, quia de se non na-
turatur , nec tollit aliquid nature
naturate, imo potius eam adiuuans
mediante exercitatione moderata
secundum quod natura in suis re-
quirat reformationibus, vt dictum
est. Et ex hoc passu reuelatur, qua-
liter omnia sub glebo Lunari com-
posita, quodammodo fiunt in quo-
dam motu , & in motu corrumpuntur. Quia omnia naturalia con-
trarietate habent qua excedunt qui-
dem non in virtute sed secundum
quid , ad resolutionem indiuiduo-
rum, non vsq; ad materiam primam
sed ad illam materiam generi metal-
lico proximam, in qua est maior simi-
litudo agentis naturalis quam in a-
lia prima. Propter quod si mate-
riam transiret proximam perderetur
maio-

Theorice cap.
55.

maioritas ex similitudine sua, &
 per consequens, equalitas & mino-
 ritas. Et sic in cursu naturalis ma-
 gisterij esset vacuū secundū quid,
 quod est impossibile [Et sic im-*deerat.*
 possibile cum tali elōgatione per-
 uenire ad vtilitatem messium] Sunt
 etiam quædam in toto contraria
 & tamen excellunt in virtute * vt
 illa quæ sunt contra naturam,
 quæ continue agunt in corpora & * *al. cuius ra*
 patiuntur. Si hæc intelligis cogno*tione inuicē*
 scere poteris causam abbreviatio-*cōtinue agūt*
 nis vitæ illarum, eò quòd conti-*& continue*
 tinuè tendunt ad corruptionem & *patiuntur.*
 regenerationē. Igitur addiscas re-
 solutionem illam exquisitam vsq;
 ad * illam materiam in qua simili-** al. primā.*
 tudines ignis sunt multiplicatæ
 [et] aliorum elementorū ac agen-** deerat.*
 tium naturalium & patientium se-
 cundum quod cursus exigit natura-
 lis. Quia si generationem & cor-
 ruptionē quas iam reuelauimus in
 communi theórica benè intellexe-
 ris, ad eandem illam solutionem

de facili peruenire poteris.

Quomodo discurrendo per principia, artifex se debet dirigere in practica, & quomodo intelligitur modus tractationis eorundem.

Caput V I I I I.

*al. duplicati
no*

*al. & extre-
ma ex medijs*

DICIMVS tibi fili charissime quòd vltra sensũ præstare te oportet oculos mentis pro canone *directiuo seu regula, ad omnia intelligibilia principia supradicta, & hoc secundum ordinem sequentia doctrinæ intellectuales, & memoria recolenti, voluntate diligenti & intellectu inuigilare oportet, si completum huius operis finem volueris adipisci, quatenus tamen respectum habueris ad signa, & naturas mediorum & extremorum. Quia media in extremis conuertuntur, * & media in extremis gradatim resoluuntur: quod fieri poterit si extrema per ingenium
et

& naturam nō traherētur à mediis de potentia in actum, cū non sit transitus de extremo ad extremum nisi per media. Et hoc etiam naturaliter proprium est omnium imperfectorum metallorum, quæ in specie videntur incompleta: propter quod omnia illa imperfecta metalla in quolibet sunt couertibilia: quia omne medium in se habet naturam informem: formata tamen & distincta retinentur per sua propria extrema, quæ latius declarauimus in scientia de sensibilibus, vbi ostenditur qualiter extrema sunt in medijs secundum formas confusas. Igitur extrēma de medijs possunt educi, secundum quod virtus, naturæ vnus extremi in illis medijs super virtutem alterius iuuatur. In omni naturali scientia plura *exeunt media, [& illorum notitia in omnib. transmutationibus est necessaria, & hoc] per exquisitam potentiam naturæ illorum, siue materialia, siue o-

Medium.

*al. *existere.*
 *al. *illorum quidem natura habebis cognitionis certitudinē per propinquiora extrema. hoc est.*

**al. exem-
phirij.*

**al. differūt
ob argentum
vium utie-
orum cōposi-
tione, secun-
dum quod ip-
sum differt p
mixtionē sul-
phuris puri
vel immundi
terrei sibi ex-
tranei.*

siue operatiua fuerint, siue signa demonstrabilia, respiciendo ad naturam generis à quo quodlibet eorum immediate vel absolutè dependet secundum suum actum * extremum. Sulphur & argentum viuum extrema sunt omnium metallorum: ergo metalla inter ea erunt media. Sed metalla [differūt ab argento viuo in compositione, illo modo quo ipsum argētum viuum per puritatem & impuritatem differt à sulphure immundo terreo sibi extraneo.] Propter quòd depurata magis alijs, reperiuntur duo, scilicet Aurum & Argentum: sine quibus ars ista non poterit integrari, cū in illis sit purissima sulphuris substantia, ingenio naturæ perfectè depurata, ad cuius depurationem debilior est ars q̃ natura: nec eam consequi valet licet multum in ea laboret. In arte igitur dicitur. Pater eius est Sol, Mater eius est Luna: quia ex illis duobus corporibus cum suo sulphure vel arseni-
co præ-

co præparatis, nostra elici medicina poterit, & sine illis haberi nequit. Vocantur autem media, quia ex primis puris extremis sunt cõposita naturaliter, scilicet ex sulphure & argento viuo: nec sunt sulphur, nec argentum viuũ, sed media inter illa, cum argentum viuum sua proprietate & vapore sui depurati sulphuris in metallum congeletur perfectum: Et secundum quod dicta metalla magis tenent de natura argenti viui, maioris sunt perfectionis vt aurum & argentum: & secundum quod minus tenent de natura argenti viui, & magis de natura sulphuris, maioris sunt corruptionis: vt cætera metalla imperfecta: & maxime marcasita, magnesia, & tulhia: & vltra hæc maioris corruptionis sunt sales, alumina, atramenta, & cætera quæ media dicuntur inter lapidem & metallum. Dicimus autem quod cum extrema secundum quod sunt de
 * *al. propin-*
 medijs suis * propinquis, educun-
 * *quissimis.*
 tur

tur assidue ex virtutibus illorum proprijs efficaciter, & secundum rationem naturæ sequentis retine-
al. proprium. ri censentur, ad eorū actum * pro-
al. alterabi- pinquum. Præterea assumere debes
lia. fili successiuè, principia * alterata
al. ad alterā & miscibilia * alteranda magis ap-
 ta ratione propinquitatis naturæ
aliàs B. affinis quæ est in eis propinquior
 & perfectior. Verbi gratia, [H]
 est principium. de G. ad assequen-
 dum M. mediante G. & G. est prin-
 cipium de M. ad assequendum. R.
 per M. Et M. est principium de R. vt
 per ipsum attingere poterit Y. gra-
 datim, & in suam naturam conuer-
 ti. Et sic patet, qualiter natura ex-
 tremorū est cognoscibilis per natu-
 ram suorum mediorum. Et econ-
 uerso quia G. naturam tenet me-
 dij coniunctionis de B. & de M. &
 M. retinet medium coniunctionis
 naturæ, per quam G. vertitur in R.
 et R. natura affinis medij, per quod
 natura de M. conuertitur in natu-
 ram de Y. Et per B. intelligere de-
 bes

bes principia materialia scilicet aurū & argentū, ac naturā vitri & Salis cū Mercurio. Per G. intelligere debes principia materialia secunda scilicet elementa, teram, aquam, aerem & ignem, quæ successiuis & gradatis operationibus fluxa sunt & elicitā ex iam dictis principijs materialibus primis tempore. Et per M. intelligere debes principia materialia tertia, quæ sunt sulphur & argentum viuum purum, & fermenta philosophorum, successiue creata & elicitā per magisterium, ex iam dictis principijs secundis immediate. Per R. intelligas medicinam vel Elixir completum, aut argentum viuum fluens, penetrans, tingens & permanēs, à terra sublimatū, secundum gradum, & cōpositum ex M. et immediate, materia præiacēti, puta ex tertijs principijs supradictis. Per Y. debes intelligere multiplicatiōes quæ [tertij gradus sublimationis] sunt, ex successiuis operationib. ex medicina iā dicta.

*al. quod quidem & est compositum *non aderat in alio.*

Vltē-

Vlterius & exquisitè & puidè cognoscédum est genus mediorum & extremorum, quæ sunt inter supra adicta principia, quemadmodum euidentissimè ex literis alphabeti-
cis percipi potest, quibus operationes succinctè & gradualiter decurrunt & labūtur ad principales gradus sublimationum quæ sunt C. D. E. F. quæ descendūt de B, vt portare ipsum poterunt ad G naturam. Secunda media vel extrema de G. descendunt sunt H. I. K. L. quæ portant ipsum [G] in naturam M. Tertia verò media seu extrema sūt illa quæ successiuè & immediate descendūt de M. & deducunt M. in R. videlicet N. O. P. q. Quarta media sunt S. T. V. X. Et ista immediate per successionem legitimam descendunt de R. vt ipsum eorum beneficijs sublimare possint & deportare in Y. & ad vltimam perfectionem deducere. Et hæc rota alphabetica circulariter est cōpleta. Veruntamē sunt adhuc aliqua media

media, circa illa intelligibilia ad
 sensum, vt in practica gradatī per-
 cipere pōtes per operationes. Et
 per talem scalam potest intellectus
 humanus gradualiter ascendere &
 descendere, ad omnes alias scienti-
 as sensibiles & intellectuales, medi-
 ante imaginatiua, vt Dei & creatu-
 rarum eius noticiā habeat per in-
 strumēta prædicta, presertim cū
 naturales vires discernere poterit
 euidenter per philosophicas ratio-
 nes scilicet quomodo B. sit remoti-
 us alijs à perfectiōe vltima, quāuis
 cæterorum existat principale prin-
 cipiū vt clare patet. Et vt Christus
 Iesus de stirpe Dauidica pro libera-
 tione & dissolutione generis huma-
 ni peccato captiuat ex transgressi-
 one Adæ, naturam assumpsit hu-
 manā: Sic etiā in arte nostra quod
 per vnum nequiter maculatur, per
 aliud suum contrarium à turpi-
 tudine illa absoluitur, lauatur, &
 resoluitur. Et quæ inter duo con-
 traria collocātur, per id quod ma-

**al. perfecti
one.*

gis recedunt ab vno, magis appropinquant ad aliud : & è contrario elongati fuerint ab siue vt * imperfectione, siue vt appropinquantes ad perfectionē et quo magis appropinquāt fini perfectionis perfectius est: et quo minus fini perfectionis appropinquat, imperfectius est. Ex hoc clarè patet quod M. nequit immediate generari de G. nisi primo ipsum B. transeat in G. nec transire potest in C. nisi per omnia sua media, quæ sunt C. D. E. F. primo discurrat. Similiter nec G. trāsire potest in M. nisi per sua media, scilicet H. I. K. L. primo transirit. Nec de M. generari potest [Y] nisi primo trāseat per N. O. P. Q. quæ sua sunt media. Nec R. reduci pōt in Y. nisi primo reducatur in S. deinde in T. post in V. & demum in naturam X. Post talem graduationem cadit, præcipitatur & proijcitur in Y. Et sic natura de [G] proximus respicit naturam de M. per sua media successiua, quam naturam R. & M. pro-

M. propinquus respicit ad naturam de R. quàm naturam de Y. gradatim discurrendo per sua media. Non igitur potes per artem certam immediatè de B. [medici- * R. nam] componere, nisi prius discurras in G. & de ipso transeat in M. quousque purissima illorum substantia successiue per naturale magisterium nostrum fuerit generata. Et cum iste sit verus cursus nature, et ars imitari satagit naturam, taliter quèadmodum prescribitur est prosequendum. Quia natura quæ còplere potest per aptitudinem materiæ suæ, nunquàm ab extremo decurrit ad extremum, nisi prius successiuis operationibus transeat omne medium. Mediorum igitur natura consideranda est ab artifice, antequam aliquod magnum attentare presumat, & diligenter curet nihil de suis medijs omittere, siue sint materialia, siue practicalia, siue monstratiua: donec ipsa natura reduxerit gradatim sua media, ad pri-

primum suum esse, id est sulphur
& argentum viuū, quæ sunt pro-
pria spermata metallorum., & eis
magis propinqua: cum quib. faci-
as speciosas illas transmutationes
per quæ omnia imperfecta perfici-
untur.

*De natura ignium, & quomodo in-
strumentaliter se regulari
habeant. Cap. 10*

al. quilibet.

EX prædictis colligitur duo fo-
re quorum * qualitatibus ex-
pressè debet artifex ignem innatu-
ralem sapiēter disponere, & eius vi-
rescertis & notis operationibus re-
gulare: quæ sunt ignis naturalis &
contra naturam. Innaturalis verò
inter vtrunque est mediū. Qui for-
mam huius exemplaris seu regulæ
suę menti præscripserit, & ipsam
diligenter seruauerit infallibiliter
cognoscet illorum qualitates. Cō-
sideret ergo artifex naturales vires
& fortitudines lapidum philoso-
phorum

phorum, quæ vires sunt ignis naturalis, innaturalis & contra naturā quæ & quales sint ī toto cursu naturæ, & qs cuiuslibet fuerit amicus vel inimicus, vt demonstratiua & infallibili arte per certificationem naturæ eorum, materiam eius prudenter noscat disponere, à qua cætera materialia principia *effluunt *al. confluunt.* cum corruptiōe naturali & debilitatione tali, vt extremitas naturalis caloris nō pereat in aliquo, sed ipsamper modū reductionis ad suam naturam integram pro confortatione ipsius prudenter in propria [multiplicatione suā substantiam *al. multiplicare substantiā* sublimare, & etiam sursum ascēdere, ita vt] nihil sit quod virtutem rerum naturalium attrahat affectius *al. etiam sursum ascendendo* conseruato tamē priuilegio naturæ, id est, caliditate naturali in corruptione suæ substantiæ, quam a- *al. huiusmodi spirituale existens sibi con-* cum. mor in ipsum spirans & omnia viuificans scilicet [humidum existēs *al. huiusmodi spirituale existens sibi con-* vt spirituale sibi generat:] ordina- *al. naturale.* bit artifex ipsū virib⁹ amoris attra-

here, præcipue cùm per defectum illius & per corruptionem ab eo fu-
erit elongatus. Hunc autem modũ
reductionis exprimit ars clarissimæ
in regimine tertij principij practica-
lis, vt sui amoris exuberantia, cun-
ctis patefacta sit experientibus visi-
biliter. Dicimus vlterius & duo
sunt quib. artifex sapienter cogno-
scere potest, quantum calor innatu-
ralis est differens vel indifferens à ca-
lore naturali & contra naturam,
in qualibet parte totius magisterij.
Quorũ primũ est mensura contra-
rietatis ipsius ad naturalẽ, vel con-
formitas ei⁹, ad cõtra naturã quod
idem est: mensura elongationis ip-
sius ab illo qui est naturalis, & ap-
proximationis ad illum qui est cõ-
tra naturam. Mensura ignis inna-
turalis docebit te fili charissime
huiusmodi certitudinis semitam
veritatis. Quia quòd inter duo col-
locatur contraria, per illud idem
quo magis recedit ab vno, appro-
pinquat magis ad aliud & econ-
tra

tra. Et ideo siue consideres innaturale medium vt elongatum à calore naturali, siue vt approximatū ad ignem cōtra naturam, cū hoc fiat per debilitationē vnius & cōfortationē alterius, iam transcendit potētia ignis innaturalis super naturalē per confortationem illi⁹ & conformitantē vstiui qui est cōtra naturā. Similiter si cōsideretur ipsum mediū innaturale, vt appropinquans sit per confortationē ipsius, ad ignem naturalem, & elongatus sit ab igne contra naturam, potentia adurens per sui debilitationem iam deuincitur, quæ est contra naturam in medio innaturali, per attractionē sui ad naturam & cōformitatem caloris non vrentis propter quod appropinquationē & elongationem illius medij, siue ad naturalem siue ad contra naturā, semper eisdem signis mensurare teneris: quia illis operationibus quibus dictū innaturale mediū recedit à natura vnius, confectū accedere

incipit ad naturam alterius, dum tamen natura mediij innaturalis & eius operationes scilicet confortatio & debilitatio sint extra latitudinem duorum extremorum antedictorum. Audiat ergo lector huius philosophiæ, & naturam confortationis & debilitationis cognoscat non tantum quid sint, sed quomodo valeant exerceri: & quæ & qualis fuerit illa virtus, quæ potius est confortanda quam debilitanda, & in quo latere ac qua operatione altior habetur noticia de eadem. Nos autem prouidentes tibi in hoc, dicimus quod calor naturalis est illa virtus quæ confortanda est potius quam debilitanda & hoc in propria argenti viui substantia in quo calor innaturalis discernitur. Quid autem sit confortatio nescit ignarus satis, & per consequens omnes sophistæ decernere queunt: ut pater in eorum proiectionibus sophisticationum, quæ non valent exquisitam operationem perficere.

Quia

* lapidum

Quia in hoc tanquam in generali-
 bus prudens cognitor & ignarus
 sophista satis communicant, præ-
 cipue cū cognoscere poterit vterq;
 quòd lapis aut eius virtus tunc con-
 fortari dicatur, cū natura valet
 eius operationē perficere: aut cū *alias confor-*
 debilitatur, oppositum. Quia com- *tationem.*
 munis est animi conceptus, quòd
 lapis vel eius virtus non conforta-
 ri vel debilitari dicitur, nisi respe-
 ctu operationis exercēdæ per ipsū.
 Et in hoc passu decipiuntur illi qui
 principia ignorant demonstratiua,
 quibus effectus operationis eius
 promptitudinaliter agnoscitur. Vn-
 de cū in hac exercenda deficit
 vel proficit, solo sensu percipi po-
 test tã à vulgari quàm ab ignorā-
 te sophista. Et ideo clarè liquet ni-
 hil aliud fore necessarium in cog-
 nitione huius, quàm discretionē
 vel prudentia rationis. Audiat er-
 go cæcus sophista, qui tantum di-
 cit lapidē pati debilitatē exquisitæ
 virtutis, quando operationem eius

non perficit rectè, nec se ostendit plus noscere de ipsius dispositione ad potentiam suam augendam quàm merum vulgus, in cuius ore satis multiplicatur hoc dictum, & communiter sonat, qđ diminutū est aut perfectum: Ex quo patet quod ipsum non denotatur altiore habere notitiam de lapidis compositione, quàm si diceretur nō faciat quòd quæritur.

al. non

Quibus & quantis modis confortari & debilitari poterit lapis & de substantia virtutis.

Caput XI.

Dicemus quot modis virtus lapidis cōfortari poterit, & quibus debilitari. Quia quot modis dicitur oppositorum vnum, tot modis dicitur & reliquum, sicuti notabiliter cognoscitur per scientiam mediorum & extremorum. Debilitatur virtus lapidis in genere duobus

bus modis. Primus est, quādo substantia argenti viui virtutem ferentis habens in corpore, ab eodem per debilitatem minuitur, scilicet subiectum caloris naturalis. Quia substantia hæc, cui virtus caloris inest argentum viuum à philosopho dicitur, & vocatur quādoque essentia corporis vel argenti viui: quia per ipsum lapis habet esse in actu, & sine ipso non. Duo ergo sunt subiecta virtutis vt patuit supra [scilicet corporis & spiritus. Quia subiectū corporis, subiectum naturæ dicitur: & subiectū spiritus, fluentis subiectum dicitur] Cum igitur corporis substantia vel spiritus minuitur, necesse est virtutem debilitari: nam cuncta minuentia, sunt quæ debilitatem inducunt. Et quæ ad vtilitatem * medicinalis ignis innaturalis & artificialis vel communis ignis, quandoque cum humiditate * & frequēti exercitio, et quādoq; cum siccitate nō immoderata Et q̄ debilitare dicuntur:

*al. f. corpus
quod est subie-
ctum innata
& spiritus,
quod est su-
biectum flu-
entis.*

*al. pducunt
sunt colores
mediocres
ignis innatus
ralis.*

*Hæc non a-
derāt ī alio*

vlque

vsque ad totius rei corruptionem,
quæ immoderatæ sunt siccitatis &
excellents calidatis extremorum.

Et similiter cætera alia vniuersali-

al. inanium ter quæ superflue & igniunt corpo-
ra. Ex quibus patere potest cuilibet

intuenti, quòd per oppositum ea

confortant, quæ non solum au-

gent sulphuris substantiam, sed e-

tiam spirituum, siue per se, vt ali-

mentum quod corpus sumit ab ar-

gento viuo per virtutem [elemen-

tatiuam transsubstantiari valeat in

corpus nouum] siue per accidens,

vt exercitia supradicta moderata.

Fili moderati vsus rerum innatura-

lium suo modo confortant virtu-

tem in omnibus rebus mûdi, & il-

lam multiplicant, vt in lapide no-

stro, qui secreta naturalia & dirigit,

vt oculis proprijs vidimus & ma-

nibus tetigimus, & certis approba-

uimus experimentis. Hæc omnia

prædicta intelligas de rebus quæ

separant vel approximant ad gene-

randum, vel ad calorem naturalem

augmen-

al. vigitiuã

in reductione

vel substanti-

am quam spi-

rit^o assumit,

& spirituant

per virtutē

elementati-

uam vt sub-

stantiari va-

leant in cor-

pus nouum.

** al. detegit.*

augmentandum per confortationem, vel ad temperamentum Elixiris per* naturam fixationis. Secundo modo debilitatur virtus, quã *al. naturalẽ fixationem.* do subiectũ eius alteratur in qualitatibus, transeundo de naturali qualitate in innaturalem. Propter quod iste secundus modus accidit super corporibus lapsis à vero temperamento reperitur etiam primus in naturaliter temperatis, velut in auro: vel in temperatis artificialiter, vt in Elixiri perfecto. Virtus igitur corporis secũdo modo debilitatur, quando spiritus vel corpus descendunt à naturali dispositione ipsorum. Per quod apparet q̃ iste secũdus modus potest esse multiplex. Quia quot modis potest corpus vel spiritus naturaliter alterari, tot modis debilitatur virtus lapidis. Cuius ratio est, quia virtus nõ viget nisi per substantiam horum duorum sufficienter & naturaliter dispositam: & ideo debilitabit virtutem per oppositum, quicquid dispo-

disponet innaturaliter, & q̄cquid ad dispositionem naturalem reducit, confortabit eandem. Constat autem quod corpus, sulphur aut medicina, innaturaliter disponi possint per malitiã complexionis, compositionis & solutionis continuitatis. Et ideo in Mercurio crudo confortabitur virtus per calefaciens digerens, excoquens materias crudas & reincrudatas per frigiditatē. Propter quod terra metallica, aut *[argentum viuuum, vel sulphur]* q̄ debilitatem digestionis patitur, propter defectum caloris naturalis, à siccitate: & ipsum confortant magis res humidæ ad naturam *illorū approximatae. Et amara & pōtica debilitant: q̄a grossa & terrestria sicca & contra naturā calidissima, similiter ī terra in cui⁹ cōtentiua caloris naturalis vel spiritus debilitatur, propter innaturalem caliditatē. Aqua Mercurij illam cōfortat & ipsum retinet. Cætera verò calida sumpta in primo
redu-

*al. argenti vi
ui vel sulphu
ris.*

al. illius.

reductionis gradu debilitant amplius. Nec minus sumpta in secundo gradu adhuc debilitant, nisi prius per secundam reductionem preparationis sublimē cum aqua dicti Mercurij confortetur prima. Si vero per leuitatem innaturalem, inscienter debilitas virtutis orta est in terra vel lapide: habitua te ipsū ad cognitionē erroris, ipsum corrigendo exasperatiuis & absterfuiuis, puta aqua Mercurij. Quod vero debilitatur propter extensas exasperationes recedit ad amaritudinem, & confortando dulcescit cum vltimis confortatiuis, vt oleo * lampadis & igne. Spiritus vero tot modis alterari possūt, quot sunt qualitates quæ ad temperamentum siue ad perfectionem eorum requiruntur. Harum qualitatum quædam sunt tangibiles, vt sunt omnes qualitates complexionales: quædam sunt visibiles qualitates, vt limositas vel claritas. Quædam complexionēs carnis,

al. lapidis.

vt

vt grossities & subtilitas: & quædam olfactiuæ, vt aromatis, foetiditas, & insipidorum in olfactibilibitas. Spiritus verò metallici naturaliter disponuntur odoribus prædictis, licet eorum suauitas sapida cum subtilitate vehementer confortet.

al. ingredi

Possunt tamē spiritus * egredi temperamentum qualitatum in quolibet corpore: & in quantum ex parte spirituum debilitatur virtus corporis, per opposita restitui ei potest temperamentum, & virtus confortabitur. Pari modo debilitant cuncta illa quæ obscurant, per ingrossationem rerum elementatarum. Præcipimus igitur tibi benè

al. purificare.

* rectificare elementa antequā coniungantur, vt in eorum terminatione colorem fuscum obtineant, sed illum potius qui est extremitas corporis terminati calore naturali, proprium habentis fulgorem, tanquam incorporatū colori, cum condensatur in corpus. Causa autem quare perspicuè nitet & fulget,

get, est quæ dēſitas eis nata est in ſub-
 tiliatione retinēs lumen quòd pro-
 nitatis eius est in præparatione re-
 cipere, ſicuti potentia propriū actū
 recipit. Vnde talis nitor & fulgor
 ſemper conſtat ex aquis ſubtiliter
 terminatis & condenſatis in metal-
 lis. Et quantò plus argentum viuū
 aqueum in metallis ſubtilius fuerit
 purius & denſius, tantò plus illud
 erit nitidius, fulgentius & ſplendi-
 dius: quemadmodum natura cui li-
 bet in auro, quod generauit, de-
 monſtrare non ceſſat. Ex quo patet
 quòd illa quæ illuminant cōfortāt
 & ſubtiliant calorem innaturalē,
 groſſitiem ipſam corrigunt. Simi-
 liter quoque ex parte ſpirituum de-
 bilitant, quæcunquæ ſic eos infici-
 unt vt auferant puritatem & ſuaui-
 tatem ſulphuris & fragrantiae ipſi-
 us: quia per illam puritatem in qua
 ſuauitas fragrantiae lapidis natura-
 liter *funditur, debiliſſimum cor-
 poris exiſtit: & ideo virtutem con-
 fortat quicquid puritatē eis reſti-
 tuit,

*al. ſi datur
 delectamen-
 tum*

tuit, non solum per abluitionem, sed etiam per admixtionem vaporum & fermentorum aquæ & aëris Mercurialis non fixorem, & puritatis substantiæ cuiusque informatoris, conformem puritatē habentis puritati eorum, vt aurum & argentum, quæ sunt illuminantia spiritus, proprio splendore, aut purificantia puritate propria, vt est aqua Mercurij. Ex præmissis patet quòd qui corruptionē vel debilitatem virtutis ignorat, similiter ipsius multiplicationem quæ fit per confortationem necessario penitus ignorabit, non solum in lapide, sed in humanis corporibus. **Ô** Medice si habes memoriam ad recolendum, & intellectum ad intelligēdum, voluntatem ad diligendum, aures ad audiendum, oculos ad videndum, os ad loquendum, aut legendum, applica sensus tuos, vt recoles, intelligas, diligas, audias, videas, perlegas & retineas. **Quia** cūm hæc ars de vero sit gradualī &

uali, & inuestiganda ex secretis naturæ, sine quibus instrumētalis directio integrari non valet totius medicinæ fundamentaliter, artem illam sub certis suis principijs plenariè comprehendetis. Dilectus à Deo est, cui hoc donum artis largitur per gratiam, & intelligentiā ipsam reducere scienti ad medicinam quotidianam & necessariam. Quia huius scientiæ principia generalia sunt, & reducibilia similitudine & effigie ad principia medicinæ respectu corporum humanorum passibilium, quibus applicari debet medicina. Sed hæc pauci obseruant & intelligunt, cū artis principia ignorent supradicta. Causa igitur tenacis cupiditatis & lucri, absque dictis principijs, ad magisterium huius artis nituntur introire: & propter fallaciam suæ operationis, fallacem credunt esse scientiam, & contemptibilem dicunt eandem. Hanc igitur theoricam intellige, & secundum illam operarij

incipias: quia cum illa errores tuos corriges cū fueris in opere, quos sine illa corrigere non potes. Non distet à te testamentum, quia cauernas huius theoricæ apperit & reuelat cū certis suis notis operationib⁹. Cor igitur habeas ad practicam illius.

De diuisione huius magisterij.

Caput XII.

MAgisterium hoc in quatuor diuiditur partes, secundum quod sunt quatuor principia practicalia. Prima pars ostendit modum graciliādi grossum per liquefactionē elementationē, dissolutionē & lapidis separationem in quatuor elementa. Secunda pars ostēdit modū alleuiandi ponderosum p distillationes, calcinationes, rarefactiones coudensationes, inhumationes, congelationes, solutiones & animationes, quæ sunt elementorum * præparationes. Tertia

al. separationes.

tia pars ostendit modum **viuifican* *al. lenifican-*
 di à spiritu, & lapidis nutrimentum, *di asperum.*
 per imbibitiones, decoctiones, affa-
 tiones, inhumationes ac lapidis su-
 blimationes. Quarta pars ostendit
 modum dulcificandi amarū, & ma-
 turandi crudum, per reductiones,
 impinguatiōes, inhumationes, fo-
 mentationes, animationes, fixatio-
 nes, et incærationes. Si igitur grossū
 gracile facis per dissolutionem, &
 pôderosum leue facis per leuigatio-
 nem siue rarefactionem, et asperum
 lene per reductionem, amarum ve-
 rò dulce facis per maturationem,
 post hæc & volatilium fixationem,
 completum habebis magisterium.

*Narratio per conctusionem princi-
 piorum. Cap. XIII*

CVm igitur constet quemad-
 modum supra dictum est, ar-
 tem esse inchoandam à certis suis &
 determinatis principijs, est ad illa
 propterea recurrendum, tanquam

D 3 pleni-

plenitudinis practicæ effectiua. Sed quia practicalia principia secundi generis & regiminis perfici non valent * sicuti nec medium absque suis extremis quibus ipsum integrari oportet, mystico igitur & aperto sermone ex illis declarando, refert philosophus, alterum ab altero nullo modo differre à practica artificiali & processu, qui breuiter successiue formabuntur: & primo de practicali principio siue regimine primo, quod est dissolutio, est dicendum cū suis quatuor principijs primis materialib', & de eius principio demonstratiuo, quod est nigredo, sine qua artificium feliciter inchoari non poterit.

De primo practicali principio, & quomodo per primam sublimationem depuratur Mercurius cum Sale communi preparato & vitriolo: & in hac aqua infunde Mercurium &c.

Caput XIII.

Depura-

Depuratio Mercurij per primam sublimationem, est vt sumas partem vnā de D. & dimidiam partem C. & distilla aquā per illum modum quem natura requirit, vt explicauimus in nostro testamento, in capitulo quod incipit Tu in virtute de A. &c. Et infunde in tali aqua Mercurium scilicet testamentarium. Deinde separa totam aquam per sublimationem. Postea sublima ipsum, donec sit albiſſimus vt cristallum. Speramus autē in Domino nostro Iesu Christo quòd adhuc sublimabitur ad maiora et res magis altas p̄ sublimes gradus præparationum, cum additione rei* tingentis ipsum, & eius anima exaltabitur ī gloria. Oportet enim matrem quæ prius generat filium inhumari in ventre filij et ab eo generari.

*al. agentis &
p̄ficiētis seip-
sum.*

De conuersatione elementorum & de prima coniunctione spiritus cum corpore & eius exuperatione.

Cap. XV.

D 4

Cum

CVM tribus ergo vncijs talis Mercurij, mitte tantūdem purissimi Solis in aqua sua liquefacti, & super infūde duas libras aut tres, quod melius est, prædictę aquę Mercurij, à qua Mercurius ipse separatus fuit & rectificatus: & mox cooperios curcurbitæ, cū suo cooperculo vitreo, sine alia obstructione, donec motus eius cessauerit.

deest in alio. De hinc * obstrue iuncturam cum cæra cōmuni calefacta, & stet tribus diebus & noctib. in balneo tepido. Deinde separa aquam per distillationem in dicto balneo, cū igne æqualiter continuato de facta serratūra. Cū autem distillare cessaueris, tunc in fundo videbis corpus nigrum fustum, ad modum picis nigre fusæ, vel olei subnigri. Si verò corpus quod cum Mercurio coniunctum est, fuerit Lunare ad albū nondum erit nigrum, donec tota terra Solis cum terra Lunæ fuerit coniuncta: quinimo in eius principio est ad modū salis albi cum viscositate

sitate sua, qui est ad modum olei
 subnigri: cuius humiditas per **a-* *al. separa-*
 quā separari nequiunt, rationib: in *tur per aqua*
 nostro testamento expressis, in
 capitulo de animatione elementor-
 rum, & alibi de rarefactione eorū-
 dem. Supra ergò humorem illum
 per ignem siccum, collocando vas
 super cineres, & humiditatem illam
 recipiendo ad partem, quæ aër est,
 cū animatus sit maioris caloris
 quàm aqua. Vide fili quid facias in
 hoc passu, & caue ne materia nimio
 calore rubeat in principio, & com-
 burantur tincturæ: quia nunquam
 poterunt separari tincturæ in com-
 modum artificis, nisi per aquam &
 ignem paulatiuè, ita vt semper ignis
 tincturæ occultetur in ventre aque
 ne oculis videatur, Si verò vltius
 corp^o calcinaueris sine humore ru-
 bificabitur, & proprietates sulphuris
 aduretur: cū nō habeat retinacu- *al. retineat*
 lum quod ipsum in ventre suo *de-
 portet, & à combustionē defendat.
 Defende igitur ipsum à combustio-

*al. Signo de-
monstratio.*

ne, imponendo cum eo de humore suo, antequam veniat rubedo, & appropriata ei igne de ferratura, extrahendo humidum, paulatim & paulatim deficcando materiam: quia sic ipsa patitur & corpus corrumpitur: & considera qualiter materia semper mutabitur de colore in colorem, in ista putrefactione scilicet in viriditate quod est vnum ex peregrinis signis dependētibus à primo principio ad album. In rubeum verò nigredo apparebit post citrinitatem. Quia cum corpus euacuatur à suis humidis spiritibus, ita patitur vt de colore in colorem transmutetur. Defende ergo ipsum semper à combustionē, ne calor naturalis suffocetur in aliquo, & proprietas aduretur Mercurij: videlicet vt quantum dissolutio tollerare poterit, tantum assando decoquatur, & non plus: quia statim rubificaretur, & quantum corpus assando defecerit in humiditate, in tantum imbibendo erit dissoluendum. Hoc enim

nim facit natura, deperdita recuperare cupiens, sicuti expressè id notauimus in theorica nostri testamenti, & ad plenum per modum practicæ demonstrabimus inferius. Cùm ergo videris corpus siccum, si ad album sub colore viridi, si ad rubeum sub colore nigro, subtrahe ignem, & permitte infrigidari: quo infrigidato infunde aquam super terram siccam, & statim pone in balneo ad distillandum, aquam per ignem æqualiter benè cōtinuatum recipiendo. Qua distillata videbis in fundo perpassione vacui quòd corpus patiebatur per calcinationem in sua rarefactione, aquam attractam in aërem. Separa illud iterum per cineres euacuando & rarefaciendo corpus à spiritu cum calcinatione iam dicta modo philosophico, & semper aërem cum aëre pone ad partem in phiola vitrea benè sigillata.

*De documento reiterationis.**Caput XVI.*

Flli has omnes operationes vice post vicem tribus vicibus iterabis vel quatuor, si volueris, quia aqua per tales operationes elementatur, et de propria substantia corporis in ipsa defenditur, & corpus per minima corrumpatur, & in aqua proprietas eius augmentatur, ut post in naturam sui per attractionem conuertatur Reitera igitur prædictas contitiones naturales, imbibitiones & decoctiones, & eris in linea secretæ dissolutionis.

Linea secreta dissolutionis.

De vnione & elementatione secunda, & primo de distinctione literarum Alphabeticarum.

Cap. XVII.

Furnus secretus.

PER hanc distinctionem literarum referre volumus, quod V. significat calorem furni secreti, & omnes suas proprietates: quæ sunt
at-

*attenuatio, animatio, inspiratio, *al. attracta-*
 simplex viuificatio, inhumatio, spi- *tio.*

ritus & corporis cōiunctio sine di-
 uisione. Et per X. significare volu-
 mus ignem siccum cinerum, tam de *Ignis siccus*
 ferratura quàm de carbonibus, & *cinerum.*

cæteras suas proprietates: quæ sunt
 mortificatio, calcinatio rarefactio,
 retetio spirit⁹ & separatio. Per Y.
 significare volum⁹ calorē balnei, &
 omnes suas proprietates: quæ sunt e-
 lementatio, rarefactio, viuificatio,
 ablutio, distillatio, animatio, & spi-
 rituum separatio. Per Z. nullam ali-
 am operationem intelligere volu-
 mus, nisi liquoris separationem, &
 totius corporis liquefacti substan-
 tiam. Harum literarum significati-
 ones cum omnibus suis propieta-
 tibus corde tenus te scire oportet:
 quia aliter benè secundum cursum
 naturæ operari & praticare non
 poteris, nec proprietates illius ope-
 rationis disponere benè scies, nisi
 per potentiam literarum illarum
 cognitam, ac earūdem significatio-
 nem

nem quam designant. Cognoscere igitur oportet artificem firmiter hanc potentiam, secundū exigentiam naturæ: vt illa præcognita vires eius ad illius perfectionem in qualibet sua operatione prudenter noscat dirigere.

*De rarefactione & eius
subtiliatione.*

Caput XVIII.

Rarefactio huius aquæ fit per binam distillationem in balneo per se & sine corpore. Distilla ergò eam bis cum igne lentissimo benè continuato, feces verò quas facies in qualibet distillatione collige & pone cū terra supra calcinata.

De condensatione spiritus & rarefactione corporis.

Cap. XVIII.

Cum

Cum opus inceptum cotinua-
re volueris, & operationes
supradictas iam compleueris, sume
corpus in illa decoctione vltima
superius facta, quā assationem ap-
pellamus philosophicam. Et infū-
de ibi quartam partem aquæ pri-
mæ rarefactæ, vt præmittitur: &
cum coopertorio claude & cæra
& pone ad digerendū in V. per tres
diēs. Dehinc cautè separa quod
liquefactum est in aqua per Z. in
alia cucurbita benè munda, in il-
la scilicet in qua extitit aqua rare-
facta: & illam similiter cum suo co-
opertorio proprio claude, & cæra
obtura, & illud serua in digesti-
one de V.

*De euacuatione corporis per spiri-
tum extractionem. Cap. XX*

Postea sume corpus quod superi-
us remansit, & primo sepa-
ra per Y. quod est aquæ, frigidius
in natura, ne ipsa natura calida aërea
con-

confundatur quæ per expulsionem extrahitur fortiolem.

De distillatione & aeris animatirne ac corporis mortificatione.

Cap. XXI.

Cum verò illius cessauerit distillatio, pone ipsū ad X. cautè continuado & quod de eo in natura aeris distillauerit, hoc recolligas, & cū alio aere ad partē reponas: & caue ne ignis corpus igniat, de principijs demonstratiuis recolendo, quibus. practica dirigitur, Quia omnes colores sunt laudabiles. dempta rubedine, donec in fine fueris post incinerationem. Caueas ergò ne corpus rubeat ante alios colores per ignem alienum.

De inhumatione, viuificatione.

& liquefactione corporis mortificati. Cap. 22

Liquefactio corporis est continuare

nuare partes comminutas & calidiores per calcinationem in vnum, cum humiditatis beneficio. Postea sume aquæ residuum primæ rarefactæ: & de ea super terram infunde tertiam partem, ita quod tertia illa pars natet vel superemineat vno bono digito super corpus. Deinde penitus cum suo cooperaculo & cæra obstruatur os vasis, & per triduum permittatur in digestionem furni secreti.

De separatione corporis viniſicati à non viniſicato.

Caput XXIII.

Postmodum quod liquefactum est de corpore in aquâ, ſeparetur cautè per Z. i vase[æneo] in quo *deest in alio* aliû ſeparasti liquorem: & caue ne aqua ſiue liquor turbetur per feces, ratione declinationis vasis. Quo ſeparato, & obturato cû tota ſui materia reponatur mox in digestionem

E V. et

V. & conseruetur ibidem, donec
suae separationis aduenerit tempus.

*De distillatione aquei quod remansit
in corpore per Y.*

Caput XXXIII.

Sicuti iam superius dictum est
in capitulo proximo, ita simi-
liter in isto dici poterit, nec plus
minus te habere coneris.

*De distillatione aëris & mortificatio-
ne terræ per calcinationem.*

Caput XXXV.

deest in alio **E**odem modo procedes ad a-
ërem huiusmodi separandam
per cineres, & corpus [siccum]
mortificandum, vt dictum est su-
pra in capitulo. Cum verò illius
cessauerit &c.

*De inhumatione & vinificatione
corporis per V.*

Caput XXXVI

Sume

SVme corpus contritum vel affatum, & in eo mediam partem aquæ quæ remāsit de alijs inhumationibus[in fundo,] ita quòd vno *redundat, & deest in alio.* digito superemineat absolutè. Deum procede sicuti diximus in capitulo. Liquefactio &c. & alijs quæ per V. formaliter implentur. Talibus imbibitionibus corpora mollicantur post eorum cōtritionem. Cōtere ergo corpus solo igne, illud scilicet quod liquefactum remansit. Deinde mollifica, & eius partes subtilia, vt corpus & spiritus ad inuicē copulentur: quia quæ imbibuntur, per aquam mollicantur: et quanto plus teres, tātō plus mollicabis: & quanto plus mollicas, tanto plus partes grossas subtilias, quousq; ab inuicem diuidantur, & domentur. Quia spiritus tunc impastatur vel liquefiunt cū corpore: et illa q̄ impastantur ex toto soluūtur. Et impastatio vel liquefactio fit cum minima & subtili contritione, incæratione, & affatione corporis cum

spiritib⁹. Quia natura p cōtritiones,
& aflatiōes partes ligatas diuidit cū
viscositate aquæ, quæ est in corpori-
bus, & ab eis resoluitur per minima.
Vnde corpora soluta ad naturam
spirit⁹ sunt redacta, licet magis sunt
fixa. Hic autem spiritus, est partici-
pans duabusextremitatibus in natu-
ra, tanquam in se extrema retinens
spiritualitatem scilicet & corpora-
litem, fixationem & volatilitatē:
& ideò si aliquo modo partes illius
inspissentur per ignem vltius se
corrūpi nō permittit, nec p ingres-
sum furiosæ flammæ in illud, vlti-
us permittit se in fumum eleuari, q̃a
rarefactionem sui non suffert, pro-
pter densitatem & carentiam adu-
stionis, quæ per sulphuritatem quā
non habet perficitur. Et ideo cū
figitur, tinctura est rubedinis tīn-
gens perfectissimè, nec recedit à cō-
mixto, sicut nec aqua mixta aquæ.
Quia natura naturæ lætatur, cū
sponsus sponsæ copulatur. Præte-
rea cū ipsum sit totum in natura
aëreum

aëreum, aut remanet totum in igne, *Homogeniū.*
aut totum cum sua substantia rece-
dit in fenum, cum sit incombustibile
& aëreum, quod perfectiōis est sig-
num. Signum perfectio solutionis
corporis est eleuatio totius substan-
tiæ in fenum. Ideò in terra sulphu-
rea ipsum miscueris calefactum, su-
perius ascendet & sublimabitur. Et
si istam sublimationem reiteras cum
continuatione philosophica super
terram suam, nimium durabitur,
decoquetur et inspissabitur, ac gra-
datim in sulphur album & rubeum
congelabitur. Dissolue ergò corpo-
ra, & quod quæris inuenies. * Quia
cùm in toto partes non dissoluun-
tur, nō est quod subtiliari poterit,
nisi illas mollifices. [Ideò cùm in re-
iteratione solutionis laboras, purio-
res partes segregas ab impuris: quia
subiecta semper est turpitudini pars
illa, quæ cum suo toto non conue-
nit.] Separa ergo quæ grauiora sunt
naturæ, vt illis abiectis, opus cum
leuioribus perficias, per eundem il-

*al. Quæ verò
partes nō dis-
solvuntur nō
habent unde
subtiliari pos-
sint nisi &c.
al. Ex quo pa-
tet q̄ indiges
vt in solutiōe
lapis cum
reiteratione
labori suas
partes purio-
res ab impu-
ris disgreges,
nam omnia
semp̄ est illa
pars cū conue-
nit toto sui.
Separata er-
go &c.*

lum modum quem diximus supra in capitulo. Post modum &c. & in capitulis similibus, cum illis procedere non dubites: quia idem semper est in modo procedendi. Ordinem igitur quem obseruari mandauimus in capitulo, Sicut: & alijs capitulis similiter quæ explētur per Y. Et quemadmodum operatio fit in capitulis formatis per X. ita etiā in præsentī faciendum est, nec plus nec minus, practicam tuam dirigēdo cum principijs demonstratiuis, cauendo solum ne corpus rubificetur. Et eadem practica quæ formata est ī capitulis per V. eadem in isto obseruare teneris, infundendo residuum totius aquæ, quæ remansit ex cæteris inhumationibus, obturando semper vas cum cæra & oportorio vitrio, & demum totum ponendo in digestionē de V. & cū hoc habebis rotam primam finitam de conuersione elemētōrum ad inuicem. Et operationes istæ sunt contritiones, assationes, imbibitiones deco-

decoctiões, inhumationes, viuifica-
 tiones, solutiones, congelationes,
 sublimationes, separationes, fixa-
 tiones, reductiones, generatio-
 nes & corruptiones, quas philo-
 sophi non sub completa sermo-
 nis serie, sed sub tegumento ex-
 presserunt & subelati prouidentia,
 & totius naturæ fabricam, in du-
 as naturales & extremas operati-
 ones, velut omnium limites inclu-
 serunt: quæ sunt condensatio & ra-
 refactio. * Et rotatio huius rotæ
 in summa est, quando nobilioris a-
 ctuuitatis seu virtutis fuerit materia,
 & eius substãtia nobilior & subtili-
 or, tãto habilior erit ad susceptionē
 forme. Et oppositū, quãto materia
 cōpactior fuerit et terrestrior, et à
 sublimi natura remotior, tanto ad
 susceptionē * formarū pcul dubio
 erit debilior. Vnde principium di-
 stinctionis, diuisionis, & alienati-
 onis in rebus generabilib. * minera-
 liū, semper erit materia: cū ipsa cau-
 sa sit indiuiduatiōis rerū. Et sic pa-

*al. Fili hanc
 rotã notare
 facies integrã
 & tãto nobi-
 lioris actiui-
 tatis erit ma-
 teria, quãto
 eius substãti-
 a nobilior &c
 al. impressio-
 nē formalī
 al. & mine-
 rationis*

tet quod diuifio speciei, fit per indi-
ui dua, & secundū materiam, & non

al. licet pro- secundum formam, * licet propria
priā sibi sem sibi semper appareat secundum ge-
per appropri nus suum, mediante operatione na-
et formā se- turæ. Et hoc ideo, quia forma * acci-
cundū genus dentalis semper indiget forma sub-
&c. stāiali, vt ipsa sit causa formæ acci-
al. actualis. dentalis. Ideo secundum exigentiā

formæ, quæ imprimenda est mate-
riæ oportet primo illam disponere
et præparare, per subtiliationē et de-
purationem & simplicitatem, ante-
quam fiat medicina & ignis.

De auisamento artificialiter per doct-
rinam. Caput XXVII

al. lympham **S**I verò aliquid de corpore arido
aqua defini- & grosso adhuc restituerit ad vi-
ta. uificandum * in lympa, aqua defi-
ciente, nondum est conuerfionis e-
lementorum rota perfecta: quæ nisi
perficiatur, structura seu machina
huius principij penitus destruetur.
Quia nullum agens, accedens ad si-
militudi-

militudinem formę corporeę naturalis perficit materiam, nisi totā eā reddat homogencā; & hoc per figuram primę rotę conuerſionis elementorum ad inuicē, ſicuti ad plenum declarauimus in noſtro teſtamento, & hic quoque

*De modo perficiendi rotam imper-
fectam Cap. XXVIII.*

SVme ergò fili chariſſime cū inſtrinfecorum principiorum cognitione, per memoriam, intellectū & voluntatem, corpus liquefactum animatum & viuificatum, quod poſuiſti in digeſtione de V. & remoto cooperatorio, protin⁹ ſuperponatur alembicus, & lutetur cum cæra iunctura eius, & ſepara ab eo aquā per Y. vſque ad mediam ſui partem.

*De diſtillatione aquę que remanſit
cum corpore.*

Caput. XXVIII.

E 5 Modo

Modo expedit euacuare corpus, quod in via permanfit suæ perfectionis à suis spiritibus, vt calcinetur, & mortificetur, ad hoc vt maiorem valeat in se recuperare raritatem, per quã maiorem attrahat humiditatem: cùm rariora humiditatem attrahant maiorem, vsque ad profundum corporis alterati. Propter quod sume illud, et ipsum tracta in operatione, per modum dictum in capitulis formatis per V.

De distillatione aëris & mortificatione corporis.

Caput XXX.

IN digestionem huius operis particulariter te habeas fili, sicuti dictum est in capitulis supradictis, formatis per X. & neque magis facias vel minus, cauendo ne tincturæ comburantur. Per talem contritionem & assationem, diuiduntur partes ligatæ viscositate aquæ quæ in corporibus est.

De inhu-

*De inhnatione & vinificatione
corporis per V.*

Caput XXXI.

TAli verò ordine perficiat̃ practica capituli huius, veluti in cæteris capitulis formatis per V. fit *in alio non e-* conuersio: & sic per talem conuer- *rat.* sionem corpora mortua ad naturam viuam spiritus sunt reducta: & quia mixta sunt, nunquam vnum separatur sine alio. Fili si aliquam partem corporis adhuc videris per hoc practicale principium circulariter non rotatam, vel in lympham conuersam, aut sub homogeniorũ genere non contentam, sume, mox partem illam, & sine terrore confiderenter pone in vna parua chemia cũ suo alembico, cuius fundus lutatus sit luto forti & tenui. Deĩde eã colloca in suo furnello: postea applica sibi ignem trium candelarũ vel quatuor lichyniorũ, ita vt flamma cuiuslibet immediate hinc & inde tãgat fundum cucurbitæ vel cheniæ.

Talem

Talem ignem fili continua prope-
 vas, donec tali calore corpus vide-
 ris liquefactum, quod infra tres ho-
 ras vel saltem quatuor efficietur: &
 recipe sudorem quem mittet in re-
 ceptaculum, quamuis sit insensibilis
 quantum ad oculum: & hunc sudo-
 rem sume & pone seorsum ad vsum.
 Statim cum videris corpus liquefa-
 ctum subtrahe ignem, & permitte
 vas infrigidari: cum autem senserit
 se aëre frigido circumdatum, remis-
 sione caloris mox congelabitur
 ad modum fere & sulphuris [philo-
 sophorum, vel sulphuris fusi] habē-
 tis colorem cineris quasi nigri. Et
 hoc est proprium sulphuris liquari
 calore, & congelari in frigido. Hoc
 est sulphur fili: & hic coluber, & dra-
 co deuorans caudam suam, Leo ru-
 giens, & gladius acutus scindens
 omnia mortificans & confringens,
 ac se ipsum refugēs. Sume ergo ex eo
 nebulam quam peperit tenebrosam,
 & infunde super eā de aqua separa-
 ta ab eo p̄ Y. ita vt superemineat di-
 gitis

*in alio nō e-
 rat.*

gitis puatuor vel quobus saltem: q̃a
in ictu oculi in aquam conuertetur
purissimam. Talibus autem cautelis
obseruatis, perficitur rota de con-
uersione elementorum ad inuicem,
que vna est ex quatuor figuris, quib.
figura in magisterio completur ma-
gnæ circulationis, quam tradidim⁹
in nostro Testamento.

De effectu primi regiminis.

Caput XXXII.

Flli effectus & intentio huius re-
giminis est, vt vires argenti viui
dominentur super vires sulphuris,
& vires vnus patiantur à viribus
alterius, & illas in sui naturam
conuertat. Quia cū effectua-
liter argentum viuum depurare vo-
lumus, per virtutem depurati sulpu-
ris vtiliter necessario congelare o-
portet, vt in hoc prius imitemur na-
turam, scilicet vt virtutes sulphuris
intrent substantiā argenti viui, ante-
quam sulphur argentū viuum trans-
mutare

al. conuertibile.

al. in sulphuris substantiam conuertitur & congelatur.

mutare valeat: & in hoc ars imitatur naturam. Hoc autem memoriter teneas in cellula mētis tuæ quòd necessario oportet, vt corpus quod est principale conuertēs, primo conuertatur * in spiritum conuertibilem, vt post illud conuertibile * in illius substantiam congeletur sulphuris. Et ideo recordamur nos dixisse in nostro testamento, quòd nullum argentū viuum promptius conuertitur in substantiam sulphuris, quàm illud in quo sulphuris qualitates p dissolutionem sunt sufficienter introductæ: nec vllum sulphur promptius congelat argētum viuum, quàm illud in cuius naturæ substantia, ipsum argentum viuum existit per artis ingenium tam conuersum. Quia tunc natura naturam complectitur propriam, & amicabilius magis gaudet in ea quā extranea. In omni trāsmutatione elementorum semper talis passio pcedit trāsmutationem substantiæ, quod scilicet virtus argenti

genti viui transmutantis, in toto obtineat partes sulphuris transmutati, ita vt in ipso * ante sui transmutationem cōmisceatur per minima *mutatione.* in proprium sulphur non vrens album vel rubeum: & illud argentum viuum propriam habebit materiā. Et sic lapis suauiter cum magno ingenio à terra ascendit in cœlum: & iterum descendit ī terram, quia terra nutrix eius est, & portat illū ventus in ventre suo, hoc est sulphur portatur in argento viuo. Cognoscenda igitur erit passio, quæ præcedere debet transmutationem argenti viui, & eius operationē: quia huiusmodi operatio fit quotiescūque virtus argenti viui per ingenium naturæ & artis, leuat super virtutem sulphuris, cum certo determinato modo operandi.

Depenultima practica, quæ est de putrefactione elementorū ad inuicem conuersorum, & in vnū coniunctorum.

Caput XXXII.

Inten-

INtentio verò fili, quā in hac par-
 te habere debes, est vt lapidem
 dissolutum accipias, & illum in se-
 creto furno collocare non deferas
 vt ibi putre- fiat per dies [vt stet ibi per quatuor dies]. Hoc
 quadraginta enī fit ideo vt adustiones & *mar-
 al. assationes tyrizationes quas corpus in supra-
 dictis passum est à suis liquidis substā-
 tijs animatis tollantur per animati-
 onem & facilem decoctionem, &
 totum illud quod tollitur in argētū
 redeat viuum. Quia elemēta sulphu-
 rea mixta cum aqueis argēti viui, per
 minima iam cōuersa alterantur, pa-
 riter & ad inuicem corrumpuntur.
 Talis corruptio argenti viui nostri
 solennis, est generatio quæ haberi
 neq̃t nisi post putrefactionē, quæ est
 mater omniū. Quia per operationē
 istam, corpus naturaliter in argento
 al. & ab illo viuo putrefit, & eius qualitates sul-
 falsuginoso q̃ phureæ humectātur, & in aerem cō-
 est omniū na- uertuntur. Partes igitur ipsius di-
 turæ cōdimē- gestæ in mercuriū rediguntur* & in
 tum notabili illud falluginosū q̃ omni nature est
 ter separatur condimentū, & ab inde post natu-
 raliter

raliter separetur, & ī dulciferū trās-*separantur*
feratur. Ex permixtione rerum in *& ab hinc in*
putrefactione huiusmodi, resultat *dulcificum*
quædam vis, quam quintum appel-*conuerterun*
lamus spiritum, cum sexta virtute *tur.*

sua operatiua, q̄ est causa connecti-
onis elementorum & introdukti-
onis rei petitiæ in illis. Sciant ergo
omnes artifices huius artis, species
perfectas trāsmutari non posse, nec
artifex trāsmutationem facere po-
test, nisi primo corpora reducere sci
at in primam eorū materiam. Qua-
lia si cōuertere sciuerit artifex, tunc
indiuidua eorum de facili trāsmu-
tare sciet operatione philosophica
in aliam formam, quam prius non
habuerant: nō tamen species indi-
uiduorum transmutant, cū vici-
niores sint causæ, * & prima mate-
ria omnium corporum, * & pura
elementalis essentia in corruptibilis
q̄a omnium * generabiliū & corru-
ptibilium est eadem materia prima
& ideo ingenita & incorruptibilis,
* quæ per species accedētalibus sen-

*al. prima ma-
teria*

al. quæ est.

*al. genera-
tium & cor-
rūpētium*

*al. Quapro-
pter species a-*

Etionibus sen-

F sibilibus sibilibus

sibilibus nunquā submittuntur, nec per consequens corruptionem patiuntur sed bene indiuidua, quæ sunt ex prima & propria materia generi metallico illius proxima, et specierum conseruatiua quæ à primordiali materia dependent, in proximis materijs naturæ, quæ actionibus sensibilibus sunt submissæ: Et ideo * talis materiæ indiuiduorum naturaliter generabilia sunt & corruptibilia. Hic est quòd plurimi antiquorum asserent primordiale materiam nullam habere formam: & plures alij dixerint illam esse ens purum in potentia, nihilominus esse agens quoddam vniuersale [in natura] quo vniiformiter suas substantias congregat ad corrumpendum illas & generandum. Quamobrem nullatenus est intelligendū, nisi per sensum anagogicum siue analogicum ad vniuersalem formam, quæ velut spirans cum re quinta participat. Sed quanquam ab agente vniuersali inducatur

al. taliū materiarum indiuidua.

nō erat in al.

ducatur forma simplex in actu in metallis naturaliter, & hoc ex potentia materiæ simplicis, & formæ simplicis:eductio tamen illius multiplicationis vel augmenti in corporib. metallicis, sicut in animalium fit corporibus & plantarum, per se euenire non potest, donec prius corpora solida & per totum homogenea in tenuissimâ materiam germinatam ab agente vniversalî clarè prius processu artis formaliter transmutentur: quia tunc resultabit corpus simplex generabile & corruptibile per viam naturæ. Corpus simplex dicimus ad differentiam corpus solidi, in cuius forma ipsum erat, priusquam corrûperetur: quod tamen nullo modo ita potest corrumpi, quin sub aliqua materiali remaneat forma. Et ideo solutâ prima forma corporis, & per elementationem in Mercurium conuersâ, forma eius corrupta, mox introducitur alia noua forma in sulphur: quæ quidem

forma corrupta in Mercurio est in colore subnigra, in odore foetida, & in tactu subtilis & discontinuata. In tali autem materia simplici insunt quatuor elementa composita, separabilia & resolubilia in aqua Mercurij post putrefactionem. Deoque ergo complete in igne leui, ne comburentur elementa, & priuentur effectu, quod accidit cum comburuntur ante putrefactionem completam: quia ex illorum coniunctione ad inuicem certa generantur mixta, scilicet sulphur, & omnium medicinarum medicina. Effectus vero huius putrefactionis est corruptio & naturalis caloris, ab innaturali caliditate. Quia innaturalis caliditas in materia metalli in qua applicata moram contrahit, & in sua actione praeualet, secundum mensuram illam quae Geometrica vocatur medietas semper putrefactionem in liquidis facit substantijs, et hoc sine resolutione humiditatis naturalis ipsius metalli, imo ipso

ipſo in ſubſtantia ſine cōſumptio-
ne manente. Sed corrumpit inna-
turalis calor naturales qualitates,
& mutat conditionem, quæ ſub-
ſtantiæ metalli conuenit: quod ta-
men facere nō valeret quamdiu ſta-
ret humiditas calore naturali infor-
mata. Et ideo oportet vt prius cor-
rumpat calorem naturalem ſub cō-
ſeruatione illius. Sed quia lator
eius eſt ſpiritus, neceſſario decet vt
conditionem eius corrumpat. Pro-
pter quòd dicimus neceſſarium eſſe
vt calor innaturalis corrumpat ar-
gentum viuum & humiditatem na-
turalē ſulphuris, vt ipſū ab eo reſol-
nant. Et cū ipſam informare volue-
ris iungatur cū humiditate & ſicca-
te, à quibus informationem reci-
piat quæ argento viuo contraria-
tur, & naturali humido ſulphuris.

*De vltima practica' primi regiminis quæ
eſt de diuiſione elemētorum ad inui-*

cem connexorum & primo

de aqua.

Caput XXXIIII.

F 3

Suma-

SVmatur ergo in Dei nomine cō-
 positum superius putrefactum
 & per alembicum distilla primo to-
 tam aquam in balneo mariæ, con-
 tinuando ignem lentum cum æqua-
 li informatione, donec virtute il-
 lius, subtiliores partes lapidis ad
 naturam simplicis aqueitatis tan-
 tum sine calore approximantes fue-
 rint distillatæ, vt nihil amplius per
 calorem illū distillari valeat. Causa
 autem quare separamus elementa,
 est vt ad plenū quodlibet per se se-
 cundum exigentiam suæ naturæ
 præparetur, & lapis magis subti-
 lietur, vt ratione suæ subtilitatis
 postea firmiter coniungatur. Di-
 uide ergo ipsa per primum regi-
 men, & postea illa per secundum
 regimen rectifica.

*De separatione aeris & mortifica-
 tione terræ.*

Caput XXXV.

Fili

Flli aër simplex cum suo igne simplici distilletur per cineres, quia maiorem ignitionem sustinent, & in tua practica patebit illos simplicem sustinere igneitatē. Et hoc ideo: quia expedit calores & grossiores partes terreas per ignitionem simplicem eluari superius. Sume ergo distillatorium cum materia tota, & colloca super cineres, & distilla aërem ad partē cum igne continuato de ferratura bene composito, donec pro ista vice totum aerem receperis cum igne per mixtum, & in visceribus aeris ignem occultatum. Illud autem quod residet in fundo combustum, est ignis separandus à terra sicca & nigra.

De ihumatione & corporis viuificatiōe.

Caput XXXV I.

CVm autem aer separatus sit à corpore per distillationes cineris, & corpus per calcinationem

F 4 nem

nem mortuorū extiterit, et vas rationabiliter fuerit in frigidatum, infunde statim super ipsū tantū de aqua sua prima, vt quatuor superemineat digitis, cū omnibus substantijs aëreis quas superius recollegisti & mox claude vas cū suo coopertorio, & in calore febrili significato p V. dimitte per sex horas fermētare.

*De separatione corporis lymphati
non erat. * mortuo per Z.*

Cap. XXXVII.

A Bhinc verò separa aquā cautē cum igne soluto per literam Z. In alia cucurbita munda summa cautela, cauendo ne aliquid de suis fecibus ratione beneficij Z. * separates.

conturbetur.

*De separatione aquae secundae aeris & ignis in * substantia.*

al. flamma.

Cap. XXXVIII.

Accipe

Accipe ergo materiã liquidã per
 Z. separatã, & quemadmodũ
 per distillationem in balneo sepa-
 rasti aquam primam, ita etiam per
 leuem ignem ad partem recipe hanc
 aquam secundam: quia cum ista a-
 qua secunda rectificabitur ignis &
 ipsum in aërem sine attractione cõ-
 uertet. Cũ verò per aquam tota-
 liter fuerit distillata hæc aqua secũ-
 da, in fundo aer & ignis ad modum
 substantiæ oleaginosæ fortiter vis-
 cosæ remanebunt, quam seorsum
 recunde: quia talis ignis est à terra
 separatio pro dissolutione prima,
 quam dissolutionem merito laque-
 factionem nuncupamus. Quia duo
 elementorum sunt lapidea, scilicet
 ignis & terra in siccitate concor-
 dantia, quæ tali ordine sunt separã-
 da vt aer ignis nō cōfundatur aëreo
 terreo in rectificationibus suis. Et
 ideò cum calidiores partes lapidis
 ad naturam ignis approximantes
 per aquam naturaliter citius resol-
 ui valeant vt in aërem couertantur

F 5 postea

non erat.

al. quod ascēdit.

al. quod oleū pretiosissimū.

al. quatuor conuertentiū & est cōpletum.

postea, illas prius per Z. vt corpus lapideum separare expedit, & sic terra cum terra dabit suam humiditatem, et ignis cū igne, et quilibet per se aeritatē suam præstabit in rectificationibus suis. Considera fili quā pulchrum vtile sit mysterium elementorum separatio, ac Leonis venatio, beneficio & ingenio discretionis humanæ sub conseruatione proprietatis illius, ab igne [separare] cuius signum est cū in vtero venti deportatur, nec rubescit in commodum aliquod donec sit cōpletum. Aër igitur ad album, & aer & ignis extrahuntur ad rubeum, in quibus est maior tinctura ex duabus substantijs lapideis siccis. In ablutioe igitur ignis * qui descendit ex illo, est oleum rubeum, licet in oculis nostris videatur albū. * Quod verò exit à terra, oleum album est preciosissimum. Vide ergo & intellige primum principium * quartum completum.

*De secundo principio practicali cum suis
secundi generis materialibus prin-
cipijs: Et primo de aqua, Et sig-
nis demonstratiuis, quod
est ablucere.*

Caput XXXVIII.

ABlutio aquæ fit distillando e-
am septies per se sine aliquo
additamento vice post vicem, cum
inhumatiõe fimi interposita. Distil-
la ergo eam septies per V. & omnes
suas proprietates, & erit optimè à
suis feculentijs terreis deuisa. Hæc
autem est aqua vitæ, Lac virginis,
sanguis reincrudatus, menstruum
dealbatum, nutrimentum infantis,
cibus cordis, aqua narium, venenū
viuentium, cibus mortuorum, & ar-
gentum viuum philosophorū à sua
feculētia terrea per sublimationem
depuratum, secū dum ac principale
prīcipium materiale secū di generis
in magisterio nostro cōfortatiuum
ad creandum lapidē latonis vel æ-
ris, qui terra dicitur, & principiū
materi-

materiale secundi generis primum,
ac caput draconis solutium, & me-
dium; tincturarum, coniunctionē
faciens, vel matrimonium inter cor-
pus & spiritum. Vnde paganus phi-
losophus inquit. Qui argentum vi-
uum à corporibus extractum taliter
commiscere nouerit, & corporibus
amicari, sciet vnum ex secretis max-
imum, & viam principalem perfe-
ctionis. Nullus autem commiscere
ipsum corporibus poterit, sine co-
gnitione huius magisterij. Propte-
rea philosophi dicūt, Nemo vtetur
ipso sine magisterio: quia cū non
possit mutari ipsū sine perfecta ad-
ministratiōe alteratiōis naturæ
illius expedit ipsum necessario tali-
ter præparari debere vt firmitus con-
iūgatur, & permisceatur in profun-
do vsq; ad occultā corporis sine se-
paratione. Ex quo patet, quod ar-
gentum viuum nostrum, non est
argentum viuum vulgi, nec præpa-
ratum sublimatione vulgari, sed
potius ex vna vinosa substantia pro-
creatū

creatū & vili, ac vna sola via naturali, scilicet magisterio nostro. Veruntamen non putes ex illo solo opus elicere per aliquod magisteriū: quia per se nunquam ad vltimā perfectionis partem deueniet. Vnde idem paganus & nos similiter pro certo testamur nostris experientijs manifestis, quod cum commixto & cum corpore vel eius terra, sulphurea perficitur, & sine illo magisterium protelatur vsque ad desperationē. Et illud ideo est: quia licet ars naturam sequi satagat quantū possibile est, tamen in hoc ex toto imitari non potest, nisi quadam similitudine, quam ars supplet in isto passu ad naturam reducendo, quod natura facere nequit, cū materiam talem non possideat, quæ proprietate sua, suum argentum viuum necessario habet indurare, vt ars breuiori & pauciori tempore quam natura operetur: ratione cuius dicimus quod illud quod ars facit in paucis diebus multiplicibus digestio-

digestionibus super terrā sine præiudicio nature, id calor facit in mineralibus digestiōe simplici in mille annis. Ingenium verò huius breuitatis suppletæ est æqualitas & virtus terræ sulphureæ, cuius prim^o & principalis inuentor est Hermes trimegistus pater Alchymistarum, qui non curauit tanquam cupidus artis eam omittere cælare, sed tanquam principalis in magisterio clara veritate successoribus suis in posterum reuelando fideliter & clarè eam cōmendando reliquit: cū apertè dixerit, Nutrix eius est terra, cū constet in illa esse realiter virtutem lapidis integram: sed non integrabitur, nisi argentum viuum fuerit reductum in eandem. Et ideo subiungit quod cū à terra ascendit in cœlum, & iterum descenderit in terram, tunc vim recipiet superiorum & inferiorum, scilicet integram virtutem cū in terram suam versus fuerit. Alij
appel-

appellauerunt hanc terram Leonem viridem fortem in prælio. Alij Draconem deuorantem cōgelantem vel mortificantem caudam suam, id est suum argentum viuum. Alij appellauerunt illam locum desertum: quia depopulata est à suis spiritibus. Alij venenum, quia interficiens est. Alij arborem quia fructum est gerens. Alij Hyle occultum, quia totius naturæ est fundamentum, & subiectum omnium elementorum. Præterea non obliuiscaris fili hanc terram quam ad literam nominaui mus, dum per plura & diuersa opera maximè fluxerit per media & extrema: quia ars semper indiget calce id est sua terra propria in qua virtus mineralis posita est, maxime ad Mercurium indurandum. Quamobrem necessaria est & cerusa scilicet sulphure & arsenico, vel argento viuo congelato & in sulphure gelato virtute suæ terræ ad indurandum & colorandum

lorandum arte & natura. Et ideo subiungit idem paganus, quòd cum suo compari in natura & substãtia propria, id est sulphure, per virtutẽ terræ suæ ex ipsomet procreato, fit tinctura, & dat pondus cõpletum vnique metallo, & à fœditate ipsum depurat & illustrat: vt patet p præparationes & reductiones illius in corpus suum, quia tunc ipsum à fœditate sua abluit, dealbat & perficit cum magisterio, sine quo nihil horum præstat. Talem igitur aquã fili septies distillatam, aut tale argẽtum viuum serua ad partem in vase vitreo benè obturato. Illius verò præfatæ ablutionis signũ est splendor trãsparens & fulgẽs vt cristalli serenitas: aliquando cum fecibus albis ad modum salis cristallini qui post septimam distillationem in fundo remanet, & aliquando sine fecibus [Cuius signũ est repletio aquæ à substantia naturali corporis in argentum viuum]: quia tunc aqua stare incipit, multum desiderans termi-

non erat i al.

terminari & in sulphur congelari, quia phlægma paucum possidet. Et cum in fundo nihil remanere videris, signū est quòd paucitas corporis est eleuata in aqua multa: & ideo quia porri sui non potuerunt impleri propter corporis paucitatē raritatem patitur affectans potius attrahere quā dimittere. Quapropter tale argentum viuum est valde macrum, & ideò non benè fertile donec impinguatur per repletionem sui in argentum viuum verum. Collige ergò feces quas faciet in suis distillationibus vice post vicē, & repone cum terra nigra & alba in prima separatione collecta. Et sicut fecisti de aqua prima, ita etiā facies de aqua secunda, feces semper reponendo cum terra supradicta.

*De extractione & augmentatione aëris
vtriusque sexus, & mortificatione
ignis & terra.*

Caput X X X X.

G

Fili

Flli in operatione tuæ practicæ
& extractione aeris & ignis,
poteris simul & semel vice qualibet
sine interpellatione temporis ig-
nem & terram quamlibet separatā,
per se abluere per calcinationem, &
aerem extrahere per distillationem,
quousque de animabus nihil rema-
neat in corporibus sensibiliter. Pri-
mo igitur recipe aerem & ignem ad
modum substantiæ spissæ liquidæ
vel olei viscosi superius reservatum:
Et exinde distilla per cineres totum
aerem, summa cautela cauens ne
ignis in tincturis igniat. Et cum aer
fuerit distillatus remanebit ignis
in fundo inferius ficcus, ad nigre-
dinem & rubedinem declinans:
quia parua inest nigredo & albedo
multa cum colore citrino. Nigre-
do hæc est in albo, & rubeo in ru-
beo, quia indiget sulphure rubeo
& mundissimo, quemadmodum al-
bum indiget sulphure claro & albo.
Et qui facis in operatione ad albū,
idem facies in operatione ad rubeū,
&

& econtra. Quia hæc medicina vna est in essentia, & in modo agendi vel practicandi. Sed additamentum in rubeo citrini coloris à mundissima perficitur substantia sulphuris fixi.

De ablutione ignis & terra per mortificationem.

Caput XXXXI.

Fili ablutio terræ, fit cum aqua prima rectificata: & ablutio ignis fit cum secunda: quamuis error maximus non sit si terra similiter præparetur cum aqua secunda, dum tamen ipsa prius benè fuerit rectificata, cum sit calidior prima: & ideo in aërem reducitur citius. Si igitur dicta duo elementa lapidea præparare volueris cum aqua secunda, accipe illam ac diuide ipsam in duas partes. De vna parte terram & de alia parte ignem in simul separatum rectifica, aquam terræ cum

G 2 terra,

terra, & aquam ignis cum igne miscendo in qualibet præparatione abhinc. Per distillationem verò in balneis aquas separa. Abhinc quamlibet substantiam ad partem pone, & non misceas aquam albam cum rubea, nec rubeam cum alba: quia cum alba albificabis, & cum rubea rubificabis. Veruntamen nō putes fīli hanc aquam in aspectu esse rubeam sed albam, rubificandi importans potentiam cum in effectu. Et hoc ideo: quia ignis cum natura venerabilis ignis occultatur in ventre aëris non sit subiectum propinquissimum retinens tincturam in aspectu contra ignis pugnam, & manifestare nequit eā contra pugnam ignis donec prius in sulphur bene complectionatum fuerit congelata: quia cum ipsa per minima seminatur super terrā foliatam albam, tunc recedit aqua per desiccationem virtute expulsiua, & coniugali foedere seu amore nature, remanet anima ligata, quę tinctura est in-

est in Leone, in corpore proprio fixo: quod secundum suum retinaculum est manifestatuum contra pugnam ignis. Cum ergo aquas per aquas distillaueris, & cum diligentia in frigidari permiseris, colloca mox vasa inter cineres, & distilla inde aërem cum igne de ferratura, albi ad album, & rubei ad rubeum: & cum distillati fuerint seorsum serua. Sume ergo corpora affata, & super ea aquam suam infunde, quā per distillationem in balneo ultimo separasti. Superpone mox alembicum & iuncturas luta cum cæra: deinde colloca vasa in balneis & cum igne æqualiter continuato de ferratura, & distilla aqua in qua partes lapidis sunt quæ magis ad naturam simplicis aqueitatis approximantur quam aliæ. Et cum tota aqua fuerit distillata, pone vas seorsum bene sigillatum.

*De secunda separatione aliarum partiũ
subtiliatarum, & in aerem delucta-
rum qua corpus faciunt inuis-
care & uniformiter
continnuare.*

Cap. XXXXII.

CVM autem substantia aquea fuerit per alembicum separata, & seorsum posita, vasa infrigidata colloca inter cineres, & aerem recipetotum, album ad album, & rubeum ad rubeum, cum igne de ferratura. Quia quod ab igne ascendit oleum, vt diximus est rubeũ: & quod à terra ascēdit oleum est album preciosissimum.

*De assatione prima ignis & terra post
aeris extraxionem.*

Caput XXXXIII.

STatim ergo cum videbis oleum ab vtraque corpore distillatum,
con-

continua eūdem ignem per sex horas sine remotione receptaculi, vt corpora suauiter calcinētur, digerantur, & ad vltimum subtilientur.

Assatio non est nisi corporum in igne conseruatio.

AD hoc autem faciendum cum cautela ignis administrationis ad perfectionem dubium te habere non proponas: quia hæc assatio non est nisi illorum corporum in igne per nos iam dicto terminato.

De tertia attractione aquæ in aerem conuertendæ.

Caput XXXXIIII.

SIcut iam dictū est in capitulo de secunda attractiōe aquæ, quod *nō erat in alio.* incipit. Sume ergo &c. ita etiam intelligas præsens capitulum, ita vt nō putes ipsam in practica aliquo modo discrepare.

De tertia separatione aquæ.

Cap. XXXXV.

G 4 Eodem

Eodem modo quo te in practica habueris superius, data in capitulo secunde separationis aque per balneum, pari modo habere coneris in practica capitulo præsentis.

De tertia separatione olei vel rerum calidarum.

Cap. XXXXVI.

SItali forma qua in practica capituli. Cùm autem de secunda separatione iam exercitatus fueris, te ipsum exercueris: clara in ipsa practica indicatur noticia benè exercitata, præsertim cum forma mortui rubei vel albi, sine humore in altiori cacumine in siccum aërem progrediisse non videris.

De assatione ignis & terra secunda.

Caput XXXXVII.

CVm autem iam dicta practica oleum separatum fuerit à corporibus, terra scilicet & igne, cum igne

igne sicco ferratura per distillationem, suppone ignem de carbonibus tenuissimum, vt acutiori lancea subtilis punctuitatis, duabus aut tribus horis corpora per eum calcinentur: summa cautela cauens, ne vas vel materia rubeat, & animæ * sine *al. sine spirit* spiritu fugiant, & tincturæ cōburantur. Quia nullo modo indiges necessario, vt animæ rubeat per nimium ignem fugiant à corporibus suis * siue spiritu, alioquin deficient *al. sine.* per recessum sui, & fugient ad regionem remotam cum cōbustione tincturæ. Et hoc idè est, quia non habet locum proprium, mediante quo se retinere poterit, hospitare vel q̄scere. Vnde retinaculum eius est aqua cū qua extrahitur anima q̄ est, ignis, paulatim et pualatim cū venatione lenta, ipsam à cōbustione defendens. Et dicta aqua est spiritus, qui in ventre animam trahit à corporibus, sicuti matrix virtutē formatiuam embrionis. Cū verò extrahitur à corporibus, tunc ipsa

*Anima est
sulphur.*

*non erat in
alio.*

hospitatur, & remanet in dicto spiritu, nullo modo visui se presentans: et de ipsa spiritus imprægnatur, cum sit locus eius proprius ipsam retinens ne fugiat in fenum siccum, vel cõburatur. Et anima ipsa est sulphur, ac virtus formans, & sigillans species rerum, secundum genus suum vt semen masculinum. Et ideo per ablutionem aque, & desiccationem ignis, semper extrahis oleum à cordibus statuarum: quia anima est in similitudine, & ignis occultatus, eum in ventre aquæ deportatus, ex quibus resultat aer, qui aer est tincta aqua, & eius tinctura non est ignis, nec ipse ignis est nisi corpus ad vltimum subtiliatum, & in ventre aeris iam occultum [Ex quo manifestissimè constat, quòd aer est spiritus ignem deferens] lapis est ignis deportatus in ventre aeris. Si igitur cum tali igne quodlibet argẽtum viuũ miscueris, statim sine separatione erit rubeum in æternum.

Quoties-

Quotiescunque ergò volueris rubifica semper cum igne lapidis, quæ rubificare quæris, & erunt rubea semper.

Fili practica per quam doctrina in capitulo. Sume, & capitulo. Sicut, iam patere potest in ocalis tuis per capitulum præsens istas operationes practicæ, facias similare. Nam illo modo quo operatus fueras virtute formæ tibi reuelatæ in capitulo. Ad hoc & capitulo. Eodem modo, si practicam huius capituli illis coæquare volueris ex forma processus illius exorta, suo fructu non priuaberis.

De separatione quarta olei.

Caput XXXXVIII.

Regimen quale operatus fueris seu exercueris per doctrinā capituli. Cū autē, et capituli. Si tali, practice huius capituli adhærere facias.

De

*De assatione tertia ignis & terra.**Caput XXXXVIII.*

*al. ab humi-
ditate prima
da.*

Cum verò per supradictam ar-
tem oleū à corporibus extrax-
eris in regimine sicco de serratura
statim receptaculo deposito, & a-
lio paruo & nouo vitro cautè sup-
posito, ad thesaurum naturæ reci-
piendum, ignē de carbonibus pau-
latiuè subiicias, ita vt maiori pun-
ctuitate quàm diximus in capitulo.
Cum autem iam, de assatione se-
cunda, augmentetur, iuxta ratio-
nem mensurę illius naturæ debite
septem horis vel quasi consideres,
quousque videris ipsa* olea ab aë-
ris humiditate priuata. Terra verò
in vltimis suis calcinationibus ma-
iori indiget igne, informato tam
conditionis mensuræ quam ignis
naturæ quod sit corpus simplicius
terra & magis ligatum cum visco-
sitate sua eò quòd ignis ipse corpus
sit simplicius quàm terra ipsa, & li-
gatum

gatum magis viscositate sua, propter partes eius cum humido minimo possunt confundi igne. Et idè nunc elucidatur ratio, quare ignis non calcinatur cum terra, cū ipsa grossioris fuerit substantiæ & naturæ, tanquam omnium elementorum subiectum. Vide ergo & perscrutare naturas istorum lapidum sensu, ratione & experimento, & fortitudinē eius: quis, cuius et quā- tus ignis & alterius lapidis amicus sit vel inimicus: & antequā aliquid experimento pertractes, vide quid quare, unde, de quo, ubi & quomodo facis: & hoc intelligendo totum cum memoria recordanti, intellectu intelligenti & voluntate diligenti, & frequenti lectura, multiplicatur memoria, perscrutatione & contemplatione assidua.

Intellectus per nouem distinctiones ad penetrandum causas rerum acuitur, dum tamen limites rerum non transcedat. Quia si fuerit extraneam naturæ errās in deuio positus

tus dirigat se, & reformabitur cum
experimentalī semita veritatis. Amo-
ris vinculo veritas gignitur & vehi-
tur indissolubiliter, tam in diuinis
quàm in naturalibus, vt ex visibili-
bus argumentis nobis ex exuberan-
tia illius extitit patefactū. Calcina-
retunc naturam terræ sapienter
præcognitam, igne suo fortiter ac-
censo cum reiteratione attractio-
nis, & aquarū distillatione, ac cor-
porum calcinatione non omittas,
donec terra ipsa subalba remaneat
ab humiditate vacua, & ipse ignis
sit in puluerem redactus, rubeus vt
iacintus: cuius signum tunc osten-
ditur, cum humiditate radicali om-
nino remanet priuatus. Hæc hu-
miditas radicalis tardius semper se-
paratur à corporibus, eò quòd ipsa
magis existit de natura, quam
fuerunt aliæ caliditates. Et quia in
natura est calidior, ideo in vltimis
incærationibus, reperta est prætio-
rior. Propter quod separa semper
illam modicam humiditatē ad par-
tem

tem vice post vicem, semper eam in paruo receptaculo recipiendo, in quo obseruari præcipitur, ne tātus thesaurus deperdatur confusione plurium, cū ipse sit modicæ quantitatis, cui^a vna gutta certissimè potest in mille partibus corporū * in- *al. incarare.*
 cerari. Postea quādo volueris incæ-
 rare, misce de re calida et humida,
 magis quā dere frigida & sicca. Sed
 cū fixare volueris, misce de re frigi-
 da & sicca magis quā de re calida
 & humida. Hoc tamē intellige post
 extractionē naturæ * naturatæ. *al. maturata*
 Sed quia talis extractio fieri non potest
 absque elemētorū corruptione, &
 partiū separatione, clarū est q̄ sine
 illis magisterium non perficitur. Et
 ideo oportet te separatiōem elemē-
 torum subtiliter facere p̄ tuo pos-
 se, cum præparatione lenta tibi no-
 ta: cū talis separatio, naturarum
 fit, mutatio: & constat quod hu-
 ius operis ingenio instans erit per-
 fectio. Pone ergo super prædictorū
 corporū calcinatorum substantias

ex quib. adhuc oleum extrahere volueris, tantum aquæ suæ purissimæ, quòd quatuor superemineat digitis aut plus, & alembicum super pone & luta. Fili per hoc quod diximus purissimæ, indimus rarefactionē a quæ Mercurij in aëris leuigationē. Et per hoc quòd diximus substantiam intelligas materiam terrestrem albam ad modum salis vel luminis resolutā, aut sicut talium vel foliorum cristalli ad albū: sed ad rubeum substantiā adde rubeā quasi nigram vt sanguis gelatus. Quia instinctus siue appetitus naturalis in elementatione prouenit ex rerum subtiliatione & rarefactione, vnde cū nō diu vacuitatem tollerare valeat natura necesse est quodlibet elementū iam rarefactum statim de alio condensetur, & illud ad se attrahat & cōuertat: vt terra in aerem per aquæ medium, & ignis in aquam per aeris medium. Ex hoc elucidatur capitulum illud testamenti quod incipit. Fili impossibilitas &c. & alia plura

plura capitula. Quare capitula illa relegas & intelligas. Ab hinc per distillationem balnei totam aquam separa, & videbis in fundo oleum, corpus in aërem grossum per media minima iam reductum super Mercurium siccum qui indissolutus remanserat. Demum verò separa oleum cautè ab aëre, in sicco igne de ferratura, & seorsum serua. Postremum verò receptaculo deposito, & alio vitro paruo supposito [ad recipiendum illud quod *deest in alio.* tardius separatur: quod ad partem ponas] Et statim de carbonibus ignem subijcias maiorem quàm in iam dictis assationibus suppositus fuerat, paulatiue tamen secundum naturæ exigentiam & rationis mēsuram, nouem horis illum augmentando, & diligentiam rectam adhibere cognoscas. Sic autem corpora calcinātur, assantur, & comburuntur, ac omni spiritali humiditate priuantur: et hoc cum preparatione lenta, donec sint in mo-

H dum

dum pulueris infensibilis, cui non est tactus, nisi leuis fortè. Cùm autem per iam dictam solutionem Mercurius diminutus fuerit à corporibus, Mercurium superadde alium mundum, calidum & rarefactum vt expedit in natura [& in balneo Mariæ iterum distilla, quod frigidus est in natura separando, &] repone vt expedit ad coquendum: quia sic continuè faciendum est, donec totum oleum sumas à corporibus, & nihil de eo spiritibus remaneat insolutum, & demùm corpora benè combusta sint, & in tenuissimum puluerem redacta. Quia tunc in eis importat signum manifestum, quod non remansit aliquid de anima in corporibus, quod ab artifice sentiri possit in sua operatione, vel spiritus sublimatione. Cuius manifestius signum demonstratiuum erit, cū parum de his laminæ superposueris ignitæ, tunc subtilia & pura si efficaciter erunt appropriata sub nomine spiritus subtilia & pura non

non minus erunt quàm appropriata nomine animæ tingentia & lucentia: & etiam tanquam appropriata nomine corporis per media ad extrema, subalba, rubea, sicca, fixa. Et illud ideò est, quia in nulla nostra operatione indigemus aqua, nisi candida, cum anima, simplici propinqua: nec oleo indigemus nisi albo, subertrino aut croceo: nec igne, nisi rubeo: nec terra nisi pallida & subalba cum subtili substantia & fixa. Quia ipsa desiccatur & figitur, sed aqua mundatur & abluit. Aer verò & ignis tingunt & fluere faciunt. Propter quod docet philosophus artificem multum necessario habere debere aquam & aerem multum: quia quanta erit multitudo ignis et aque, tanta erit multitudo olei. Ecce quomodo ex duobus extremis resultat mediū cōmensuratum in natura. Ex quo patet ignem in aquam reduci non posse, nisi prius reducatur in aerem. Vnde per instinctum naturæ, uterque amor gignitur:

similiter & quanta fuerit multitudo olei, tanta erit multitudo tincturæ. Ecce quomodo aqua reducitur per aerem determinatur ī ignem. Et hoc ideò quia aqua iam attracta fuerat per ignem in aerem, qui ci- bus eius est. Cū ergo taliter præ- paraueris elemēta tūc terra erit ha- bilis ad soluendum non in aquam vulgarem, sed in aquam siccam sul- phuream & Mercurialem. Hoc in hac tertia dissolutione, aqua etiam erit efficax subtilitate & rarefacti- one ad ingrediendum, et oleum in quo portatur ignis est ad tingen- dum superabundans penetratione & acuitate & quanta erit multitu- do olei, tanta erit etiam multitudo tincturæ. Quia hoc oleum est tin- ctura, aurum & anima, ac philoso- phorum vnguentum, quo totum perficitur magisterium. Si verò ta- lia elemēta non habueris, certum signum demonstratiuum erit erro- ris. Errorem ergo tuum corrige, totum insumūt ponendo ad inhu- mandum

mandum cōplete, & postea redeunt ad separationē elementorum: quia propinquior est præparatio in ea, quam si inciperes in opere nouo: subtiliora sunt iam & quasi elementata quia omnia in operatione iam cepta. Memoria ergo commendes cū erratum constiterit in operatione, semper ad separationem elementorum redeundum.

De distillatione aquæ, aeris & olei Mercurij Cap. XII.

CVM verò argenti viui humiditas per modum traditum, à corporibus fuerit penitus resoluta, distilla eam per alembicum in balneo Mariæ [septies] inhumatione lentissimi caloris semper interposita. Et sicut fecisti de aqua, ita fac etiā de aere: et sicuti fecisti de aere fac ita de igne vel oleo. Quia ablutio eorū est eadē, sicuti fuit aque primæ: quæ quidem inhumando & distillando pariter fieri poterunt,

H 3 donec

donec aër & oleum ad cristallinam
perueniant serenitatem sine fecibus.
Et licet aer & oleū feces non ha-
beant, alba tamen sunt eius signa
demonstratiua certa, & gutta spif-
sior, & aquæ color intensior, &
substātia aerea leuior: quod patet
per hoc, quia si miscueris ipsum
aqua, natabit superius & conge-
labitur ad modum tenuissimæ pel-
liculæ diuerforū colorū apparentis.
Si igitur solis radio fuerit circūsep-
tum, cristallinā etiā tingit laminam
sulphureā tertio in auro puro ex-
tinctā: & cum hoc cōpletū elemen-
torū ablutio. Ipsa ergo ita abluta
in vase figillatō reserua, & maximè
oleū ab aere * quia cōsumeretur ip-
sum oleum, & ipse aer ppter naturæ
sue vicinitatē. Et quia nihil aut parū
saltem discrepant in similitudine ad
inuiem, super totum scribas quod
recorderis seorsum singulariter,
virtutes, nomina & colores, ne v-
num accipias pro alio cūm opera-
tus fueris, nec corrumpatur opus.

*al. quoniam
ipse aer con-
sumeret oleū*

*Tres humiditates sunt specificæ differētes
scilicet aquea, aerea & ole-
aginosa.*

TRes quippè sunt humiditates.
Prima est aqua, caput resolu-
bilibium. Secunda est aer, medium
inter aquam & oleum. Tertia hu-
miditas est oleum ipsum, omnium
elementorum cæratium, & no-
strum finale secretum & vltimum.
Prima humiditas superatur per
balneum, quia calida est. Secūda in
sicco de ferratura, quia calidior.
Tertia in igne, de carbonibus sicco,
quia caldissima. Et si oleum est fri-
gidum, aer erit frigidior, aqua erit
frigidissima. Et similitudinariè hoc
etiā intelligas de terris, si naturas la-
pidis effectualiter perscrutari volu-
eris: quia virtutes nature denomina-
tiones semper accipias à suis substā-
tijs, & secundū quod illarū subiecta
earum virtute alterationes accipi-
unt, secundum illud enim diuer-
simodè operantur & alterantur:
quia

quia per tales alterationes corpora
semper labuntur de natura in natu-
ram. Et quanto magis natura illo-
rum patitur ad ima, tanto magis
gradualiter sublimatur graduando
ad virtutes super coelestes: & quan-
to magis ad virtutes permittat coe-
lestes, tanto nobiliores & altiores
sunt eius operationes vt superabun-
dans actionib. proprijs toleratur.
Si scire vis causam fili quare terra no-
stra magis efficax est ad penetrandum
& congelandum argentum viuum
quam terra sophistarum, scias quod
hoc est, quia siccitas terrae nostrae
per digestionem caloris complexi-
onalis subtilis facta est: & ideo ma-
gis congelat & subtilius penetrat in
profundo, non solum substantiam
argenti viui, sed etiam cæterorum
corporum quibus applicatur: quam
penetrationem frigiditas terrae so-
phistarum facere non potest, quia
nec congruit, eò quod complexio-
nale & non est: nec penetrat, quia
per calidum virtutes & subtilitatem
non

non habet, quæ cū aqua prima peragitur & oleis perficitur. Hanc autem virtutem sublimiter informatur operatio nostra in terra nostra per reductiones in magisterium.

Tres sunt terra philosophica quemadmodum tres sunt eorum humilitates.

TRes ergò sunt terræ. Prima est ex metallo soluta, & illa simplex est, cum qua mergitur aqua prima. Secunda media est magis aërea, quæ ex illis duobus elementis resultat, cum qua mergitur aqua secunda, q̄ simplicior est. Tertia est terra luminosa fulgētissima Solis radios in se habere cupiēs: & hæc dicta terra ac suis fermentis accedit ad subtiliorem gradū eleuata: quæ postremò ad perfectionem cum aqua tertia est incæranda, & hæc est simplicissima. Prima terra supradictis regiminibus præparatur: secunda tertio principio, operatiuo mediatur.

H 5 Tertia,

Tertia, quarto & vltimo principio cum sui indulcoratione perficitur. Prima terra calida est, ideò aqua adiungitur sibi prima quia frigidissima vt ignis menstruum. Secunda verò calidior, propterea aqua illi adiungitur secunda, quæ frigida est vt lactis ferculū. Tertia est calidissima, propterea illi aqua appropriatur tertia & propinatur: quia frigidissima est vt caloris nutritium & conseruatium, ac totius rei penetratium & perfectium. Per oppositum igitur patet, si vltima terra est frigida, prima erit frigidissima, quia euacuata est à calore naturali, & si calor veneni ei adiungatur, in calorem naturalem & proprium cōuertitur. Coniūge ergo extrema extremis, & resultabunt tibi media quibus nobilissima retinētur extrema. Ex iam præmissis patet, quòd nisi reuersionem hanc perfectè intellexeris de differentia in differentiam, nihil valebit opus, præsertim cum secundum suam qualitatem magis pro-

propriam quodlibet elementum habeat suum proprium actum, finem perfectionis respicientē. Nec est solū lapis de calore in frigidum permutandus, sed etiam de frigido in calidum, gradualiter terminandus. Et cū hoc perfecimus secundum practicale principiū cum materialibus principijs secundi generis & signis demonstratiuis.

*De tertio principio practicali cum suis ter-
tij generis materialibus principijs & de
monstratiuis: que sunt Leuificare
& lapidem nutrire.*

Cap. X X X X X.

INtentio huius practicalis principij est vt argentum viuum à corporibus extractum, per dissolutionem, sui sulphuris vapore per reductionē congeletur, ac in ipsum vertatur & exaltetur, donec vim habeat sulphuream congelandi Mercurium, aut aliud argentum viuum. Quia si primo exaltatus fuerit

fuert à terra sua propria, omnia trahet ad se ipsum, & in sui naturā conuertit: quia ex purissima argenti viui & sui sulphuris substantia sunt, quæ magis naturæ metallorū cōueniunt, & magis in profundo sibi naturaliter adhærent. Medicinam igitur nostram necessario creare expedit, antequam illius cōuersionem perficere poterit. Vnde proprium argenti viui nostri est quod vapore sui sulphuris congelatur. Quia omne siccum naturaliter ebibit suū humidū, & illud ad se naturali calore cōuertit. Hinc est quod vapor sulphuris argentū viuum proprie coagulātis est terrea subtilis sui substantia aerea, decocta & digesta in mixtionib. scilicet prima naturali actiōe caloris ei vnita. Secūda, vt tā naturali quā artificiali coniunctim et diuissim, diuersis sibi ordinatis digestiōibus, et artificiali processu vt puta preparatiōibus supradictis. Quia omne quod subtilis substantiæ est & simile, citius generatur

ratur & velocius quàm spissum & solidū. In solido enim corpore, nulla fieri potest generatio, nisi terminata primo & digesta fuerit materia: & digestio materiæ non fit nisi vsu, hoc est frequenti & continua actione calidi naturalis per minima super eam. Vnde isto modo, & ista de causa, solutio fit in lapide nostro eò quòd solutio ipsum lapidem omnino facit esse subtilē. Quia cum materia lapidis, postquam dissoluta est, valde vicina sit lapidi: in qua dissimilitudine non distat in eo potentia ab actu: propter quod etiam citò terminatur ad actum, calore naturali operante, & igne artificiali excitante, vt velox eius efficiatur generatio. Et ideo reuelatur tibi quod cùm lapis nō sit nisi in potentia, procul dubio per subtilitatem reducitur ad actum. Vnde non indiget nisi subtiliatiōe, vt postea melius cū spiritibus cōiungatur. Quia quod subtilis & raræ substantiæ est, illud cum subtili et rarefacto citius

con-

Solutionis necessitas

coniungitur, & celerius nascitur quàm illud quod spissum est, durū & compactum. Multis igitur digestionum viribus indiget corpus durum, compactum & ponderosum, antequam rarum fiat et leue.

Generatio lapidis & medicina fit & completur ratione similitudinis & subtilitatis partium ad inuicem.

QVapropter relinquitur quòd generatio tam lapidis quàm medicinae fit & cōpletur ratione similitudinis & subtilitatis partium ad inuicem. Idcirco omne corp⁹ transmutabile, ad hoc vt in quacunque specie transmutetur, ad primam materiam illud reduci necesse est, & primò in argentum viuum: & hoc per dispositionem primam quæ præcedit illam, quā transmutatione facit sulphur per contrarium. Deinde reducitur in sulphur per dispositionem secundam iam dictam. In hoc enim contrarij fuimus Aristoteli quarto Meteororum dicenti, quòd omne corpus

pus passibile, reducitur ad suam primam materiam per operationes naturæ suæ contrarias. Item mundare corpora solubilia per spoliationem sulphureitatum interiorum accidentalium necesse est, donec sint albissima vt cristallus, omni viriditate priuata: quia sulphureitate remanente in corporibus metallicis est impossibile ea coniungi cum spiritibus.

Et ideo contrarietate remota contrarium induci necesse est sulphur purum per ignem materia.

ET ideo corpora calcinantur, vt citius soluantur: & eadem soluantur vt ab oleagineis sordiciebus et sulphureis, ac alijs vicijs, ex insufficienti digestionem emergentibus, & à fixatione & fusionem recta corpora deferentibus, melius mudentur: & hoc ex ratione eadem, quia remota contrarietate, contrarium induci necesse est. Alia quidem

quidem est causa vt ad penetratio-
nem sint aptiora, videlicet vt solu-
tiuæ & Mercuriali humiditati ap-
podeantur. Et ideo fit corporum
luminarium combustio ex sola as-
peritate naturæ, igne nostro & pro-
prio spiritu, donec innaturalis eo-
rum sulphureitas deleatur, & mul-
ta argenti viui humiditas resoluat-
ur & ad modum squaniæ ferri aut
æris combusti redigantur, & sicut
corpora leuia & spōgiosa sint: quia
tunc per spōgiositatem eorū post-
modum intrat humidum subtilissi-
mum per viā restaurationis rei de-
perditæ, & confortationis corpo-
rum, vt calore naturali per minima
gradualiter congeletur in sulphur.
Vnde paganus istud in summa effi-
caciter intellexit cū dicat in capi-
tulo, qd sit sublimatio, in fine: quòd
melior modus est vt sumatur ferri,
stanni vel æris vsti substantia, pro-
pter priuationem humiditatis mul-
tæ, illa coagulatur de facili, aut ar-
senicum solutum in argento viuo
fi-

simul vniuntur. Non enim solū extrahimus sulphureitatē à corporibus, sed etiam humiditatem illam qua calor naturalis hebetatur, vt maiorem inde per reductionem humiditatem recuperent per minima: quam humiditatem in resolutione perdiderunt in calce. Quia tunc necesse est spiritibus aquis & calce resolutis, vehementi commixtione commiscere per modum reductionis, vt omnium substantiarum fiat vna res stans, penetrans, tingens et permanens.

De inquisitione causæ quare fiat dissolutio secunda, & quid sit.

DVabus ergò de causis dissolutionem facimus secundam. Prima est vt spiritus habeamus in subtili natura, de propria substantia corporum, ad modum aquæ claræ. Secunda causa est, vt corpora habeamus spongiosa & leuia de eorum natura, propria humiditate
I
priuata,

priuata, in quibus fit calor naturæ operans, penetrans, & congelans suum argentum viuū, & in sulphur conuertens. Quia qui extractum argentum viuū à corporibus non coagulat per sui cōuersionem in sulphur propriū album, nullam viā ad præparationē elegit rectam. Si ergo in naturalibus sublimationib⁹ fueris exercitatus, nos verum dixisse scies, quod talium secum administratio, quibus conuenire debent sublimanda, prætermittenda nō est, ac vnire humoris attractione in eorum profundo. Quia oportet vt de propria substantia spirituum existant, ac rara in substantia aërea sint disposita, ad resumendam per minima eosdem spiritus præparatos: nec inuenitur aliquid, quod eorū locum poterit obtinere in magisterio: cū non reperiatur eiusdem generis spiritus cōmisceri per minima cum ipsis, non potuerunt vnione naturali vniri: & si nō permiscerentur vt expedit, tota spirituum substantia ascēderet

deret sine mundatione aliqua, & sic
 nullo modo depurata post illo-
 rum inuenientur ascensionem. Ideo
 qui argentum viuum nostrum à re
 extranea, sublimare laborat ab eo-
 rum natura, sublimare frustra pro-
 curat. Et si cum calcibus duorum
 luminariū sublimāris, vtiliter sub-
 limabis, & mundabis cum facilita-
 te, quia *facilis eorum sublimatio: *al. est in illis p*
 illud autem extraneum non est ei, *generatione.*
 in quo argentum viuum per magi-
 sterium nostrum conuertitur, scili-
 cet sulphur album & rubeū, ex quo
 creatur argentū & aurum. Quia si
 sulphur et Mercuriū haberem⁹ de il-
 la materia super terram, de qua au-
 rum & argētū fit sub terra, benè po-
 terimus aurum & argentum de illis
 facere cū pprietate suæ naturæ. Ni-
 hil ergò conuenit rei nisi quodq; p-
 pinquum est ei ex sui natura. Vides
 enim quòd homo non generatur
 nisi ab homine: nec ab alijs perfectis
 animalibus, nisi similia. Quia in hoc
 vnūquodq; generatur quod simile

sibi generatione consequitur.

Venerabili igitur vtimur materia,
quoniam non emendatur nisi per
reductionem illam in materia sua,
cui alienum nolite introducere nec
puluerem, nec aquã, nec vllam rem
nisi suũ proprium argentum viuum
in materia propinquissima.

*Terra esse debet ex duobus corporibus sci-
licet Sole & Luna: & duo elemen-
ta sunt sicca & lapidea scilicet
ignis & terra.*

CVM fecibus igitur corporali-
bus in natura maximè conue-
nientibus scilicet Solis & Lunæ,
necesse est Mercurium commiscere
per minima, & quousque sulphur
fiat decoquere. Reduc ergo aquam
super terram suam, vt recuperet hu-
miditatem perditam. Generaliter
enim terra illa in se continet fumũ
album ficcum illum tenuissimum,
subtilissimum & insensibilem, con-
gelantem argentum viuum, de sua
pro-

propria natura & substantia existens. Sed cum terra ex duobus corporibus esse debeat Sole videlicet ac Luna, & duo eorum elementa sicca sint, dura & lapidea scilicet ignis & terra in siccitate concordantia, simul sunt præparanda, cum secundum eorum qualitates conueniant in vnam & eandem præparationem. Vt rursus generaliter vapores fumosi illorum, dum tertia dissolutione vniformiter resoluentur, & in ventre Mercurij deportantur, cum tota natura quinta vtriusque corporis congelentur & retineantur: Quia cum argentum viuum in terra albisima constringatur virtute prædictorum corporum vtriusque vaporis propinatur ibi quinta essentia, quæ in terris dictorum corporum duorum fuerat à natura infusa. Et ideo cum argentum viuum radiosius vestibus induitur bipartitis, propinquior erit terra foliata ad tingendum in sulphur rubeum, quam si sola alba simpliciter fuerit vestitum:

1 3 præfer-

presertim cū de sua natura simili per
talem colligationē per minima iam
imbibitur maximè etiam quòd ar-
gentum viuum continens germen
dissolutum in spiritum proprio as-
simuletur quæsito, necesse est vt
attrahatur in locum in quē semen
proijcitur maris, in quo est calor
naturæ formans & figillans: quia
sic vertetur ad naturam venerabilis
complexionis loci ipsius generatio-
nis, quando fuit factus coitus mate-
rias à sexus si terrarum Solis & Lu-
næ, & omnium eorū quæ genera-
tioni talium circumstant. Coniun-
ge ergo grossiorē Solis substātiā
cum terra Lunæ post aeris extracti-
onem, & præpara insimul propter
eorum bonam commixtionem, et
ne confundatur præparatio ob de-
fectum confortationis, & vnus
aliū bene tingat, ac de vtriuf-
que natura in seipso retineat ne
aduratur in pugna ignis: quam ob-
rem separare eos saluum est & natu-
ræ propinquum.

*Quomodo corpora calcinata & totaliter
discontinuata præparentur.*

EOrum autem præparatio quæ
calcinata sunt corpora, non est
aliud nisi vt maiorē humiditatem na-
turaliter recuperent, quam in calce
perdiderant. Quia cū corpora sunt
calcinata totaliter sunt disconti-
nuata: eò quòd ab aqueo humido
ingrossante & continuante natura-
liter sunt priuata. Arida igitur cū
sunt et vacua ac naturaliter multum
fitiētia, humiditate aquea confor-
tari cupientia, proprio congelans
calore humiditatem illam quæ in
substantia sulphuris est per minima
operatione directā virtutem mascu-
linam in eo infundendo. Qui cum
talìa corpora formā di sulphuris gra-
tia sint actiua prīcipia, caliditatem
naturalē possidēt ī seipsis. Sed quia
vlterius propter certa & determina-
ta opera formationis necessarium
sit vt argentum viuū penetret
partes eius congelationis, cū

ipse calor absque penetratione & motu formaliter congelare cum ne queat, oportuit ut illa caliditas moderata foret: quapropter illam superfluum humiditatem, calorem naturalem hebetantem, à corporibus subtraximus, quantum huic fini expediens fuit per solutiones et calcinationes supradictas. Et quia hæc digestio per calidum celebratur & humidum, medicina tamen digestiua participare notabilius est siccitatem quam humiditatem, ita ut siccitas non sit excellens, sed tanta solum, quanta moderatè sufficit siccitati. Sed quaeritur quare mensura siccitatis plus conuenit medicinæ digestiuae quam humiditati: vade ad tractatum de intentione Alchymistarum, quia ibi de ista materia & de alijs digestionibus ad plenum tractauimus. Quamobrem recapitulare hic ea non intendimus, nisi quantum immediatæ operationi fuerit expeditus.

Quæ

Quæ sit materia lapidis & quæ requiruntur ad eius creationem.

MAteria siquidem lapidis nostri vel sulphuris est humor feminalis per actum generationis decisus ex singulis partibus vtriusq; parentis, corporis scilicet & Mercurij. Ergò ista materia in loco cōceptionis dispersa, vi naturæ attractiva ī cellulis id est porris matricis terreis recolligitur, & per calorem cum contritione pariter commisceatur. Et nisi humoris commixtio re-incrudati vtriusque parentis, corporis videlicet & Mercurij fieret, infantis nostri siue sulphuris nostri creatio fieri non potest: & materia amore redundat humoris siue vaporis à corpore procedens, vehementer sicca est & calida: & ideò præ nimia siccitate se non posset vniformiter dilatare seu continuare absq; deperditione suæ substantiæ, & materia etiam ex superabundantia caloris sulphuris in decoctione cōbu-

I. 5 reretur

reretur, & destrueretur substantia sulphuris, nisi ex humore Mercurij qualitates contrarias habentis, ex inhumatione reciperet temperamentum. Et sic patet quod per contrarias qualitates reciproce generetur infantulus noster. Circa

igitur illius lapidis generationem quatuor exiguntur scilicet materia conueniens, vt est sulphur & argentum viuum, Locus expediens,

Materia.

Locus.

id est matrix vel terra quæ propriè vas naturæ dicitur formatiuam virtutem lapidis retinens in

quo si lapide vis naturalis infunditur, est etiam virt^{us} formatiua exiens à vase per spiritum, quantū ideò

appellatur matrix tanquam naturali sulphuri virtutem conferens & illud pascens. Tertiū quod in generatione lapidis exigitur, est calor

naturalis expediens, in loco generationis existens, per moderatum

calorem velut causa efficiens excitatus. Quartum verò quod est spiritus quintæ essentiae corpori vir-

tutem

Calor naturalis expediens.

Spiritus 5. essentia

tutem influens, & in loco generationis regens, vt virtus frigoris mortificatiua non suscipiet virtutem spiritus attrahentis in se virtutem caloris cœlestis, spiritum ipsum viuificantem. Et si spiritus deficit in calore, non erit receptiuus caloris viuifici, nec caloris recepti retentiuus vñ caloris recepti nō est retentiuus, nunquam ex eo formabis quęsitum. Sic intelligis quomodo corpus infantis ex masculo & fœmina procedit in actū, qui actus est in eorum materia in potentia. Et sic patet quòd lapis noster assimilatur creatiōi hominis, cui omnia insunt. Fili notare debes quod vnū documētū, principiū, doctrina et dēonstratio, ad aliud: & si viā huius inuestigatiōis semel generaliter habueris gratia Dei infundēte spiritū intelligētē, ad oēs alias sciētias similiter peruenire poteris. Considera ergo q̄ dico, & perscrutare in statu gratiæ, quæ in hac operatione sunt necessaria & laude digna.

Recipro-

*Reciproca in principijs materialibus
primis est operatio.*

SIcut argentum viuum virtute et
proprietae sua sulphur deuictū
ad se attrahit per conuersionem il-
lius in argentum viuum: ita sulphur
operatione contraria proprietate
sua argentum viuum deuincere po-
test, & illud conuertere per redu-
ctionem eius in seipsum. Et hæc re-
ciprocatio fit virtute alterius diges-
tionis scilicet caloris naturalis.
Perfectio enim huius digestionis
est, cū calor naturalis viuat omni-
no suum subiectum vel saltem ab-
solutè vt continet in omnibus ali-
mentis. Ideo patet quod medicina
digestiua nomine digestiuo abso-
lutè est illa quæ caliditatem habet
conformem in quantitate & quali-
tate calori naturali, per quem eun-
dem confortat ad transmutationē
alimenti perficiendum, & maximè
hæc redūdāt in hac digestionē prima. [Et hæc
medicina, absoluto nomine diges-
tiua

stiuā dicitur] quia in hac digestio-
 ne, digerens maiorem habet repug-
 nantiam. Et ex his scire poteris an
 terræ corporum debeant coniungi
 ad inuicem, cū vna confortetur
 per aliam, & argentum viuum no-
 strum complexionatum sit alia cō-
 plexione, & alia natura naturatum,
 quā argentum viuum vulgi, cuius
 natura est remotissima à sulphure
 nostro. Et econuerso inter sulphur
 & argentum viuum nostrum non
 est differentia, quia in genere com-
 plexionis naturaliter conueniunt,
 licet vnum sit de ratione humidum
 & alterum siccum. Et nos modum
 huius naturationis latius dicimus
 infra in nostro Testamento, vbi
 de animatione Mercurij ad plenum
 tractauimus. Quia cū argentum
 sit de sui propria substantia corpo-
 ris, necesse est vt cum eo cōcordet
 in complectione, essentia, qualita-
 te, & natura. Et quia in habenti-
 bus symbolum, facilior est tran-
 situs ad esse, aderit tibi velox sul-
 phuris

phuris et lapidis generatio. Cū ergo corpus sulphureū sursum ascendere nō poterit vt spirit⁹, nisi spirit⁹ fuerit incorporatus cū eo prius per minima, infunde ergò primam aquam per vices paulatim, hoc est vice post vicem, per minima conterendo & decoquendo quousque congelatur: igne tamen taliter informato vt calorem naturalem à quo virtus formans & sigillans procedit quæ est in materia. Cū aut aqua fuerit cōgelata, leuiter continuando ignē siccum materiam calcinat in siccitatem moderatam producendo, ad perficiendam digestionem sequentē ponendo superius alembicū vt in transmutatione digestionis, aqueitatis argenti viui sequestretur, & resurgat incolume. Sic circulatione cuius medicina filia est artificialiter prouenit quod sulphur per ingenium naturæ digestum est, & ad plenum præparatum, ad decoctionem postea transiens per organa Mercurij quorum excoctione artificialiter

tificialiter incrudatum in cauernas
 corporū funditur: & tādē altera-
 tus qui virtute sulphuris naturalis
 calidi, cōstringitur et reuertitur in
 seipsum. Et ad hoc aduertāt prae-
 sumptores alūni, qui asserūt absolu-
 tē, quōd coctū reincrudari nō po-
 test. Huius autē processus formam
 practicādo, multoties te reiterare
 non tedeat, cōterēdo & digerēdo
 cū igne naturē, imbibēdo aqua Mer-
 curij prima, decoquendo et leuiter
 calcinādo cum igne excitanti, bene
 vt expedit informato, donec terra
 de sua aqua cōbiberit, quantū euidē-
 tissimē videre poteris per eius vola-
 tilitatem, si modicum de ipsa super
 laminā ignitam fuerit superpositū.
 Hoc em̄ est vnū de signis suis lucu-
 lentissimis. Super omnia autē cauen-
 dum est vice post vicem, ne terram
 imbibas nisi paulatiuē, hoc est per
 minima de octauo in octauū diem,
 cum lōga trituratione in furno se-
 creto, taliter vt virt^o Mercurij virtu-
 tē sulphuris nō apprehēdat: q̄a de-
 biles

biles sunt in principio sui nutrimentum. Nam si virtutes Mercurij, virtutes sulphuris deuicerint per appositionem & multam imbibitionem aquæ, debilitatur sulphur dissolutione sui & fit pelagus conturbationis: & sic calor spiritus hebetatus & mortificatus remanebit absque utilitate.

Et propter hoc tibi notificauimus confortationem eorum in principio huius, & etiam in nostro Testamento. Errorem ergo tuum corrige, si in hoc casu aliququaliter defeceris, quemadmodum dicemus infra in capitulo de virtutibus & doctrina, quibus corrigitur error. Quia oportet quod in ista transmutatione vires sulphuris apprehendant vires Mercurij, ut & illas ad se attrahant & in se conuertant. Quia oportet ut spiritus resolutus per reductionem sui congeletur in corpus, & cum ipso fortiter colligetur & commisceatur per minima ut insensibiles partes corporum & subtiles vniiformiter cum partibus minimis spiritus humi-

humidi copulentur, & vnum alteri coniugatur. Et cum hæ partes cōiugantur nunquam separantur, sicut nec aqua mixta aque. Quia tūc corpora vi spiritus attractiua ad suam propinquiorem naturam post homogeneitatem eorum primam sunt redacta.

De Metallorum homogeneitate.

Prima homogeneitas metallorum est sperma scēmineum metallorum vel metallicum, scilicet argentum viuum nostrum ad opus reductiōis: sed proxima natura aptum scilicet est & gelatū in sulphur ad fixationē. Quia solutio corporis in spiritum est cum congelatione spiritus in sulphur: & congelatio spiritus in sulphur, est cum dissolutione corporis in spiritum, qui spiritus est aqua cōgelata. Et ideo corpora soluta, ad naturam spiritus sunt redacta, & non differunt nisi quòd magis fixa sunt ratione cor-

K porum

porum quàm spiritus volatilis, & ratione spirituum magis volatilia sunt quam fixa corpora. Amorem enim naturæ vterque eorum agit in socium sibi similem. Et ideo qui transmutare vult species metallorum, laborabit in vanum, nisi prius corpora in talem reducat materiam, tunc autem in aliam raducantur, quam prius erant. Quia destructa prima forma corruptionis Mercurij, vt infra latius dicitur, immediatè introducitur alia per transmutationem Mercurij in sulphur. Sapiens enim & studiosus vtiliter corrumpere poterit corpora, & nouā sulphuris formā introducere in illis. Quia nostræ operatiōis intentio non est aliud, nisi vt eligatur purissima Mercurij substantia, ad corpora in sulphur resoluenda: quia ex illis tantum cōsistit Elixir. Quia forma argenti viui in lapidem sulphureum transmutata, mox alia forma introducitur per conuersionē illius lapidis in Elixir, & hoc cum tēpore
mento

mento humidi & sicci, quemadmodum declarabimus in fixatione sequenti. Ex quo patet quòd non potest esse transitus de extremo in extremum, nisi per medium. In hac arte medium accipimus spiritum cōiunctionis medicę inter duas qualitates quę specie inter se disconveniunt, non autem in genere, nisi solum secundum maiorem vel minorem distantiam vnius ab altero, quam in decoctionibus suscipiunt tam per artem quàm per naturā. Et ideo species huius mediij minorem habet similitudinem cum tempore, & puncto quod æquidistat inter extrema, etcū virtute quę consistit in medio extremorum. Si intellectus tuus notitiam habet de medio in specie antedicta, conseruare poteris & restituere sanitatem omnibus corporibus infirmis, et egritudinem eorū mortificare omninò, si educere scis mediū de potentia in actū. Vnde speciē huius mediij augere poteris vel minuere, si iūgere vel disiungere no-

ueris flores arboris & frondes per solutionem & congelationem, vt tradidimus in nostro testamento de multiplicationibus virtutum, seruatis suis conditionibus. Ad habendū ergo et deducendum tale medium de potentia in actum, cōiunge corpus cum spiritu, & per illum modum, quem natura requirit, ipsum paulatiuè imbibendo cum aqua Mercurij, solo igne cōterēdo decoctione lenta, vt misceantur per desiccationem vnius & dissolutionem alterius, vt totum vnum fiat.

De fixatione.

CVM hoc tibi reuelatur declaratio dicti Auicennæ præcipientis omnibus electis huius artis, vt inter copora & spiritus fiat amor. Et statim post subiungit & docet modum faciendi cūm dicit, Nisi corpus fuerit ablutū & mundatum ab intus & extra, nunquam recipiet spiritus fermētales, qui sunt res perfici-

perficiētes & deducētes illud corpus ad verum temperamentum, [*& deest in al.* altera repetitione iterum & iterum perficiētes] Subiungit altera repetitione iterum &c. cum in effectu idem dicat, fac pacem inter ignem & aquam, & habebis magisterium: hoc est vt corpus deducatur in simplex illud medium aereum, vt sit quemadmodum spiritus de natura aeris, participantis naturam aquæ & ignis, ita vt ratione suæ simplicitatis per sublimationem quasi in terræa ascendat substantiam tenuissimam & aeream, quæ pars aquæ est permanentis. Sed hoc est impossibile, nisi corpus prius beneficio naturæ decoctionis incorporetur cum spiritu, & fiat totum *al. enim vera.* vnum. Tunc * verò viuum ascendit sursum, secundum maiores vel minores decoctiones & imbibitiones quas habuit in sui dissolutione, quia vniformiter est congelatum cum spiritu congelato, illud quod solutum est de corpore, nec

minus quàm illud congelatum est
de spiritu, & fortiter colligatum
cū corpore dissoluto certis & in-
nodabilibus naturæ vinculis, ita
quòd nūquam amplius ab inuicē se-
parabuntur. Expedi igitur & ne-
cessarium est, vt quantum sum-
ma volatilis, superat summā fixi, vt
cum ea euolet, et attractiōe nature
non fixum superius ascendat & sub-
limetur vt spiritus. Quapropter illud
quod ascendit de corpore dicimus
esse solutū in spiritum qui factus est
sicut punctus in medio duorū con-
ueniens melius cum temperamento,
tanquā medium duorum extremorū
contrariorū, ratione speciei, & du-
orum concordantium ratione ge-
neris, quam aliquid aliud. Et ideo
dicitur vnū corpus & vnus spiritus,
ac vnū mediū retinēs in se naturā ex-
tremorū, scilicet aque et ignis, de ra-
tiōe medijs nature inter illa, vt est aer.
Sic ergo patet artifici qd dissolutio
corporis fit cū cōgelatiōe spiritus,
id est vt, patet assentiōe sublimati-
onis

onis: & fixio spiritus fit cum dissolutione corporis, ut patet per reductionem eius, quæ fit cum præcipitatione illius super corpus fixum. Propinquior autem causa huius fixationis, est mixtio vtriusque per minima, quemadmodum superius diximus: ita tamen ut summa volatilis non superet summam fixi corporis, sed virtus fixi superet summam spiritus non fixi, ad fixationis intentionem. Ex prædictis secretum totum huius artis recollige, & similiter intentionem Aristotelis qui dicere non tacuit, quod lapides fugientes ab igne, suas virtutes demonstrare nequiunt, nisi cum fixis fuerint mundati, id est coadunati, & artificiosis gummis artis sulphuris naturaliter constricti. Si hoc intelligis fili, habere thesaurum cœli et terre poteris. Sed opus est ut in principio reductionis huius aquæ, terram non imbibas nisi paulatim, ut gurges non mare sit, ne se in dissolutionem ponat vulgi, & colores spi-

ritus seu virtutes terræ hebetentur
& mortificentur, sed potius per cō-
fortationem viuificētur cum longa
trituratione ignea bonæ informa-
tionis, vt aqua vhum corpus fiat
cum terra: nec suspendas te ab ope-
re donec sit aqua sicca & terra alba.
Quia exiccatio cum forti trituratione
& assatione terram facit albam.
Nec minus tamen adhuc ipsam im-
bibere debes paulatiuè, & postea
calcinare suauiter, vt argēti viui se-
questretur aquositas, sub conserua-
tione tamen illius, vt sit vrina infan-
tis, albificans dissoluens & viuificās
lapidē preciosū. Cuius quidē vrinae
virt⁹ seu veneni sublimati, multipli-
catur per resolutionē in eadem. Et
caue quòd assatio lapidis nō sit mul-
tum fortis, ne corpus solutum & ad
naturam spiritus redactum, ratione
suæ sublimitatis & acumine ignis
vertatur in fugam & pereat magiste-
rium. Et cū naturaliter fuerint ex-
iccati, iterum eius virtutem cōfor-
tando, ipsum imbibe per ingenium
tibi

tibi notum, & post decoctionem illud in digestionem dimitte: & cum digestum fuerit & congelatum, confortata per virtutem eius sequestrando superfluum urinam naturalis humiditatem conuersi per affationem naturalem. Hoc enim fit ut virtus sulphuris promptius sui acumine cum informatione notabili, residuam humiditatem spiritus congelare valeat, & congelatum per naturam sui retinere. Omnes enim istas operationes reiterabis sine tædio, vice post vicem, per Mercurij incorporamentum, donec terra de aqua sua biberit, quantum manifestabitur per signum supradictum.

*De Sublimatione Mercurij & nutrimento
per multiplicationem.*

Fili operatio huius est sublimatio Mercurij & nutrimentum vel multiplicatio lapidis in substantia Mercurij: cum qua nutritur, augetur & multiplicatur sicut res

K 5 cæte-

cætera. Quia in nutriendo non modicum assimulatur puerorum educationibus, quorum virtus digestiua vel digerens inualida est, nec patitur lac sugere, nisi per minima, donec calor naturalis cum virtute sui multiplicatus sit in eius substantia, & virtute valida præmunitus. Et ideo cum corpus in suæ nutritionis principio sit fragilissimæ virtutis, ita vt lac virginis infans epotare nequeat, nisi quantum sua virtus attrahere valeat de ratione sui, & corpus de dicto nutrimentali humido secundum mensuram suæ qualitatis & virtutis ipsius retinere poterit. Et si hoc intellexeris, intelliges quare multa quantitas spiritus humidi, congelari non poterit cum parua quantitate ficci corporis, nec parua quantitate spiritus. Sic. Dissolui multa quantitas corporis dissecati. Et si hoc iterum intellexeris, velociter pondera intelliges naturæ in qualibet imbibitione, quæ quidem à quolibet exercitato mediantibus

antibus signis quæ in qualibet deco-
ctione demonstrantur cognita exi-
stunt: quorum vera informatione
præcipitur, at terram tantum assan-
do decoquas, quantum dissolutio
adiexit, & tantum imbibendo dissol-
uas, quantum assando deficit omni
genere post calcinat. omni ergò vice
post calcinationē terræ superfunde
aquam temperatam secundum pon-
dus notum, aut secundum æsti-
mationem probabiliter veritati ap-
propinquantem, quantum tibi
possibile fuerit, non multum ne-
que parum: quia si multum fue-
rit, dissoluetur corpus non dissolu-
tione solenni sed potius vulgi, &
sic mortificabitur in conturbatio-
ne pelagi, & si parum fuerit,
comburetur in fauillam & non
perficiet qua corpus comburitur
& naturalis calor suffocabitur, cū
materiā nō habeat, in qua natura sua
& proprietates cōtinuari poterit, & à
cōbustione defendi. Illud verò quod
probabiliter estimationē ponderum

arti-

artificis regulat in approximando veritati, est regula artis principiorum demonstratiuorum, quorum visibilibus signis intellectualis regulatur doctrina: quia incerta probari nequeunt, nisi ex his quæ aliquam habent certitudinem, ex quibus ars semper debet procedere, cum circa suam materiam sint certiora. Et hoc ideo, quia ars esse non potest, nisi à certis & determinatis principijs inchoet artifex; & regulare se debet per signa demonstratiua, quæ sunt colores in opere apparentes tam substantiales quam accidentales, licet alumnus artis de accidentalibus non curet, sed solum de substantialibus coloribus, qui sunt quatuor: scilicet niger, albus, citrinus & rubeus in qualibet decoctione apparentes, secundum magis & minus, donec completum sit magisterium. Et cum videris corpus tuum in quantitate, pondere & colore augmentatum, tunc noueris substantiam

Mercu-

Mercurij mediam, quę causa est
 albedinis in sulphur esse congela-
 tam, per vniformem mixtionem
 sibi vnitam naturaliter cum cor-
 pore actione caloris: quia sic cor-
 pus vniformiter de substantia sua v-
 niformiter exuberata augmentatur
 per minima, & ratione spiritualis
 nutrimenti crescit, ita vt in parua
 quantitate corporis siue principij
 feminalis sit magna substantia &
 quantitas virtutis sulphur, qđ est me-
 dicinarũ principium seminale, & me-
 dicię crescētis & multiplicātis causa
 ac restauratiōe deperdita, cū exube-
 rata humiditate nutritura. Quap-
 pter expedit cū corp^o ita naturaliter
 augmetatur & nutritur per conue-
 niens, humidũ, quod iuxta mensu-
 ram vt tũ suę nutritiōis siue aug-
 mentatione maiori imbibas aqua,
 secundum pondera reuelata per ar-
 tem ad conformitatem principiorũ
 & quantitatem corporis augmen-
 tati, datam. Quia tunc corpus ma-
 ioris est attractionis, & per conse-
 quens

quens ratione suarum partium
spiritualium in corpore assatarum
& congelatarum, maiores virtutis
digerentis existit, & per totum cor
pus essentialiter & naturaliter per
minima permixtarum ratione bo-
næ & perfectæ contritionis vtriuf-
que, quibus partibus spiritualibus
nutritur copus, & in purum sul-
phur redigitur. Et tum maiori quâ
prius indigebit alimento quod pri-
mo indigetur, imbibatur & nutri-
atur secundum mensuram portio-
nis determinatæ, ad conformita-
tem principiorum & virtutis vice
post vicem, & decoquatur igne
lento, naturalem calorem excitante,
& non excedente, donec ad
perfectam perueneris albedinem.
Quia tunc verè calor naturalis se
viriliter defendit ab omni igne ex-
traneo rationibus in nostro Testa-
mento expressis, & infra in cap.
fili de absolutione terræ &c.

De calcinatione imbibitionis vltimæ.

Cum

Cum autem ad finem perueneris decoctionis & vltimæ imbibitionis, calcina corpus expellendo humiditatem vrinalem, quantum dissolutio illius abijciet suauiter & non festinanter, ne corpus dissoluatur in fumum, & magisterium sit deperditum. Hoc autem reuerare te non pigeat multis vicibus, quamuis sit longum, quia tincturam non videbis proficua[m] donec colorem compleas albedinis permanētis, q[uod] secundum p[ri]ncipale est demonstratiu[m] p[ri]ncipiū. Hic est color qui per ignē nō vt inferius diximus vritur, nec intus nec extra, sed per maiorē decoctionē ignis, cū in citrinitatē reducitur, q[uod] est tertium p[ri]ncipale p[ri]ncipiū demonstratiu[m]: & demū per succelsionem & maioris ignis digestionem, terminatur in rubedinem, quod signum est numeri cōplētis, & quarti p[ri]ncipij demonstratiui, quibus alūnus se regulari debet in magisterio. Studeat ergo artifex & prudēt[er] attēdat cū in ope-

in opere fuerit, omnia signa demonstratiua, quæ in qualibet decoctione apparent: & illa in mente sua recondet & sapienter eorum causas inuestiget: quia dum terrâ egreditur nigra, imperfecta est, & ideo non completa. Quacûque ergo vice post vicem paulatim vigora ignem in calcinatione, donec ex ignis fortitudine terra egrediatur alba: Quia sicut calor agens in humido primo generat nigredinem: ita agens in sicco generat albedinem, & successiuè in illo albo citrinitatem generat, sed cum additione rei tingētis illud perficitur, quæ nota est naturæ: & hoc in calcinatione plumbi videtur, quod primò in cinerem nigrum vertitur, post in album, deinde in citrinum, & post modum in rubeum. Sic etiam sulphur habebitur album & rubeum ex metallorum materia ad plenum depurata, diuerso tamen modo sicuti declaratum est, decocta & digesta. Ideo si dominium humidi in terra fuerit magnum, & parum
in ea

in ea de domino calidi, certissimè nigrèdo apparebit ī ea. Et si in ea dominium fuerit calidi temperati, & parū de dominio humidi, ita vt humidum aque expulsiōe taliter, mēsurato calore exhalari poterit. Et si ibidem insit etiā parum de dominio frigidi ad hoc vt post exhalationem humidi aquei, tanquam complexionalis, ratione calidi temperati, retinere valeat spiritus congelatos certissimè apparebit citrinitas, & exinde apparebit rubedo. Quæ actio, licet frigidati conueniat, non tamen conuenit excellenti, sed potius ei qui est complexionalis quæ assistentiam naturæ retinet medicinalis, ne ex ipsa calores fluere & spiritus in ea fixi.

al. albedo generabit.

*Aqua prius terræ iungitur quàm
aer & oleum.*

CAusa tibi reuelatur in hoc passu, quare anima non coniungitur cum corpore, nisi spiritu medicinali
L ante:

ol. tertiam

ante; & quare primò aqua in terram figitur, antequam aer vel oleum per reductionem confingantur * in terram. Intelligentum naturæ, scilicet quod calor in humido agens, primò nigredinem generat & fumum: sed vincens humiditatem, inducit postea ficcitatem in materia in quam agit: & sic in illa materia inducta ficcitate, transmutationem facit nouam, & colorem generat nouum in subtiliatione sicci, pulchrum, album splendidum & nobilissimum. Si igitur terra non fuerit alba, tere eam cum aqua lipida, et iterato calcina: qui Azoth, id est aqua & ignis, latonem, id est terram abluunt, & obscuritatem ab ea auferunt: quia præparatio terre semper fit cum aqua: et qualis fuerit claritas aque, talis erit claritas terre. Et quâto magis fuerit abluta, tâtò magis erit alba: eò quod humidum per calidum cōgelatiuum, dum rectificatum fuerit cum humidum aqueo vernali magis se habet ad albedi-

albedinem, quàm siccum ad nigredinem. Et ideo quando quantitas humidi congelati & subtiliati quantitatem obtinebit corporis, albedo magis generatur in materia quàm alius color, ratione sui proprii humidi depurati: eò quod in humido semper est natura perspicui. Et hæc est propria materia coloris. Et ideò quantum magis terra nostra cum tali humido abluatur, tantò magis albificatur: & quantò magis tale humidum depuratur, subtiliatur & præparatur, tantò plus colore limpidiore, subtiliori & magis sereno nobilitatur. Et similiter à cōtrario sensu, quātū nostrum nutrimentale humidum minus præparatur, & à gradu sublimationis magis remittitur, tantò plus pportionatur nigredini & cōbustioni. Et quantò magis approximatur combustioni, dūmodo in ea sit dominium calidi, tantò magis erit fumus, caligo & denigratio. Perscrutare hæc ergo fili charissimi.

*al. & ab adu-
stione luti.*

rissime, & alia quæ dico: et præpara-
elementa vt sint à sordibus munda,
* & à combustione tuta, donec ea-
rum sumatur tinctura. Quia si com-
burantur, effectu & commodo pri-
uatur. Ex his recolligere potest ele-
mentorum præparationem fieri de-
bere arte & eorum coniunctione
vt eorum melioretur tinctura ab
omni corruptione seruata.

*De virtutibus et doctrina quibus corrigi-
tur error per instru-
menta propria.*

Dicimus autem quòd virtus est
primum & particulare opera-
tionis pricipiū in materia propria.
Primum diximus ad differētiam ar-
genti viui nostri, quod est proximū
& immediatum operationis prīci-
pium, vt dissoluens aut congelans.
Particulare dixim⁹ ad differentiam
corporis coiuncti, quod est vniuer-
sale principium operatiōis sulphu-
ris vt est cōgelans vel dissoluēs. Ideo
non

non volumus quòd ab essentia, distincta sint genera virtutum, sed solum ab operationibus proximis, & earum origine quam habent in materia. Quantum verò ad considerationem operationū proximarum vnum est genus virtutum, scilicet naturalium: dicitur verò naturalis, cuius operatione principaliter saluatur natura, & perficitur tam species quàm indiuiduū. Et huius duo sunt genera: quia quædam sunt quibus ministrantur, & illæ ministratiuæ vocantur. Quædam verò sunt ministratæ virtutes naturales, quibus ministratur generatiua, augmentatiua & nutritiua. Generatiua quidē illa est quæ ad hoc operatur vt corpus procreetur simile: quod fit dupliciter, vel per longam & successiuam operationem, quæ fit per minima: vel per promptam & breuem transformationem repentinā quæ fit absque eo quod sensibilibiter aut visibilibiter per sua trāseat media. Et sunt huius generatiuæ opera duo.

L 3 Primum

Primum opus generatiuæ est in matrice vel terra quæ vas philosophiæ dicitur, in quo virtus naturæ diffunditur: & nihil aliud est quàm immutare materiam generationis: hoc & est secundū qualitatem & substantiam, prout sulphuris dispositio generandi exhibet, veluti fumosos vapores ipsius ingrossare humectando, & argentum viuum desiccare congelando, & materiam mediam quæ propinqua est nature sulphuris retinendo. Hanc partem generatiuæ, matutiuam hinc appellare volumus, cuius duæ sūt differentiæ. Vna est principium passionis in substantia, cuius ratione multa & diuersa procedunt instrumenta à materia, vt sunt colores, & accidentia & similia. Alia verò differentia actiua dicitur, quæ agit motum constrictionis & dilatationis in materia Mercuriali, in qua facit suā impulsione & habitationem vel inspirationem licet quandoq;

iuuari

iuuari poterit per contritionem exterioriorem, sicuti est cibus, qui nisi per artificium comminutus fuerit & bene masticatus, materiam sui corporis valdè defraudat. Et ideò ex prima institutione naturæ habetur, quod cibus prius perfectè comminuatur dentibus ad hoc deputatis, antequam ad locum digestionis transmittatur. Et ideo quia constrictio exarceatur & dilatatur animali virtute, licet antiqui improprie eam illi assimilauerint.

De secundo opere generatiua informante.

Aliud quidem opus est generatiuæ informare virtute informante: & ista est duplex. Quia vna est intrinseca, & naturaliter est in materia innata per naturā, p quā immediate materia trāsmutatur metalli. Alia est extrinseca, & ista depēdet ab artifice, in quātū materiā pparat

L 4 & dis.

& disponit per artificium naturæ, secundum exigentiam virtutis informatiue quæ est in materia. Propter quod dicimus quod Alchymista nō est nisi simplex administrator naturæ: quia ipse non transmutat metallum sed natura: ipse verò per artificium materiam præparat: & sic ipsa natura quæ sagax est & sapiens, artificium peragit. Sufficit igitur artifici sapienter disporre & informare materiam extrinsecus, secundum vires naturæ cum ipsa sufficienter per se operetur intrinsecus ad sui perfectionem. Motus siquidem sui ipsius adherentes sibi, viæ vni, & ordini vni meliori & certiori modo quæ excogitari poterit, sicuti patet in incarnatione cuiuslibet generati. Propter quod patet quod præparamentum esse debet in magisterio philosophorum. Lentum & tardum vt natura motus præterire nō posset & similiter. Præparamentum ratione informationis,
qua

qua materia per artificem recipit ab extra, vt interius natura motus eius integret. Quamobrem cōueniens est vt virtus caloris excitantis, virtutem caloris naturalis excitati non excedat, alioqui motus non integrabit, sed ad alia transient quæ non sunt de virtute huius naturæ aut informationis, cuius notitiam superius per signa dedimus demonstratiua. Qui autem principia huius artis ignorat, informationem materiæ necessario habet ignorare: quare experimentatorem huius artis ad plenum oportet cognoscere vires naturæ & illis mediantibus firmiter adhærere principijs iam dictis, maximè cum sufficiens sit natura tibi & sibi, in omnibus quibus ad sui perfectionem indiget. Quia ipsa sagax est sollicita in contritione, continuatione & incæratione sui corporis, cuius sollicitudinis non est finis. Vnde certum habet tempus ad imprægnādū, ad pariēdum,

ad nutriendū et operādum. Cū terram habueris impregnantē, expecta partum: cū verò terra peperit nutrieam, donec omnem ignem tollere poterit. Tunc de ipso projectionem facere poteris.

Quid sit informare & quot sint informationis opera.

EX his potest sensus rationabiliter cognoscere, quòd opus informare nihil aliud est quàm debitam & naturalem formam sulphuri vel lapidi, & postea Elixiri & medicinæ tribuere. Cuius virtutis informatiux in genere tot sunt opera, quot sunt ea quæ ad formationem sulphuris vel lapidis possunt esse necessaria & sunt sex in sensu visus si in quantum dependent à virtute formatiua quæ est in materia seu in sensu visus, scilicet figura quæ sub diuersis coloribus ostenditur antequam ad perfectionem perue-

perueniat meatus, vel spongio-
 fitas, gracilitas, leuitas, asperi-
 tas & lenitas. Sed in gustu sunt
 duo, scilicet amaritudo & dul-
 cedo. In odore duo aut tria
 sunt, scilicet foeditas, insipidi-
 tas, vel quasi fragrantia vel
 redolentia magna. Sed hæc qui-
 dem in elixiri, illa verò in la-
 pide nostro. Necesse igitur est,
 licet eliciatur lapis à natura du-
 orum luminarium, antequam de
 eo elixir fiat perfectum, vlte-
 rius digeratur, & sulphuris sal-
 sedines auferantur, quæ à men-
 struali sexu primæ originis in
 eo conuenerunt: & postea fer-
 mentis suis complete albis vel
 rubeis decoquatur, quousque fix-
 um sit, & liquefactum admini-
 stratione incærationis naturalis.
 Sed opera informationis extrin-
 secæ, quæ immediate procedunt
 à notitia practicæ, sunt tot quot
 iam diximus, & dicturi sumus,
 licet exercitatus possit illa si
 intelli-

intelligens est valde abbreviare, vel etiam elongare. Et nos de illa prima nigredine à paucis cognita, benignum spiritum aggregare affectantes

al. aut superatam sed p pugnam ignis vincentem [*& non*
separantem *quē licet etc.* superatam] licet sensibus multo
tiens corporis palpauimus, & oculis proprijs vidimus, extractionis tamen ipsius notitiam non habentes quacunque scientiarum vel arte, sentientes nos adhuc aliqua rusticitate suffultos, nullo modo eam plenè comprehendere valuimus, donec ali^o spiritus prophetiæ, spirans à patre luminū descendit, tanquam suos nullatenus deserens, aut in sibi postulandis deficientes, qui nobis in summis vigilantibus tantā claritatem oculis mentis nostrę infulsit, vt illum intus & extra remota figura gratis reuelare dignatus est, insatiabili bonitate nos reficiendo, demonstrans vt ad eam implendam disponeremus corpus ad vnā naturalem decoctionem secretam, quam penitus ordine retrogrado cū pungenti lancea,
tota

tota eius natura protinùs in meram nigredinem visibiliter sit dissoluta: cuius modum expressè tradidimus in præsentì volumine per excerpta, vt de more suscepimus antiquorum, cùm cælare fuerimus coacti loca, in quibus ea posuimus. Nos sacra pandimus illis, qui Dei secreta decenter seruando honorant: cùm solius Dei sit reuelare ea, homo diuinæ maiestati subtrahere nititur, cùm talia soli Deo pertinentia vulgat, spiritu prolationis humanæ aut literarum serie. Propterea operationē illam habere nō poteris, quousque spirituali prius fueris diuinitatis meritis comprobatus. Tradidimus nihilominus practicam certam ex secretis illis extractam, præcepto naturæ opificis: per quam facimus nostram secretam dissolutionem infra nouem dies mediocriter intellectam cùm non fiat transitus à prima ad tertiam, nisi per illam quæ est media inter hanc & illam. Quia hoc secretum

cretum à nemine mortali reuelandum est, præterquam ab almo spiritu, qui vbi vult spirat, inspiretur. Proinde informatiua sulphuris vel Elixiris certo linearum concursu figuram propriam adaptat vt perforata quandoque ; quandoque aspera , & quandoque leuia ; tamen cum adiutorio exterioris virtutis intrinsecam informantis, quæ ab artificis ingenio necesse est prouenire, præsertim cum per illam virtutem directum motum acquirat ad formandum quæsitum virtutis informantis & naturaliter informatæ , quæ est materia, informans naturaliter informata in materia.

De agmētatiua & de exuberatione Mercurij per resolutionē indiuiduorum.

A Vgmentatiua est illa quæ vel sulphuris aut lapidis per medicinæ quantitatem naturaliter perducit ad illum terminum, ad quem indiuidua peruenire possunt. Et in isto

isto passu reuelatur exuberatio Mer-
 curij, & ad quid prodest, quæ per
 resolutionem perficitur indiuiduo-
 rum sub cōseruatione proprietatis.
 Qui ergo proprietates indiuiduales
 ignorat, proprium regimen corpo-
 ris & eius exuberationis ignorabit.
 Quia augmētatiua proprietas cum
 suis virtutibus indiuiduis existit
 sulphuris & argenti viui: & ideo
 cū indiuidua sulphuris p minima
 sint cum indiuiduis argenti viui so-
 luta, scilicet per reductionem illo-
 rum in argentum viuum, exuberat-
 ur illud proprietatibus permixtis
 sub alteratione notabili in speciem
 & formam argenti viui nostri. Et
 cū tale argentum viuum à propri-
 etate sui sulphuris exuberatum, ite-
 rum per contrariam sui operationē
 in lapidem reducitur, proprietas
 sulphuris ingressa in argentum vi-
 uum ratione exuberationis & amo-
 re attractionis, cum auxilio pro-
 prietatis illi⁹ quæ in sicco sulphuris,
 reman-

remanſit aſſiduo vt augmentatiua.
Et quàm diu hæc virtus operatur in
lapide ſemper deperditio ampli⁹ re-
ſtauratur ex talis argenti viui ſubſtā-
tia exuberata, quæ ei eſt vt lactis fer-
culum in infante, & magis propriū
quàm alimentum in animalibus, &
ideò ad quantitatem deuenit maio-
rem. Propter quod amplius virtus
paſcitiua fuit appellata. Et illud i-
deò, quia ſicut paſtus ſatiatiuus ſi la-
ctea quam ſubſtātia media oratione
ſublimata ad conformitatē qualita-
tum ſulphuris, lapidem noſtrum
extendit in quibus intuens proprijs
oculis videre poteſt manifeſtè in ſuis
enutritionibus. Alij autem appella-
uerunt ipſam virtutem nutritiuam,
& hoc quam diu lapis creſcit reſtau-
ratione deperditi. Sed quia cibus ſi-
bi propinatus introducitur veluti
paſcens, ideo paſtatum merito nun-
cupatur: ex ſe tamen ſolūmodo repa-
rat quantum deperditum eſt in pro-
prium ſulphur vel minus, cuius pro-
pria operatio eſt alimentū ſiue Mer-
curium

curium exuberatū in sulphuris substantiā afsimulatione perfectā trāsmutare albi vel rubei cum igneitate simplici non vrenti: de cuius substantia aurum vel argentum sub-
tus terram fuerat procreatum.

Et per hunc actum afsimulationis seruit augmentatiuæ. Et quia hæc deperditio multam ambit latitudinem, & hæc latitudo terminū continet infinitum quod est continens in natura creata quantitatis finitæ magnitudinis & augmenti multorum lapidum metallorū super quantitātē finitam. Et terminū terre magnitudinis & augmenti cunctorum animalium & vegetabilium esset, ideò ei⁹ augmētatio est indefinita, idest, infinita si mundus nunquā ei deficeret. Quia continuè operatur in augmentatione sui quàm diu ei durare potest informatiua virtus exterius data per quemlibet qui fuerit alumnus in arte, verū possibile est aurum vel argentum eorum omni perfectione secundum magis et
M minus

minus, secundum quantitatem magnitudinis turris & ultra vidisse. Cū natura ostendat continuationem partium ad illam quantitatem vel maiorem vel minorem, ratione vni formis proprietatis & substantiæ argenti viui immortalis, respicientis indefinenter naturam metalli & formam. Quarè constet si perspicaciter intueris naturæ paruum quantitatem multam amisisse de suo, cū elongata vel separata fuerit à quantitate magna, cum qua amoris confortio poterat naturali vinculo colligare seruatis proprietatib. & magna à maiori & maiora à maxima. Non enim vidimus hominem vel capram continuatos naturali potētia, ad quantitatem vel magnitudinem turris præterquā à communioris magnitudinis quantitate, quā indiuiduorū natura expostulat, tū propter dissimilitudinem quā propria sagacitate natura illius generis partibus contribuit, tum quia illa
de

de causa illius speciei indiuidua, quæ ex parte sexus foeminei educuntur nisi semel cum masculi semine miscentur in matrice ad generationem non introducuntur ulterius valet naturale principium aliud quam misceri illud quod primo radicali humido existit colligatum.

Causa huius est, quia materia spermatica mulieris pro maiori parte maris & potius remanet passiva & in radicale humidum nequit transmutari: eò quod partes non sunt similes sicuti sunt illa quæ per totum vnus sunt essentia: quemadmodum sunt metalla in se.

Natura verò ultra quam perfecta, species requirit per solam infusionem, & si abundat in materia, dissimilitudo propriæ speciei sequitur, ut monstrum sit duorum capitum vel trium: & hoc ratione dissimilitudinis partium

à partibus differentium. Aut adhuc potest existere ratio, quia hoc quod debeat aut valeat maioris quãtita- tis esse, quàm proprium genus re- quirat, ratione suæ speciei, qua co- gitur esse, sub termino certæ mag- nitudinis & argumenti, cùm vide- amus manifestè illā sequi formā de- terminatæ quantitatis vt patet per omnia naturæ generata, & ideò cùm metallorum indiuidua sunt v- nius essentiæ, & hæc materialis ef- sentia purum est argentum viuum hermaphroditum, & naturam in se possidet vniformē. Constat quòd pars addita parti & totum ad inte- gram partem vice post vicem per minima, absque dissimilitudine par- tium radicalium à partibus radica- libus quinimo ad quantitatē maxi- mā, id est, indefinitā vniformis, simi- litudinis congelare valeat in sulphu- ris substātiā. Et hæc est sulphuris illa substantia media, qua certa & naturali proprietate tenuissimus spi- ritus ille retinetur, cùm sit de natu- ra sua:

ra sua: virtute cuius amoris copulæ
& infrāgibili preuilegio in rectam
se fusionem constituit, vnde & su-
per primo passu si huius redicalita-
tis obmutuit Pagan⁹ dicere in sum-
ma sua hebraica quo exercitato
& maxime experto in administrati-
one minima pars secum sufficit, li-
cet causam diuersitatis inter hanc
proprietaem & cæterorum gene-
ratorum propriè ignorauit expli-
care, quapropter ipsum hanc habu-
isse scientiam per causæ nōtitiā
constat nullatenus sed per experi-
entiam laboris & diuturnæ consi-
derationis, ad mediatas causas vt
cōstat per hoc tāquam referens per
demonstrationem ingenij sui sta-
tim subiungit, quod quantò feces
fuerint minoris quantitatis tantò
maioris exuberantiæ sublimationi
Mercurij necesse est esse. Et hoc i-
deo, quia sciuit per causam medi-
atam, tota illius substantia & totam
radicalitatem cōuertendā in com-
plemento quantitati naturæ secum

per demonstrationem circa quā versatur tota experientia huius artis & si tu hoc intelligis sine fallacia poteris operari, tamen constat magnam quantitatem citius maiorem recipere quam parvam, oppositum verò faciendum ad cautelam expertum & sollicitum te esse oportet ut in parua quantitate fecum, parvū subijcias ignem ad perfectionem sublimationis illius: & cum augmentata fuerint feces ex illo maiorem tunc adhibeas ignem necesse est. Ad primam igitur formationem lapidis valde modica quantitas fecum, sufficiens erit seminali principio quod albi sunt fumi. Sed ad augendum & nutriendū ipsum principium, exuberare oportet humiditatem nutritivam, de duobus fumis tenuissimis albis, quorum vnus est sensibilis vt Mercurij, & alius insensibilis vt vapor sulphuris in opere depurati. Qui igitur amator fuerit veritatis, & inquisitione propria sublimationem nostram rectè sci-revo-

revoluerit & vtiliter, primo ad naturalium recurrat principia, de gradu in gradum generalem rotam huius artis voluendo, scilicet extremorum et mediorum, donec per girum expletæ fuerint ad plenum reuoluta, & insuper addiscat qualiter primo in lac exuberata substantia mentrui in vasis mamillatibus sit retenta: deinde in substantiam fœtus vehitur, & ad extremum proprii complementum solenniter in vberibus sublimatur.. Sagax in arte non est qui nutriendo lapidem cum continua tēpori successiōe ignorat à partē facere debet exuberare ad partem ignorat, vnde exuberationem Mercurij tempore formationis illius cum exuberata tantam substantia conficere debeat. Si ex illis creati hæc intelligis, euidenter tibi patet exuberata substantia constet euidenter Fac ergo ex substantia illius, in patere multitudinis cōpleta, ascendere fumum, & erit mentū Fac in vapore sublimatus. Hanc sublimationem vocamus exuberationē ergo &c

ratione bonæ mixtionis & subtilis, quam partes vaporabitur mixtę suscipiunt in presenti eorum decoctione. Sed complementum earum partium exuberatarum sublimatio est, cū in sulphuris substantiam à substantia aquea fugitiua separata sunt congelatę quantum est expediens sulphuris acumini & opus est ne per retentionē illius in reductione fixationis totam eius substantiam mediam in proiectione fugitiuam faciat.

Quatuor sunt naturales virtutes, quatribus seruiunt predictis: scilicet attractiua, elementatiua, retentiuā & expulsiuā.

Virtutes naturales quę predictis tribus seruiunt & ministrant sunt quatuor: videlicet attractiua per quam substantia lapidis de Mercurio attrahit id quo in artificio indiget, & hoc per virtutem elementatiuam, implere cupiens vacuum. Reten-

tentiua virtus est quæ retinet ratione vacui appetentis. Elementatiua potentia et digestiua retentū transmutat ab vna dispositione in aliam, vt argentum viuum in substantiam sulphuris coagulantis: & postea aliud argentum viuum coagulans & hoc ratione vegetatiuitatis vel quasi: cuius virtus ex igne prouenit occulto in fixa argenti viui substantia. Et hic est ignis naturæ absconditæ filijs veritatis reuelatus. Per quem ignem tantum facere poterunt in vna die, quantum calor Solis in mineris efficit in mille annis: quia sicut glutinum vituli vel agni sua proprietate lac coagulat in caseum, ita iste ignis per absconditam virtutem naturæ congelat Mercurium per magisterium. Expulsiua est illa per quam natura expellit quod ei non conuenit. In hoc passu attenti & solliciti sint huius artis & totius medicinæ artifices, vt quæcunque facienda præparent ad volitum & beneplacitum naturæ, cum ipsa sit

M 5 suffici-

sufficiens attrahere quòd suæ naturæ est cõueniens, & alienum reijcere, vt auxiliatrix principalis in fine suæ perfectionis. Scire etiam te oportet in complementa tuæ correctionis erroris, quòd virtutes prædictæ, quantum ad originem quam ab elementis elementatis contrahunt dupliciter differunt. Quia quædam illarum sunt innatæ, & quædam influentes. Innatę virtutes illę sunt, q̃ propriè sunt elementorũ lapidis elementatorũ. Dicitur autem innata virtus vniuscuiusque elementi, pro tanto quia non inhæret illi ex influētia alterius elementi, vt post illorum diuisionem per effectum patet in quo ostēditur propriam virtutem minime non adhærere, nisi ex proprijs & intrinsecis generationi sui principijs. Influentes autem dicuntur virtutes quæ ab aliquo alio elemento elementato, vel à pluribus eorum deriuantur. Ex quo clarè tibi patere poterit quòd vnum quodq; elementum elementatum, lapidis innata virtute

tute tantū regitur, vel virtute innata & influente simul. Sicut in reductio-
nibus coniunctionum, iam alterato-
rum mixibilium propriè demonstra-
tur autem sufficere artistæ huius ma-
gisterij, nec oberit auferre aliud
quod illa elementa elementata solū
ab innatis reguntur virtutibus, quæ
à principijs descenderunt sensibili-
bus, ad quorum meatus nondum
venerunt. Sed ab innatis & influenti-
bus reguntur virtutibus, quæ aliquo
meatu sensibili emanationes recipi-
unt ab illis.

*Quibus instrumentis prædictæ virtutes o-
perationes suas perficiant.*

NEcessario scire habet artifex in
magisterio & cognoscere qui-
bus instrumentis præfatæ virtutes o-
perationes suas perficiant in elemen-
tis elementatis, ad hoc vt peccata o-
perationem rectè corrigere valeat,
& etiam perfectiones conseruare.
Illa ergo instrumenta quibus in-
nata

innatæ virtutes operationes suas
producunt, & in elementis elemē-
tatis perficiunt, sunt compositio &
complexio: vnde omnis vis & vir-
tus localem motum exercens per se,
vtitur compositione immediatè. Et
licet non insit talis virtus localem
motum exercens, tamen in ea vir-
tus est motum exercens immobi-
lem secundum locum. Et licet pri-
mò & principaliter insit ibi mo-
tus immobilis, tamen est secundum
locum. Secundo modo & poste-
rius, motus inest ei quidem in at-
tractione alimenti. Quia sicuti pro-
batū est in libris de animalibus, nu-
trimētum mouetur ad partes eius
quod nutritur, sicuti locatum mo-
uetur ad locū. Sed hæc attractio ci-
bi quātum ad locū ad quem alimē-
tū attrahitur, est vis terre, quæ est
in concauo suo aëre plena, exubera-
tū, ad se humorem attrahēs, licet
forma alimēti per digestiuium calo-
rem ei dati, cibum misceat cū terra.
Etiam vis terrei elemēti trahit ad se
alimen-

alimentum & sicut locus trahit locatum, sic nutrimentum eius quod nutritur, intra ipsius spōgiositatē receptum, Ex quo de necessitate oportet, quòd talis virtus vtatur secundo, siue posterius compositione. Cæteræ autem virtutes vtuntur immediatè complexione: & etiam prædicta, quæ non exercet motum secundū locum: & hoc in quatuor naturalibus ministratibus certius artifex experitur. Naturalis vero compositio terræ lapidis, quia particeps est caliditatis, quantum sibi sufficit attrahere potest. Quia verò particeps siccitatis, quantum sufficit potest retinere. Quia verò humiditatis, expellere: quia verò caliditatis & humiditatis, digerere. Et sic fit quòd vna qualitas, qualis est in sulphure ex diuersis qualitatibus quatuor elemētorū composita, fit prīcipiū vnum operationum diuersarum: videlicet in compositione Elixiris. Cui quidē qualitati siue principio, calor etiā naturalis et
 spiri-

spiritus fluentes instrumētaliter seruiunt. Quamuis tamen etiam in lapide formato, non sit nisi vna qualitas actualis, vel in Elixire composito, vel adhuc in terra depopulata, videlicet complexio qua omnes naturales virtutes eius, suas operationes perficiunt. Veruntamē quisque sagax artifex, in hoc magisterio, quatuor esse determinatas, cōsiderare debet. Non quia sic terra lapidis, vel ipse lapis aut medicina realiter informetur, scilicet determinatē cum vna qualitas instrumētalitatis in terra, vel sulphure, vel Elixiri, ex diuersis insimul mixtis componi sit necesse, vt sit proprium instrumentum cum quo perficiuntur actiones. Sed quia sic exigit forma practicalis in opere practicandi, vt sciat artis alumnus, quòd labilitas vel lapsus cuiuscunque virtutis naturalis, siue in terra, siue in lapide siue in elixire, qualitatibus determinatē alterātibus pprijs, rectē corrigitur. Ita quando peccat retentiua

tiua in actione sua, tunc determinate sufficit exiccare, quantum & quando prædictorum quodlibet indiget suo loco. Sed cum retentiua confortatur per deficcationem & exhalationem humidi, tunc expulsiua debilitatur in sicco: & cum retentione illius, confortatur in humido, & hoc per aggregationem humoris aquei scilicet Mercurij, cuius natura sufficienter exuberatur cum vapore corporis, de quo exiccatur. Idcirco si expulsiua debilitatur in corpore vel lapide, confortabis illam, humectando determinatè cum aqua propria. Si verò digestiua in aliquo defecerit, & maximè in ultimis reductionibus, succurrere ei confortando eam per modum quem tradidimus in tractatu de intentione Alchymicorum, scilicet calefaciendo & humectando cum calore spiritali, donec recuperaverit virtutem perfectè digerendi. Similiter peccante attractiua, sufficit calefacere & moderatè deficca-

deficcare. Proinde intelligens hoc magisterium atque practicans, debet cum virtutibus lapidis operari cum eis, & non lapis informati ab eis. Ad notitiam verò certitudinis mensuræ virtutum cuiuslibet prædictarum habendam, generaliter obseruare debet quisque naturalis in magisterio, quòd velocitas atq; frequentia, vel etiam vehemētia cuiuscunque naturalis actionis, eam qualitatem significat in congelatione dominari, per quam actio illa maxime perficitur. Sicut potest certitudinaliter experiri per elementorum cuiuslibet actionem in aliud. Exemplū velocitas digestionis velut in igne spirituali mediocriter viscoſe, caliditati attestatur: & moderatæ humiditati. Fortitudo autem attractionis, caliditati et moderatę siccitati. Proinde priuamus eius subiectum humiditate propria ad mensuram attractionis. Retentio verò attestatur dominio siccitatis. Expulsio humiditatis dominio. Ex his verò patebunt
vtique

vtique rationes, propter quas naturalis artifex notare debet oēs quatuor qualitates complexionales actiuas, vel operatiuas seu effectiuas. Quarum vna est, quia sunt principium actiuum naturalium operationum in quolibet corpore, tanquam instrumenta virtutis. Alia verò est, quia per se faciunt immutationes vel alterationes in corpore quolibet. Nam siccitas & humiditas, ita benè secundum naturam corpus alterant faciendo impressione in eo, sicut & reliquæ duæ, licet non ita citò aut fortiter. Considerare verò has secundum quod ad inuicem se habent. In transmutationibus philosophicis, solius est naturalis.

Partus verò terræ fit per viam sublimationis inuentæ. Cùm igitur terra cōceperit et biberit de aqua Mercurij, quantum cognoscere poteris per eius volatilitatem, & spoliationem fecum à substantia purissima alba & per iam dictas reductiones mūdaueris à sulphureitate corrum

N

penti

penti non fixa: protinùs eius materiam sublima, cum fortiore igne quo poteris, donec ascendat ad modum albissimi pulueris vel foliorum Lunæ aut talchi splendidi, cuius maior pars est argenti viui quantitas, quàm sulphuris corporis. Et ideò subita ignitione, spiritus vnitus per minima, corpora fecum eleuat in fuga sulphuris. Cū autem videris naturam terre purissimam sursum eleuatam, & tanquā rem mortuam aludel spondilibus adhærere, tunc sublimationem super eam reitera, sine fecibus inferioris remanentibus: quoniam pars illius fixa cum fecibus adhæreret, & tunc per aliquod ingenium, ab illis separare non posset aliquis. Illud verò quod in superficie aludel tam à fecibus, quàm à sua substantia media fuerit sublimatum ad modum subtilissimi pulueris, adustionem cum corruptione inducit: licet pro maiori parte in perforatione vaporis, tempore conceptionis
vel

vel reductionis, scilicet in calcinationibus, quod subtilius est & magis intensum, à puro vapore euolet altius fuliginosum, & à fixationis retentionis substantia separatur: cum non sit de argenti viui substantia, neque de perfectione illius. Residuum verò quod sublimatum est à scibus, est pars illa quæ ita in æqualitate consistit, quòd simplicem fusionem super ignem facit sine adustione aliqua, tanquam onus & fundamentum totius magisterij. Est enī subtilis substantia media Mercurij, ex qua nostra conficitur medicina, quæ ex argenti viui materia ducit originem, & ex illa debet creari immediatè. Cui alienum noli introducere aliquid: nisi illud quod ortum sit ex eo in propinquitate suæ naturæ. Et in isto passu realiter ostenditur doctrinæ filio, quod materia de qua componimus medicinam, non est argentum viuum in natura sua cum iam mutatum sit in sulphur. Nec in tota sua substantia,

cùm iam partes extremæ terræ & aquæ fuerint separatae ab illa media substantia. Imò est lapis benedictus & spiritus participans duabus extremitatibus. Veruntamē quāuis lapis si factus sit de sua substantia media, vocatur simpliciter argentū viuum, quia suū sulphur illuminat, et ab aduersione cōseruat, quod est sibi proprium signum velut causa perfectionis. Fac ergò agnitionem inter clarum & limpidum eius, quoniam illud quod immediatè ascendit super fecibus, adhærens ascensione mensurata, vocatur cinis à cinere extractus, vel à concauo illius sublimatus & honoratus. Quod verò remanet in parte inferiori scilicet in fundo aludelli, est inferior cinis, vituperatus, damnatus, fex, scoria & nigredo obscura, qua nullatenus indiges in magisterio. Collige ergò cautè quod in medio sublimatum inuenieris, ne fugiat in fumum: quoniam illud est approbatum, quæsitum, bonum, melius, optimum, terra alba folia-

foliata, coagulans vt coagulū agni conculanti, cinis cinerum, lapis & Mercurius, arlenicū & sulphur, album, & sal naturæ proximum, ac infans generatus & natus & alumē nostrū, & genus, & prima & proxima materia metallorum, & primum subiectum in quo sua elementa propria eiusdem scilicet natura naturata, humida & temperata quæ debet reduci atq; figi in & cum igne suo, per modum nutrimenti, donec fluat cum suo fermento sicut cæra sine fumo, & omnem patiatur ignē. Operare ergo cum eo ad argentū, & citò incipias magisterium ne inueterascat sine commixtione, quoniam assumere eum non debes nisi recenter post partum cum sanguine suo, vt natura venerabilis quæ ex labilitatis violētia fuit debilitata, lassata, & à suo temperamento distraeta vel elongata, confortetur cum suis fermentis albis, quousq; ad melius sit temperamētum propinquū. Cuius signum erit tunc quādo flu-

et per minimum ignem, scilicet ante argenti viui fugã: & insuper augmentatum remãserit ad vltimũ stans & penetrans, profundans, tingens & perseverans.

Cùm autem ad Elixir rubeum, naturalem ignem dico visibilem, in colore suo habere volueris pro sulphure rubeo, hoc facias per tertiã coniunctionem, tertiam prægationem, & tertium partum. Fac ergò masculum ascendere supra mulierem candidam, vt generet filium sibi similẽ. Naturaliter enim desiderat pater multiplicare speciem suam in filium, vt naturam quam non potest seruare in se custodiat in sua prole. Et ideò ad generationem illius oportet quòd transfundat de sua propria substantia. Huius verò pater est Sol, & Luna mater ad eorum primam simplicem materiam redacta. Argentum quoque viuũ in cuius naturã sunt redacta, & mediũ gignens naturam cõiunctionis illorum: quia cum argentum viuũ
cum

cum argento viuo coniungitur, nunquam amplius separantur, sicut nec aqua mixta aquæ. Coniunge ergò sperma masculinum, scilicet sulphur rubeum absconsu & solutum in aqua, cum spermate foeminino superius collecto ad modum sulphuris albi, per modum contritionis, imbibitionis, & lentæ decoctionis, donec in aquam rubeam dissoluatur, & totum fiat vnum verissimæ mixtionis. Cùmque verò dissolutum fuerit & vnum quidem factum, per modum reductionis congeletur. Coagulatum, iterum solue in aquam, & iterato cōgela in lapidem per modum superius ostensum. Tertiò verò ipsum in aquam dissolue & decoque, donec totum fiat rubeum. Fili non enim subtiliat, qui non coniungit per minima. Nec ille qui desiccatur priusquam imbibat, nequit coniungere per minima. Imbibe ergò totum & desicca, & fiat pulvis tenuissimus scilicet solutus, non in aquam nubis,

sed in aquam sanguinis & mercurialem. Deinde administra sibi ignem fortissimum, vt separaretur substantia alba non tincta, & residuum deauretur, tingatur, digeratur, coquatur, & rubificetur. Quod verò in similitudinem pulueris subtilissimi ascenderit sursum, est sulphur sublimatum albissimum. Quod autem in fundo manet deorsum, est sulphur fixum, rubificatum cum igne lapidis, quod prius videri non poterat, cum quo artifices faciunt elixir ad aurum. Nam illud argentum viuum conuertit per artificium in verissimum aurum, & in isto passu manifestam philosophos verum dixisse, quòd ignari & rustici tenent pro impossibili. Et nos similiter obuiati fuimus hoc absolute non credere longæuis temporibus, donec in fine vidimus & manualiter probauimus, scilicet quòd vnus est lapis, vna medicina, vna natura, vna dispositio, vnum opus, ac vnum vas ad album

album & ad rubeum sulphur, simul & semel faciendum. Quam omnes huius artis inuestigatores videntes prædictam albedinem in vase apparentem, astare credant in illa rubedinem occultantem sese esse. Non enim oportet te fili, si totum sulphur album in rubeum conuertere volueris, albidinem prædictam extrahere per sublimationē à rubedine, sed solum coquere cum igne lapidis, donec totum fuerit rubeū atque fixū, & nihil de eo in sulphur album valeat sublimari, quod erit signum completæ decoctionis. Caueas tamen in modo faciendi & intelligendi effectum facientis scilicet ignis rubificantis. Nam secus quod virtus ignis lapidis existens in semine Solis, vincit virtutem aeris puri sulphuris albi in semine Lunæ, sulphur album purum erit simile Soli in rubedine & etiā in pōdere. Sic enim pater generat suū filiū in spermate mulieris, ita vt per filium spiret spiritū, quo

N 5 tingi-

tingimus tinctura inseparabili, cū
amor sit vtriusque atque nexus, qui
per filium suum sulphur rubeum à
parte procedit, ad omne imperfe-
ctum, perficiendum vt puta in Soli-
ficum verum. Et ex hoc tibi reuela-
tur, quòd perfectio circularis re-
lucet in magisterio cum comple-
mēto lapidis: quo mediāte per
sequētem operationem fa-
cimus Elixir comple-
tum.

DE

DE QVARTO ET VL-
TIMO PRACTICALI

PRINCIPIO: IN QVO DETER-
minatur de potentia fecūdæ reductio-
nis aquæ quæ traditur cū inten-
tione figendi, & corporis ab-
luendi, vt totum sit fer-
mentum.

Incipit Quartum practicale principium.

Cap. XXXXVIII.

INtentio huius quarti & vltimi
practicalis principij, est figere al-
bum sulphur & rubeum, super cor-
pus fixum: vt scilicet album sulphur
figatur super argentum, & sulphur
rubeum super aurum. Quoniam
qui argentum viuum à corporibus
extractum & in sulphur conuer-
sum, non coagulat in sulphur al-
bum fixum ignem patiens, per addi-
tionem vnius cum argento viuo
nullam certè viam exigit ad albedi-
nem.

*Locus ma-
trix.*

nem. Et qui ipsum argentum viuum in sulphur album mutatum, non coagulat in sulphur rubeum fixum ignem patiens, pro certo nullam viam exigit ad rubedinem. Fili cauere debes cum fueris in coniunctione ista: quia sine fermento, nunquam exhibit Sol neque Luna. Et illud ideo, quia locus certus & determinatus generat locatum certum et determinatum, per proprietates suas. Quamobrem reuelamus tibi, quod natura omnium complexionalorum, siue plantarum fuerint, siue animalia, siue mineralia, vergit ad naturam complexiōis loci generationis ipsorum. Coniunge ergo sulphur cum corpore, de quo fuit præparatum ab initio, ut generet sibi simile & fiat Elixir totum quod coniungis cum eo quod sue naturæ est, alienum verò respuit igni exponens. Cum igitur coniunxeris eum cum suo corpore, nunquam desinet ipsum sulphur in aliud agere, donec totum conuertat. Nam sicut humidum per primam reductionem indura-

induratur, commiscendo vaporabiliter cum vapore terreo & præfocatur, vt fiat sulphur simile terræ, quæ est matrix sua vel nutrix, sic & illud sulphur per secundam reductionem illius, in propriam materiam metalli conuertitur, & in naturam fermenti, per proprietatem sui additamenti liberè permutatur. Primò quando volueris fermentare, misce sulphur cum corpore, vt totum sit fermentum. Quoniam fermentum redigit sulphur nostrum ad suam naturam, colorem & saporem per omnem modum. Non tamen putes hanc conjunctionem, primam fermentationem me dixisse, sed quandã: in quantum reducit lapidem ad appropriamentum temperamenti cuiusdam, & corpus simpliciatur ac præparatur ad modum pulueris calcinati, soluti & indurati atq; fixi, ad resumendum fermentum propriũ quod dicimus oleum. Sit autem fermentum ad album, album: & ad rubeum, rubeum. Si verò posueris vel præparaueris

ueris corpus argenti, cum sulphure auri: reducetur in naturam argenti, sed non ad illius colorem, & econtra, & erit turbatio naturarum in magisterio. Caueas ergò tibi ne ponas fermentum vel corpus vnus sulphuris, cum sulphure alterius. Quia fermentum auri, nihil nisi suum sulphur rubeum in aurum conuertit. Nec fermentum argenti, nisi sulphur suum album, in argentum. Quia illud nunquam potest figere, quod naturaliter fixum non est, nec fuit. Hoc igitur erit proprium sulphuris ferculum in hoc regimine. Ipsum enim modo indiget nutiiri, maiori & fortiori cibo. Quapropter in sui fixatione administratur ei de corpore fixo in cibū, quem sua virtute potenter digerit, subtiliat & ad naturam sublimem conuertit, & seipsum attractiōe illius in fermētum naturaliter, & per minima, in verum temperamentum constituit, in forma pulueris ficci. Quod patet, quia si modicum
dicum

dicum sulphuris proijciatur super multum corporis, ita tamen vt super illud habeat potentiã, cõuertet ipsum citò in puluerem, cuius color erit sicut color corporis super quod proijcitur spiritus. Fili non est autem hoc corpus fermentum, licet fuerit argenti purissimi substantia, sed est in genere participãs cum eo, q̃a exiuit ex eo, & iterũ per minima, seruata sui medijs natura, reducetur in illud. Animæ em̃ sunt fermenta, olea, vnguenta, aurum & argentum nostrũ. Igitur propria corpus fermenti ante fermentationem, scilicet antequàm anime coniungantur cum eo. Quia certũ est quod anima non coniungitur nisi in spiritu: nec spiritus cum corpore, nisi prius fuerit subtile & simplex ad modum spiritus. Vnde verius.

Corpus subtile anima.

Hæc res est actu, dum sit puluis sine tactu. Simplex, corrosus, subtilis, erit pretiosus.

Et

ET illud ideo, quia cū sit subtile vt spiritus, amplectitur spiritum & retinet animam. Ergo fiat de corpore puluis calcinatus, solutus, induratus, dealbatus & illuminatus: vt sit spiritus cū quo anima præcipuè coniungetur. Nisi enim corp⁹ perfectè simpliciatur per ablu- tionem & illuminetur, non poterit spiritum fermentalem retinere, quin in fugam cōstituatur se. Nā simplicia grōssis & grōssa simplicibus nunquam benè cōueniunt. In quātum ergo corpus tuum alleuias ipsum sublimendo cum mixtiōe sublimati spiritus, erit fixioris retentionis animarum, & tardioris fuge. Nec minus toties lucraberis in proiectione 100. partes Vt si primò cōuertit 100 secundò conuertit 1000. terttiò 10000. quartò 100000. quinto 1000000. & sic psequēdo multiplicationem per millia infinita. Quia quātò magis huius operis reiteratione regimen assiduatur super medicinā, tantò meliùs digeritur, vnitur

vnitur, & figitur, & perfectius operatur. Perseuera ergo fili, & videbis mirabilia, qualia Deus posuit sua bonitate in natura. Si quis discendi horum gratia, aliquo fortu-
 nio astans in opere fuerit sagax & prouidens, quàm plurima, imò multa & maxima videndo, dupliciter poterit adipisci. Multa enim signa possunt videri in opere, qualia prouidens secretè debet in mente sua retinere & recòdere, & assiduè causas eorum proprie inuestigare, si veritatis amator cupit existere, & verus effugator mūdānorum vntium fallacijs, ac fugiens: & insuper redarguens quotidiana opera sophistarum, per ea quæ videbit aut visus fuerit vel perceptus clara notitia in magisterio. Si verò stultus adfuerit & quia à sapientia refugit, nihil mūdi videre poterit, cœca mente & spiritu considerationis obnubilato & denigrato, quòd valeat: nec de ferculo exuberātissimæ refectio-
 nis assaporare vel solo odoratu
 O senti-

sentire. Cum per illud pateat, tributorem omnium bonorum tanquam à grano summæ veritatis eiectione, vt indignus suis demeritis, præsens donum noluisse largiri.

*De modo preparationis secūdi ferculi vel
fermēti cū sulphure, & cōgelatiōe Mer-
curij & illuminatione vbi elabuti-
one ac fixatione totius compo-
si-
ti per reductionem illius
in calcem.*

Caput L V.

Flli nos appellamus corpus Lu-
nare ad album, sicut est creatū
à naturā, propriè fermentum, rati-
one suæ naturæ temperatæ. Et vo-
camus sulphur nostrum, venenum
pestiferum, ratione labilitatis suæ
& elongationis suæ à temperamen-
to: propter quod omnia corrodit
& comedit, cum cauda propria
quæ est aqua. Cū ergo volu-
mus ipsum reducere ad tempe-
ramentum, coniungimus eum
cum

cum corpore temperato, vt per confortationem illius, deducatur ad temperamentum, & quod corpus administret sibi de suo temperamento, vt totum fiat fermentum. Nam sulphur multum elongatum est seu diffractum à temperamento, ratione ignis participantis cum illo, qui est contra naturam. Et ideò ignorantes indigentiam naturæ, putauerūt hoc fermentum præparari debere cum nouo menstruo in quo est ignis contra naturam, non videntes perditionem temperamenti à quo corpus recedit per ignem vrentem, qui est contra naturam: nec præmeditantes virtutes & potentias ignis naturalis existentis in sulphure iam creato sine ignitione adurente, qua corpus fermenti promptius sub cōseruatione naturæ temperatæ transmutatur modica reincrudatione in calcē sicut spiritus, vt sit proprium & appropriatum ad resumendum suam naturam fermentalem scilicet animam, & vltra quā nunc perdidit

in presenti calce, ac per talis attractionis temperamentum, totum in naturam fermenti conuertatur. Fili corpus fermenti modicum reincrudatur per sulphur nostrum, scilicet in quantum adhuc se sentit de igne non naturali: & decoquitur argentum viuum, in quantum est magis participans cum igne naturali, & mortificat ipsum coagulando, & in suæ rectitudinis naturam conuertit, Non tamen reincrudatur fermentum tantum, quantum si foret coniunctum (quod absit) cum igne qui est contra naturam: cum calor naturalis potius operetur in ipso seipsum confortando, quàm innaturalis. Si verò fermentum præparatur cum tali menstruo nouo, scilicet simile illi cum quo corpus primum fuit ab initio cōiunctum pro sulphure creando: tunc oporteret ipsum transire per tantam reincrudationem, per quantam & lapis, & per consequens per tantas digestionēs & depurationes. Et insuper oporteret

Fermēti ratio.

Mēstruum

teret ipsum tantum amittere de natura sua confortanti & confortatiua per labilitatem sui à vero temperamento, ratione principij, scilicet noui menstrui remoti ab omni temperamento, nec vnquam approximanti ad illud in toto vel in parte, nisi hoc fuerit per naturam remississimo modo: vt patet per suam venositatem, & qualitatem non contrafactam simplicis elementi ignei adurētis, & potentis virtutes temperatas, nisi paulatiuè confortetur per contrafacta menstrua, vt patet in sulphure nostro. Et sic si fermentum tantum amisisset de natura sua sicut & lapis, non posset eundem confortare, quinimo ipsummet indigeret tali confortatione sicut & sulphur, ratione similis labilitatis à temperamento. Et sic non esset fermentum nomine aut virtute, cum non assumpserit fermenti præparatorium, nec per consequens debilitatum valeret confortare, nec facere quod expedit

Mestruū ab omni temperamento remotum.

proprietati boni fermenti, cum non sit præparatum rebus appropriatis, quibus præparari debet appropriate. Fili aduerte in hac lectione regali, quoniam res cum quibus teneris fermentum præparare scientificè, sunt illæ quæ tam in parte deductæ, quàm in partè vltèrius deducendæ sunt, ad viam temperamèti, & tenent de natura temperata in radice suæ naturæ, vt sulphur nostrum & argëtum viuum nostrum iam per artificium nostrum creata. Illa quidem sunt principia materialia appropriata, et propria præparatoria nostri regalis fermenti & coniunctoria, vt ipsum fermentum reducant eo per conformationem, scilicet exuberantissimam refectionem ad temperamentum & naturam sui. Attende tu veritatis amator & comprehensibilis ad ea quæ dixi, quibus euidenter cognoscere pòtes, quòd fermentũ scilicet corp⁹ inquãtum intelligitur pro fermento, nunquam præparatur nisi cum igne naturali & aqua Mercurij mediocri-

diocriter cocti & sublimati, vt ipse ignis digerendo materiam metalli iuxta vires & propositum suæ naturæ, deducatur ad temperamentum perfectum, & hoc per humidum sibi connaturale, quod fermento radicalius inest. Item & in præparatione fermenti ante vltimam sui fermentationem apponimus Mercurium vulgi, non tamen solempni præparatione præparatum scilicet in lac virgineum, sed prout existit in natura sua per solam, qualem postea dicemus, sublimationem ad hoc vt reducat corpus fermenti in simplicitatem, & sit medium coniungendi tinturas. Inter sulphur & fermentum, cum sit radix & fermentum omnium liquabilium quæ non liquantur nisi per ipsum: & ideò à natura illius liquabilia fugere nequeunt, & hoc cum sit congelatum atque fixum in calcem, submergatur in oleo suo, quod in iam dicta sui fixatione post aquæ sublimationem recipiendum est, cum intentione

tionē restituendi sibi quousque fluat & sit fixum. Propter hoc enim amalgamari debet corpus fermenti cum spiritu, id est argentum viuum, vt subtilietur, donec fiat vnū corpus mollissimum, ad instar argenti viui spissi non currentis, velut pasta metallina in effigie. Hoc enim erit secundum ferculum, cum quo habet nutriri sulphur, donec valeat tollerare omnem ignem. Idcirco ad hoc faciendum per iam dictam intētionem, incipe nostrum fermentationis magisterium & compositionem Elixiris cum sulphure & argento viuo nostro: ita vt tria pōdera Lunæ puræ in folijs tenuissimis, aut limatæ, sumantur: & cum duplo sui ponderis de Mercurio albo vulgari præparato vniformiter misceatur, totum terēdo in simul in mortario vitreo fortiter cuius pistellus sit ex eodem, quousque Mercurius totum combiberit argētum: ita quòd nullo modo sentiātur de eodē, sed fiat amalgama. Pōst cum aceto distillato & fale

sale communi præparato & trito, fortiter abluatur, fricando sine timore cū iā dicto pistello, donec videris acetū de in exire clarū atq; purū: & semp auferatur q̄ ex eo ad partem separatur de nigredine in luatione. Cū autē acetū clarum exierit, ablue cōpositum separando salē cum aqua dulci per alembicū distillata, & illud ad ignem deficca.

De coniunctione sulphuris cum fermento.

Caput XXXXVI.

Postmodum verò coniunge illi vnum pōdus supradicti sulphuris congelati & sublimati ad album, scilicet quartam partem totius cōpositi, & tere insimul totum in mortario vitreo, vt sulphur misceatur cum composito, & fiat quasi corpus vnum in effigie. Hoc enim est quod facit visibiliter animas à corporibus resolvere.

O 5 De

De reductione aquæ supra compositum.

Caput LVII.

Illud ergò imbibere per minima cū aqua sua alba in vase philosophiæ, vt in corpus virtutes sulphuris confortentur: nam in paucis horis fiet totum pasta.

De prima sublimatione huius massæ.

Caput LVIII.

DEinde mitte totum ad sublimandum, in principio subtus faciendo ignem lentum donec receperis aquam, & postea aërē. Quoniam quæ subleuantur & euolant aquæ & aëris per rationem sibi nomina appropriant. Et quod grauius & stabilius ad ima residet, per ipsius ponderositatem sibi nomen terræ usurpat, quæ cum fermento sublimantur. Vigora igitur ignem paulatim de carbonibus, donec sublimetur quicquid ex ipso fuerit volatium & permitte infrigidari.

De

*De secunda inceratione.**Cap. LVIIII.*

CUm autem fuerit infrigidatū
 extrahe opus: & quod ad ad la-
 tera vasis superius eleuatum videris,
 cū alia parte aque suæ repones super
 feces suas, cum contritione, imbibitione,
 & assatione, quousque fiat vt
 pasta: & remitte ad sublimandum,
 primò recipiens aquā, & postea ole-
 um in sublimatione forti. Has aut a-
 quas pone ad partem, & olea simili-
 ter per se.

*De tertia inceratione rei inceranda
 cum aqua prædicta.*

Caput LX.

Postmodum verò iterato quod
 sublimatum fuerit cum altera
 parte suæ aquæ, reduc super feces
 terendo vt prædixi, imbibēdo et as-
 sando quousque fit sicut pasta, &
 corpus cum spiritibus fit commi-
 xtum: & iterū mitte ad sublimandū
 vt supra dictum est, recipiēdo aquā
 &

& oleum. Hoc autē reitera quousque de aqua ad duplum sulphuris fuerit perfectè rotata.

De quarta inceratione per viam reductionis congelationis & subtilizationis.

Cap. XXXXXI.

ADhuc verò sumat quod sublimatum est ad latera sublimatorii: & cum vna parte aquæ suæ, quæ exinde extitit distillata cōiunge cum fecibus, & hoc per modū reductionis, donec aqua cōgeletur. Deinde vigora ignem paulatim donec benè desiccetur: & postea supereluetur ex illo quicquid fuerit volatile. Ordinē huius capituli te reiterare nō tædeat, conterēdo, imbibēdo assādo, et subliniādo, ac semper ignē vigorando, donec ad sulphuris duplum cum terra figatur de aqua iam rotata cum viscositate fermenti, & nihil penitūs sublimetur ab ipsa terra.

ra. Et semper repone quod superius ascendit super id quod inferius remanet fixum, quousque per talem præcipitationis modum figuratur deorsum. Verum nullum sulphur promptius argentum viuum congelat, quàm suum proprium: in cuius substantia ipsummet argentum viuum extitit, tam natura quàm artis ingenio iã conuersum. Et ideo cum sit fixum, id est, habeat naturã fixãdi, & coagulans coagulũ quod naturaliter coagulat suum Mercurium, & hoc per frequentem reiterationẽ sublimationis super ipsum quousq; sit fixum & in terream substantiã iam mutatũ. Tunc em̃ est aptũ vt per successiuã illiº iterata vice sublimationem, fusionem metallicam præbeat, velut cõsequenter dicemus. Nam pro certò maxima & firma vnio fit inter siccum & humidum, per istas tales operationes, quæ ferè similes sunt illis, quas natura in opere mixtionis suæ facit, vt postea
humi-

humiditas nō valeat relinquere terram suā, imò eam protegat & ab adustione defendat, quia est de natura sua, & cū hoc benè mixta: ita quod minimū terreī sulphurati, est cū hoc minimo aquei argēti viui, & ecōtra. Et plurimū vni⁹ cum plurimo alterius. Sic quòd neutrum à suis partibus homogeneis in posterum separatur, nec vltèrius permittat se corrūpi, cum per ingressionē furiosę flammę, se in fumum vltèrius non patiatur eleuari propter partes condensas per ignem inspissatas cōpositiōis fortissimę & vniformis naturę, ac adustionis carentiam: & hoc totum per sulphuritatem quam habet non corrupentē perficitur. Argentum ergò viuum in regimine fixationis cū primo per ignem incipit conuerti, ad speciem efficitur glandulosum, ratione sulphuris penetrantis vbiq; suam substantiam: & postea incipit crustari paulatim et inspissari, & deinde conuerti sulphuris virtute degerentis ipsum, taliter quòd non finit

nit eum in toto diffluere, sed quasi per globulos constare: eò quòd iam in eo vapor sulphuris depurati apprehendit subtile, & tanquã glutieno ligatum tenet humidum, & terminat ipsum in tantũ quod nõ permittit eum adhærere aliĩ quàm sibi, cum sit de natura sua. Et ideò cùm humidum sit vbique extra seipsum cõstrictum & terminatum, & illud humidũ educat suũ propriũ ficcum terreum, constringens eum vt sulphureum in vêtre suo, necesse est illud per calorem fluere, & fluxũ currere in plana superficie, donec frigido cogente redire humorem ad interiora congelatur constãti terreo prædicto. Ex quibus patet non esse nisi vnum lapidem, qui argentũ viuũ habet necessariò congelare.

*De vltima fermentatione lapidis cum nostro fermento, quæ fit per tertiam reductionem atris superius
rotati.*

Caput L X I I.

Fili

Fili hoc fermentum est vltimum
cōfortamētum lapidis, & cibus
regalis, in quo insunt virtutes cœ-
lestes & elementales, quibus con-
fortantur illæ quæ in vasis naturæ
artificialiter preparati existūt vel re-
manserunt, in sui radicabilitate.
Nam cum virtutes sulphuris & ar-
genti viui subtilibus circulationum
ingenijs, confectorum quæ insunt
eorum medicinæ radicabiliter, ele-
mentales & cœlestes confortantur
per illas scilicet virtutes, quæ in præ-
senti regali ferculo in actu spiritu-
alium elementorum existunt, vt res
quinta: & hoc ad proportionem
mixtionis metalli superius positi in
fixionis principio, & etiam lapidis,
per quem argentum viuum intēdi-
tur notabiliter effici. Tūc pro cer-
to videbis naturam illi⁹ mirabiliter
operari cum omnibus suis instru-
mentis, scilicet quando virtutes su-
pradiçtæ in vnum, per artis ingeni-
um fuerint circulatione vltima con-
iunctæ.

*De circulatione vltima cur fuit
inuenta.*

Caput L X I I I

Circulatio ista fuit inuenta post
alios circulos circulatos, vt la-
pis noster (in quo ceteri circuli sūt
rotati frigidi elementaliter: qui in-
gressionem propterea non habet
in corpore ex priuatione suæ na-
turæ liquefacientis ipsum, ad alte-
rationem cum incæratione facien-
da in radice naturæ lapidis fusibi-
lis) mollificetur cum humiditate
iam dicta, quæ super omnes hu-
miditates est expectans ignem quo-
usquæ fluat, & ingressione ha-
bat. Fili antequam hoc volueris at-
tentare, oportet te primò de neces-
sitate rectè & formaliter intellige-
re, quales circulos & quomodo
elementa ac qualia & quando debe-
ant per instinctū naturæ, eosdem cir-
culariter circulare, & quibus &
quantis modis, & quot circuli ge-
neraliter existunt. Vltimum tamen

P

ad

ad satisfaciendum responsioni vltimæ quæstionis per modum informationis scilicet documentalis artificii traditæ: Dicimus quod licet plures circuli extiterint, quatuor videlicet in minori numero comparatione plurium ad duos, tantum habendo respectum ad siccum & humidum, quæ postea reducuntur vniuersaliter in vnum. Ex quo eleganter dixerunt philosophi, quod opus magnum non est nisi solutio & congelatio, sed ista fiunt per viam circulorum, ignorantia quorum plures magnates in literatura fuerunt decepti in magisterio, credentes notabiliter cum confidentia eorum scientiæ, formam intelligere dictorum, & circulandi modum, ex quibus nos fore vnum letaliter vulneratum non cælare intendimus.

Cum sola præsumptione & temeritate, scientiæ alterius naturam firmiter intelligere credebamus, idem villo modo nec intellexeramus, donec tempus adfuit, in quo spiritus
non

non immediatè sed mediatè per M. Arnoldum de Villanoua, qui immediatè sua largitate immensa reficienter inspirauit in nobis. Etenim multifariè multisque modis rotarum circulationibus, circulaui-
mus, resumendo vegetatiuum exemplar, cuius opus nusquam absolute patuit minerale, donec proprijs gubernatoribus nouiter pullulauit, quibus natura vera constringitur sub conseruatione ac successiua confortatione virtutũ illius in magisterio. Circa quod loqui pro nũc, astrictus vinculis tibi non audeo cũ lingua propria vt solebã fauorabiliter in hoc passu, quanquam reuelãdi licentiã acceperim⁹, dono cõstrictus solito videlicet alienatæ linguæ. Et ideò quia natura generalis naturę particularis admixtos possidet circulos, et diuersos multifariè .i. diuersimodè occultãtes ambitibus ad indefinitas virtutũ p̄bationes ostendẽdas, expedit cũctis inquisitoribus veritatis, & incumbit maximè

practicantibus tam prudenter illos
circulos exquisitè cognoscere, ne de
ignotis incautè considerantes, per
iplos sicut & nos lethaliter vulne-
rentur. Ad quorum cognitionem
vti recolui arte demonstratiua & in-
fallibili, vt per certitudinem co-
gnoscantur qui & quales sunt, tan-
tummodo in cursu, naturæ mine-
ralis circumamictæ generali prædi-
cta, ne uagans animus per opinio-
num nebulas, incidat in errorem aut
pereat in conflictu. Nam semper in
agilibus cognitio sterilis reperitur
tunc, quando non sequitur rectum
opus. Quapropter nos ad tantum
ulterius recoluisse meminimus extē-
dere veram artem per vnum capitu-
lum, sub totius secreti comprehen-
sione, quod tibi prestabimus mutuo
tantum, in fine nostri Compendij,
sub restitutione coram iudice gene-
rali quo mox ad practicæ assiduatio-
nem cogimur, & ob hoc cupimus
excitari.

De

*De modo fermentationis rerum caran-
darum per viam confortamen-
ti, & naturæ spiritus.*

Cap. LXIIII.

Dicimus ergò quòd modus cæ-
rationis est, vt totiens super la-
pidem reiteratur partis humidæ re-
seruatæ sùblimatio, donec in ipsum
cum humiditate propria, scilicet ra-
dicaliter manente atque fixa, quæ
nunquam deseruit suū corpus mix-
tione circulata, fusionē rectam præ-
stet. Nec putes hanc humiditatem
esse primam, sicut erat cum tota sui
substantia crassa, spissa & indigesta
vt oleum vel adeps pinguis, quo-
niam faceret lapidem cremabilem
seu combustibilem. Nec ita parum
fore secūdam, quia phlegmatica est,
nec generat vel augere potest, quan-
tum est de natura sui, nisi solum hu-
mectat lapidis partes illas vaporabi-
liter, in suis digestionibus deferen-
do, ne & substantiam mediam in to-

to faciat fugitiuam, cū de sui proprietate non sit sustinere ignitionem neque fusionem, quin contingat ex toto recedere cū tota substantia supradicta. Sed tertiam radicalem fore proposito conferendam à primæ tamen visceribus eradicatam, scilicet & extractam cum magisterio. Et hæc est illa secunda vinctuositas quæ erat intrinseca, multum subtilis, non cremabilis, continens admixtum scilicet subtile ter reum, deductum ad actum igneum vel aëreum fortiter digestum, quod retinetur in radicibus rei taliter, quod amplius per ignem nullo modo potest euelli, seu in flammam deficere. Quinimò ignem mirabiliter patitur & nō crematur. Ideo si mixta fuerit toti substantia lapidis ipsius, igne superabit, nec vnquā superabitur ab eo, nisi per iteratā destructionē suę substantię cum natura sua. Ex quo tibi præcipitur, quod cū ista humiditate scilicet permanente, quę similiter ex argēto viuo sumpsit

psit originem, nostrum imbibas lapidem quoniam per illam partes eius cōstāt clarissimæ, vt patet, quando post illius perfectam mundationē ab omni recorrumpēte, & maxime ab humorib⁹ duob. superfluis, scilicet pinguinoso adustibili, et phlegmatico euaporabili redigitur ī propriam sulphuris substantiā nō vrentem: & sine illa nunquam emendatur, nutritur, augetur nec multiplicatur.

De modo practicandi & indulcorandi lapidem cū humiditate nota.

Caput L XV.

IN modo enī faciendi lapidis huius indulcorationē, est ordo tripartitus, & etiā bipartitus. Quia aut per reiterationē, solutionū, coagulationum, aut sublimationum, vel ex utroque fixio & recta fusio perficitur. Ille verò qui per regimē solutionū, efficietur sine ignitiōe, ad instar naturæ, rectē dirigitur sine vasis

P 4 peri-

periculo fractionis. Qui autem per sublimationis regimē intēditur gubernari, tunc prudētia artificis nūquā debet omittere periculū protestari. Quamobrē ratione modi precipitatiōis, citius figitur, sed tardius funditur. In cuius cōplemētum recurrendo ad primū scilicet ordinem, regimē tertiū ex vtroque mixtum, scilicet cū ignitione & sine ignitione sagaciter est inuētum. Idcirco sumatur lapis, & terendo illum imbibe in suo vase, imbibitione per minima scilicet per vices, factas etiam ad modum roris cum vna et dimidia parte sui. Postea decoque cū igne leui donec pars illa fuerit in lapidis substātiā cōgelata. Postmodum vigora ignē de carbōibus paulatim & paulatim, donec sublime ex eo quicquid resolutū fuerit, tam de aqua sulphuris sicca, quā argenti viui humida.

*De secunda roratione ad indulcorandum
seu mollificandum.*

Caput L X V I

Tunc

TVnc iterum quod sublimatū extiterit, reduc super feces suas terendo & imbibendo, cum dicto spiritu, qui magis in humiditate exuberanter abundat: & hoc iterata imbibitione rorida, decoctione, sublimatione & congelatione, & sublimatione cum ignibus suis successiuis, & diligenter continuatis, si cum moderamine notæ ignitioni quā natura exigit, & hoc per hoc qđ in sequenti capite dicit. Fortè donec per continuam sublimationum reiterationem spiritum non flammabilem super illas & continuum motum, totum figatur deorsum.

De ultimis digestionibus opteticis.

Caput L X V I I

CVm autem fixum fuerit secundum proportionem ignis sibi appropriati cum moderatione, tūc sub eo ignem facias fortem, bene continuatum per diem naturalem.

P 5 Secū.

Secundo verò die naturali, fortior-
rem: sed & tertio die naturali, for-
tissimum, prout est ignis fusionis
vel quasi. Per primum verò conti-
nuatur materia, & spiritus doma-
tur; ac partes illius digeruntur, et ab
humido primæ originis emendan-
tur. Nec minus quoque per siccum
diffunditur, & eorum malitia con-
fringitur, ac crudum decoquitur, vt
ignem fortio-rem scilicet secundum
valeat tollerare, per quem aër mani-
festabitur actu in materia fluente.
Sed per tertiū recipit medicina po-
tentiam ad actum, quem agere de-
bet. Nam oportet materiam metal-
li, à suo phlegmate fortiter depura-
re, & crudum coquere per ignem
opteticum. Non quòd intelligas se-
cundum naturam animalium cor-
porum seu plantarum, cū sint hu-
midioris naturæ, quàm materia me-
tallorum: vt patet ex hoc, quòd na-
tura mineralium, quàm plurimum
sicca reperitur, ratione cuius est de-
sui proprietate tollerare ignē. Pro-
pter

pter quod debes intelligere hoc fieri in arte, secundum rationem subiectorum, quemadmodum natura exterius manifestat: digeratur ergo medicina, ut humidum terminetur in ea, & sit fixum, ut stet: ne separetur à metallo dum ingressum in eo fuerit cum alteratione. Verum oportet sicut dictum est, ut radicalis humor imbibat à suis met partibus rei, ex quibus maiores virtutes, ut puta confortatiuæ, tam elementales quàm coelestes essentialiter & corporaliter, rerum constant. Cuius exempli gratia certificamus nos vidisse argentum viuum fixum, ac fluens in veram fusionem metallicam, & fecisse cum magisterio, sine additione vlla rei extraneæ. Sic igitur talis decoctio optetica, optimam facit cōmixtionem in medicina nostra, sicut euidenter apparet in elixationibus eius. Quia cum aër prosequatur aquam, tunc auis fuga detentæ, immediatè perit.

De

*De ultimo confortamento post fixationem
perfectam.*

Caput LXVIII.

HOc autem confortamentum per modū vltimæ incærationis supplemus medicinæ quādoque, & quādoq; nō. Cuius causa est quia cū ignis opteticus sibi ad vltimū sue fixationis præbeatur, aut est in gradu fixo, vt absolutè posset ignem opteticum tollere, aut non. Si est in gradu fixo cum tota sui humiditate, nec aliquid de illo possit amittere, quin insit ibi iuxta pondus dictum: tunc nulla recta fusione anticipabit per aliquod diminutū, nec per consequens est vltima incæratione incærandā. Si verò ad conformitatem vel æqualitatem fixationis dictæ, iuxta mensuram ignis optetici, nondum aduenire cōtigerit: aut hoc erit ratione malæ informationis ignis, quæ nimia festinatione necesse est euenire, aut macritudine spiritus, ī quo phlegma domi-

dominatur, superat virtutes humi-
 di radicalis, propter defectum ex-
 uberationis. Per primam verò na-
 tura eradicata suos spiritus resu-
 mere nequiuit in confortando se-
 ipsam: quia festinata motus reten-
 tionis gradatim proprios comple-
 re nō potuit. Et ideò spirit⁹ thesau-
 rantes de necessitate fugere decuit
 defectu retentiux alienis motibus
 occupatæ, videlicet in conseruâdo
 illos quos assumserat cōtra ignem
 præliando, cum de more naturæ
 fuerit conseruare in specie indiui-
 dua sua. Per secundam verò, nec
 potuit natura superfluum in sui ali-
 mentum conuertere quod nunquā
 fuit de natura sua. Et ideò cum
 loco spiritus velut verus cibus, cre-
 dat humidum phlegmaticū assume-
 re, ratione minimi sapōris illius sci-
 licet spirit⁹ quē in se continet: non
 tamē i radice naturę suę ipsū potest
 amicabiliter colligere, quī superflu-
 um recederē habet p ignē opteticū.
 Et quod est deteri⁹, cū maiori parte
 substan-

substantiæ mediæ, cedit & deficit, nisi adhibeatur ignis administratio nalis, quæ augmentando ei secundū exigentiam sui tollerabilitatis, ex illo superfluā humiditatem tollat, cū conseruatione illius ī igne proprio. Cū verò contigerit defici, porosam reddet medicinam durissimæ fusionis: cuius causa est defectus humiditatis naturalis, quam radicitus natura appetit colligare, ad sua indiuidua protegenda contra ignis pugnam. Et ideo fuit inuentus succursus supplendo & corrigendo erroris prædictos per vltimum confortamentum: vt quod de non fixo recedit igne optetico, per incærationem infra scriptā naturaliter restitueretur, donec fluat virtute non fixi quod fixum est, & ingressum habet incomplementū suæ naturæ.

De modo faciendi vltimam incærationem.

Caput L X V I I I I.

Suma-

Svmatur ergò de lamina cristallina, quam in fundo vasis fixam reperies, quantum volueris: & illā in crucibulo tenui super leuem ignem incæratione vltima cæra cum aëre suo albo prædicto, guttando super ipsam guttam post guttā cum sagacitate & prouidentia diligenter respiciendo donec fundatur sicut cæra sine fumo. Tunc de illa aliquid fume, & super laminam ignitam pone. Si verò conspexeris eam velocissimè resoluerè quasi cæra, tunc satis est cærata in radice naturæ suæ. Si autem adhuc non videris certissimæ liquefactionis signū reitera super eam cærationem dictā, donec fundatur sicut cæra sine fumo. Deinde fac projectionem per illum modum per quem medicina requirit, & explicauimus in nostro Testamento. Quoniam Elixir est completum, & inappreciable precium, ac thesaurus incomparabilis conuertens omne in infinitum Lunificum verum.

*De compositione Elixiris rubei ad rubeū,
per traditionē generalis doctrina.*

Caput L X X.

CUm ergò volueris facere Elix-
ir ad rubeum, doctrinam fa-
ciendi Elixir ad album resumes in
exemplum. Nam hīc modum fa-
ciendi repetere non oportet ni-
si solum pro quolibet elemento al-
bo, elementum apponas rubeum.
Quoniam in Elixire ad rubeum
apponitur ignis vltorius, quī to-
tum rubificat. Et est vltimum se-
cretum in natura, & sublimatur
vt spiritus. Pondera verò elmen-
torum sunt, quòd apponas duo
pondera terræ, & tria aquæ, de
aëre totidem, & vnum pondus &
dimidium de sulphure rubeo. Pri-
mò enim ponas terram, quia par-
ticipat cum fermento. Secundò
ponas aquam quia est medium in-
ter terram & aerem. Tertiò ponas
aerem, quia est inter aquam et ig-
nē. Quartò ponas ignem scilicet ig-
nis per aërē figitur vt aqua per terrā

De

*De forma circularum & totius secreti,
per quod reuelatur totius ope-
ris intentio.*

Caput LXXI.

TOtum autem secretum & mo-
dus operandi, in rotatione ele-
mentorum consistit. Verum nisi cir-
culum naturæ, ppriè prius perfectè
cognoueris, illorum circulationis
notitiam intelligere non poteris.
Quoniam ignorantia teget te tene-
broso velamine formam rotandi ad
instar naturæ, & circulandi modū.
Vides ergò quòd natura non attra-
hit nisi modicum, nec conuertit: &
hoc secūdum Mercurij quantitatē.
Quod ergò magis attractum est in
profunditate naturæ, separatur tar-
dius. Et ideò quod grauius separa-
tur de humido, sēper illud educit de
re, scilicet de materia Mercuriali in
natura sua alterata per rotā præsen-
tem. Et quod educitum est in illo vel
de illo humido, est sic cum subtilissi-
mum ligatū cum humido, ita quod

Q neu-

neutrum dimittit reliquum in distillationibus successiuis. Et tunc totum illud dicitur vapor, in quem ficcum sulphureum est conuersum, quia tunc in in illo vapore elementa sunt benè mixta. Cum verò taliter elementa sicca rotata sunt in humidum, per plures circulationes totius humidi, tunc primò separatis exinde elementis, post per alias circulationes quæ per modum fiunt reductionis elementa humida rotantur in ficcum. Et quantò magis istæ duæ rotæ reiterantur, tantò magis depurantur terra vel lapis à sulphure immundo terreo sibi extraneo, q̃ de macula originali prouenit. Et intellige benè quod tinctura mēstrui separatur à suo terreo grosso feculento per distillationes lentas, & in aqua Mercurij deportatur. Caue ergò ne opus rubescat ante nigredinem, & tinctura cōcremetur, quæ in ventre Mercurij debet deportari & abscondi. Quoniam Mercurius est terra sua propria subtilis

tilis valde, in qua ignis tã Solis quã
menstrui retinetur. Recorderis er-
gò quando vidisti ignem in Mercu-
rio, & feces erant nigræ. Ex quo pa-
tet quòd nunquam opus nigrescit,
donec à terra extrahitur tinctura
per suaues distillationes, & in ven-
tre Mercurij deportetur. Et iste ig-
nis est illa proprietas Mercurij, quã
debes totis tuis viribus à combustio-
ne conseruare, scilicet tinctura vi-
trioli (alias sulphuris) cum qua de-
bet Mercurius sublimari, quoniam
est primus masculus eius. Et est
additamentum tincturæ nostræ,
quod est additio magna in virtute
& potestate: quoniam coniuncta
est cum tinctura Solis. Præterea
si à vitriolo & sale scis extrahere
proprietaem Mercurij, & sibi a-
micare per coniunctionem quæ fit
per sublimationes lentas, non igno-
rabis vnum de secretis naturæ ma-
ximum, & veram perfectionē prin-
cipalem.

De primordialibus coniunctionibus secretis trium generum, tam simpliciter quàm compositinè, Solis, Lunæ & Mercurij.

Caput LXXII.

Dissolue ergò primò Solem purissimum in aqua sua feruenti, postea separa flegma, & remanebit Sol inferius cum substantia salis aquæ. Postea dissolue Mercurium in aqua sua, & post congela: et iterum dissolue in aqua sua distillata, & separando iterum aquam per balneum congela. Et semper oleum extrahe per cineres, & pone ad partem in qualibet distillatione. Hanc autem dissolutionem & congelationem tribus aut quatuor vicibus reitera aut plus: & vltimò congela. Deinde infunde aquam suam primam super Solem cōgelatū, & mox dissoluetur in aquam rubeam vel citrinam. Congela ipsum in balneo Mariæ. Reitera hoc tribus viribus sicut de Mercurio fecisti: tamē non
extra

extrahes aërem ex illo quia nondū
tempus est: & vltimò soluatur. Hāc
verò dissolutionem totum infunde
super Mercuriū calcinatum & sic-
cum, & dissoluetur totum in aquā
turbidam, nigram, colore subrube-
am. Distilla & redistilla vt totum
elementetur. Et post istum passum
recorderis de signo terræ putrefa-
ctæ & combustæ, quod vidisti super
vitrum per ignem candelæ exspira-
tis suis spiritibus, quod est signum
putrefactionis. Putrefac totum in
simul, sine distillatione per tempus
suum. Deinde separa elementa, &
prosequere magisterium. Tu non
obliuiscaris ponere etiam aquam
Mercurij cū fueris in elementa-
tione vt totum animetur et elemen-
tetur.

*De secunda coniunctione eiusdem cum
Mercurio & Luna.*

Caput LXXXIII.
Q 3 Summa-

SVmatnr Luna & Mercurius, & quilibet eorum in aqua sua dissoluatur ad partem. Post coniunge aquas, & distilla aquam, & inuenies argentum ad modum salis preciosissimi. Accipe illud sal & liquefac in igne trium candelarum. Deinde infunde aquam desuper, & dissoluetur in aquam albam. Illam aquam infunde super Solem congelatum post eius primam distillationem. Et postea procede vt supra.

Alia coniunctio per aliã preparationem Mercurij. Et nota quod in hac preparatione includitur sublimatio Mercurij vsque ad reuiniificationem qua indiges in omnibus principijs & fermentatione: vt supra dictum est.

Caput LXXIIII.

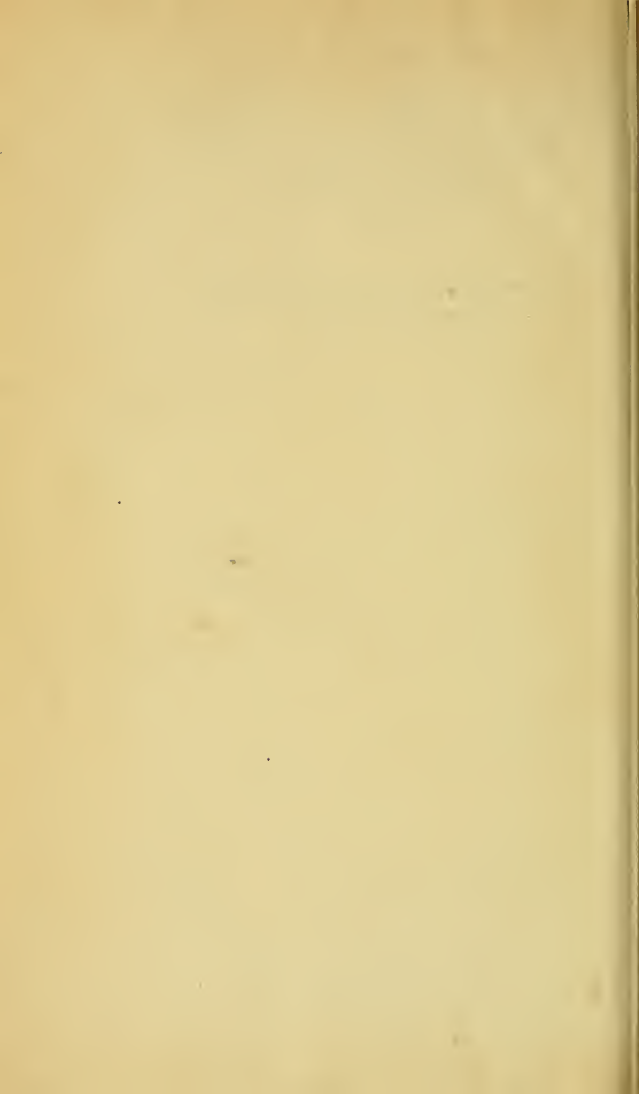
ACcipe Mercurium & sublima cū vitriolo & sale assato: post pro-

proijce eum in aqua vegetabili in ymine, & posito coopertorio decoque per diem naturalem: post super pone alembicum & distilla aquam totam. Deinde vigora ignem, & sublimabitur viuus: illud viuum sume & ablue cum aceto distillato, sed magis valet cum aqua vegetabili simili primæ, & non misceas aliud cum illa ablutione. Post terge cum panno lineo mundo. Insuper festina ad aliam præparationem, videlicet quòd in aqua sua dissolvas ipsum: post distilla & redistilla per viam elementationis. Post putrefac per mensem philosophorum. Deinde separa elementa & de aqua & de terra, & sume substantiam mediam per sublimationem: & de illa fac coniunctionem cum corporibus, sicut volueris, præparatis. Nam multæ sunt viæ coniunctionum & separationum ad vnum finem & ad vnum effectum quas vide-

dere poteris per totam latitudinem
magisterij. Et secundum istas quas
tibi dedimus, multas alias ad libi-
tum facere potes, dum tamen
intelligas magiste-
rium.

*Explicit Codicillus M. Raymundi
Lulli Maiorici.*

COUNTWAY LIBRARY OF MEDICINE

QD
25
L97
1572

RARE BOOKS DEPARTMENT

